

374.013

๙ ๕๕ ๖

๙.๒

การนำความรู้จากการเรียนรายวิชาโลกของงานอาชีพไปใช้ ของนักศึกษาหลักสูตร
การศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
วิธีเรียนทางไกล ในกรุงเทพมหานคร

19 S.ศ. 2539

ปริญญานิพนธ์

ของ

ศศันท์ กฤตตะวณิช

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่

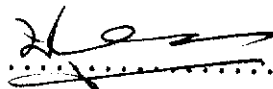
พฤษภาคม 2539

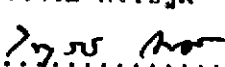
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๕. ๕261๐

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญาโทฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

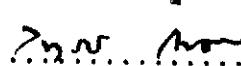
คณะกรรมการควบคุม

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.บรูม นิคมานนท์)

..... กรรมการ
(ดร.ไพฑูรย์ ไพธีสาร์)

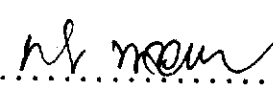
คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.บรูม นิคมานนท์)

..... กรรมการ
(ดร.ไพฑูรย์ ไพธีสาร์)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รองศาสตราจารย์ เข้ายศรี วิวิธสิริ)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญาโทฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ดร.ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

วันที่...9...เดือน...พฤษภาคม...พ.ศ. 2539

ประกาศคุณการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยการแนะนำและช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก
รองศาสตราจารย์ ดร.ปฐม นิคมานนท์ และดร.ไพฑูรย์ โพธิ์สาร ประธาน
และกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์เกียรติศรี วิวิธสิริ ที่ได้กรุณารับเป็น
กรรมการตรวจสอบ ได้ให้คำแนะนำและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ทำให้ปริญญานิพนธ์
มีความสมบูรณ์ ครบถ้วนยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ คุณธีรภัทร์ สุวรรณชาติ คุณวุฒิสักดิ์ เสมอเมือง และคุณพรทิพย์
ตั้งไชยวรรณวงศ์ ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือในเรื่องข้อมูล สถิติ และกระบวนการวิจัย ทำให้
งานวิจัยสำเร็จลงด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ คุณยายสมบัติ พันพิพัตน์ คุณพ่อเฉลิม คุณแม่ทวี กฤษณะวนิช
และคุณบุรินทร์ หิรัญวัฒนะ ที่ได้ให้กำลังใจอีกทั้งคอยช่วยเหลือ ดูแล และให้ทุนสนับสนุน
เพื่อการศึกษามาโดยตลอด

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่มีส่วนช่วยเหลือให้งานวิจัยนี้ประสบความสำเร็จด้วยดี

ศศันท์ กฤษณะ วนิช

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	6
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	7
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	7
ตัวแปรที่ทำการศึกษา	9
สมมุติฐานของการวิจัย	10
นิยามศัพท์เฉพาะ	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
การจัดการศึกษาในโรงเรียนสายสาวิตรีระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	12
หลักสูตรหมวดวิชาอาชีพ (โลกของงานอาชีพ)	17
หลักการ แนวคิด และวิธีเรียนทางไกล	21
แนวคิดในการนำเนื้อหาในหมวดวิชาอาชีพไปใช้	27
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	32
3 วิธีดำเนินการวิจัย	39
รูปแบบการวิจัย	39
ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง	39
เครื่องมือสำหรับการวิจัย	41
การเก็บรวบรวมข้อมูล	43
การวิเคราะห์ข้อมูล	43

4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	44
ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	44
ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำเนื้อหาในหลักสูตรไปใช้	46
ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างกลุ่ม	52
ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	70
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	83
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	83
รูปแบบการวิจัย	83
เนื้อหาของการศึกษาค้นคว้า	84
ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง	84
ตัวแปรสำหรับการวิจัย	84
สมมุติฐานการวิจัย	85
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	85
การเก็บรวบรวมข้อมูล	85
การวิเคราะห์ข้อมูล	86
สรุปผลการวิจัย	86
อภิปรายผล	89
ข้อเสนอแนะ	93
บรรณานุกรม	96
ภาคผนวก	102
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม	103
ภาคผนวก ข แบบสอบถามการวิจัย	106
ประวัติย่อของผู้วิจัย	116

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	โครงสร้างของหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	15
2	จำนวนกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย	40
3	จำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	44
4	ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการนำเนื้อหาในหลักสูตรไปใช้	47
5	เปรียบเทียบการนำเนื้อหาในหลักสูตรไปใช้ระหว่างนักศึกษาที่มีเพศต่างกัน ..	53
6	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำเนื้อหาไปใช้ ระหว่างนักศึกษาที่มีสถานภาพการสมรสต่างกัน	54
7	ค่าสถิติพื้นฐานของการนำเนื้อหาไปใช้ ระหว่างนักศึกษาที่มีระดับอายุต่างกัน .	55
8	การทดสอบความแตกต่างความคิดเห็นของการนำเนื้อหาไปใช้ระหว่าง นักศึกษาที่มีระดับอายุต่างกัน	58
9	ค่าสถิติพื้นฐานของการนำเนื้อหาไปใช้ระหว่างนักศึกษาที่มีกลุ่มอาชีพต่างกัน ..	60
10	การทดสอบความแตกต่างความคิดเห็นของการนำเนื้อหาไปใช้ระหว่างนักศึกษา ที่มีกลุ่มอาชีพต่างกัน	63
11	การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ระหว่างนักศึกษาที่มีกลุ่มอาชีพต่างกัน ...	65
12	ความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับเนื้อหาในหลักสูตร และการนำเนื้อหาในหลักสูตร ไปใช้	70
13	ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงเนื้อหาหลักสูตร	78

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1	แผนภูมิแสดงขั้นตอนการเรียนรู้ทางไกล	24
2	แผนภูมิแสดงขั้นตอนการใช้สื่อการเรียนรู้ทางไกล	26
3	แผนภูมิการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	41

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ อันเป็นพื้นฐานในการพัฒนาประเทศ ปัจจุบันประเทศไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญของโครงสร้างทางเศรษฐกิจ อันอาจนำไปสู่แนวโน้มของการเป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่ ซึ่งประเทศไทยได้เปรียบในด้านแรงงานราคาถูกและเป็นแรงงานที่มีประสิทธิภาพ (กองวิจัยการศึกษา, 2534 : บทนำ)

การเปลี่ยนแปลงย่อมก่อให้เกิดผลกระทบต่อวิถีการดำเนินชีวิตของประชาชน เช่น รูปแบบการดำเนินชีวิตของชาวชนบทจะเปลี่ยนแปลงไป ส่วนใหญ่จะทิ้งถิ่นฐานเข้ามาเป็นแรงงานในเมืองหรือมีการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในระบบการผลิตมากขึ้น และเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น การเตรียมกำลังคนที่มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา จึงเป็นความจำเป็นเร่งด่วน ซึ่งปัจจุบันรัฐได้ขยายการศึกษาภาคบังคับให้สูงขึ้น เพราะผู้จบการศึกษาระดับประถมศึกษาชั้นนั้นไม่สามารถจะปรับตัวให้เข้ากับการพัฒนาทางเทคโนโลยีภาคอุตสาหกรรมได้เพียงพอ ดังนั้นการจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา จึงเป็นไปในรูปของการเตรียมบุคคลส่วนหนึ่งที่จบประถมศึกษา เพื่อเข้าสู่ตลาดแรงงาน เพราะผู้สำเร็จการศึกษาในระดับนี้ จะมีอายุระหว่าง 13 - 16 ปี ซึ่งบุคคลเหล่านี้มีอายุพอที่จะไปประกอบอาชีพได้ และเป็นที่ทราบกันดีว่าพลเมืองหรือกำลังคนที่ประเทศชาติต้องการนั้นคือ พลเมืองที่มีการศึกษาในระดับกลาง หรือผู้ที่จบระดับมัธยมศึกษาตนเอง แต่ทั้งนี้ต้องให้มีความรู้ และทักษะเพียงพอที่จะไปดำเนินงานอาชีพอย่างใดอย่างหนึ่ง ให้เป็นประโยชน์ทั้งต่อตนเอง และประเทศชาติได้ (กองวิจัยการศึกษา, 2534 : บทนำ)

ในแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 ได้กล่าวถึงการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาไว้ในข้อ 32 ว่า "การศึกษาระดับมัธยมศึกษาเป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ทั้งวิชาการงาน และอาชีพที่เหมาะสมกับวัย ความต้องการความสนใจ และความถนัด เพื่อให้แต่ละบุคคลเข้าใจ และรู้จักเลือกอาชีพที่เป็นประโยชน์แก่ตนเองและสังคม" นอกจากนี้ในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ซึ่งได้รับการปรับปรุงให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง ตลอดจนวิวัฒนาการทางเทคโนโลยีสมัยใหม่เมื่อปี พ.ศ. 2533 ยังได้กล่าวถึง

จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาว่า

ให้ผู้เรียนพัฒนาคุณภาพชีวิต และการศึกษาต่อ ให้สามารถเลือกแนวทางที่จะไปทำ
ประโยชน์ให้กับสังคมตามบทบาทและหน้าที่ของตนเองในฐานะพลเมืองดี ตามระบบ
การปกครองแบบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โดยให้ผู้เรียนมีความรู้
ทักษะเพียงพอที่จะเลือกและตัดสินใจประกอบสัมมาชีพ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีนิสัย
ในการปรับปรุงตนเองและสังคม

ด้วยเหตุนี้การจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นทั้งในระบบและนอกระบบ จึงได้
จัดหลักสูตรให้มีการสอนวิชาอาชีพเข้ามาด้วย เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับผู้ไม่ประสงค์จะเรียนต่อ
ในระดับสูงให้สามารถออกไปสู่ตลาดแรงงาน เพื่อหางานทำและประกอบอาชีพอิสระได้ ดังที่
บรรจง ชูสกุลชาติ (2530 : 322) ได้กล่าวถึงเรื่องนี้ว่า

เรื่องสำคัญเรื่องหนึ่ง คือการมีอารมณ์ทางธุรกิจ อุตสาหกรรมและการจัดการว่า
ต่อแต่นี้ไป เราจะไม่ทำงานหรือผลิตเพื่อพอกินพอใช้แต่ต้องเป็นเพื่อพอกินและพอขาย
ความรู้เรื่องการจัดการ โดยเฉพาะเรื่องการผลิตให้มากให้คุ้มทุน ให้มีกำไร
ให้ครบวงจร หรือครบกระบวนการ จึงเป็นเรื่องจำเป็นในด้านอาชีพแทบทุกสาขา

นโยบายการศึกษาเพื่ออาชีพในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535 -
2539) มุ่งเร่งรัดจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ตลอดจนส่งเสริม
การจัดการศึกษาเพื่ออาชีพในทุกระดับ และประเภทการศึกษา ให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ
ที่จะเป็นผู้ประกอบการได้ด้วย โดยการเร่งรัดให้หน่วยงาน หรือองค์กรที่มีหน้าที่รับผิดชอบ
เกี่ยวกับการวางแผนการผลิต และพัฒนากำลังคน ทำการศึกษาและทบทวนถึงความต้องการกำลัง
คนอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง เพื่อปรับแผนและเร่งการผลิตกำลังคนให้สอดคล้อง และตอบ
สนองต่อการพัฒนาท้องถิ่น และประเทศชาติ รวมทั้งจัดให้มีกลไกสำหรับเชื่อมโยงระหว่างสถาบัน
กับการศึกษาและสถานประกอบการ เพื่อการให้ข้อมูลข่าวสารซึ่งกันและกันอย่างใกล้ชิดและ
ต่อเนื่องทันต่อการเปลี่ยนแปลงของตลาดแรงงาน และประสานการจัดการศึกษาและการ

ฝึกอบรมร่วมกันในการพัฒนาอาชีพของตนเองให้ดีขึ้น กระทรวงศึกษาธิการจึงได้สนองนโยบายตามแผนการศึกษาฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2535) โดยจัดการศึกษาสายสามัญ ทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน

ในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2530 กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้จัดดำเนินการเป็น 3 รูปแบบคือ

1. การศึกษาผู้ใหญ่ภาคค่ำ ดำเนินการเปิดเป็นชั้นเรียน มีครูสอนเป็นรายวิชาในแต่ละระดับชั้น
2. การศึกษาทางวิทยุและไปรษณีย์ ศึกษาจากคู่มือเรียน ฟังบทเรียนที่ออกอากาศทางวิทยุและมาพบกลุ่มร่วมกิจกรรมที่กำหนด ถ้ามีใญ่หาอาจซักถามอาจารย์ประจำกลุ่ม หรือจดหมายสอบถามได้จากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด
3. การศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ผู้เรียนจะต้องศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และเข้าร่วมกิจกรรมตามที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนด

การจัดการศึกษาทั้ง 3 ประเภทแต่เดิมนั้นมีหลักสูตรและวิธีดำเนินงานเป็นอิสระแก่กัน ถ้านักศึกษาลงทะเบียนเรียนการศึกษาแบบใดแล้ว จะต้องเรียนแผนนั้นไปจนกว่าจะจบหลักสูตรของแต่ละระดับ ไม่สามารถเลือกเรียนแบบอื่น ๆ ได้ในเวลาเดียวกัน และวิชาที่สอบได้ไว้แต่ละรูปแบบการเรียนก็ไม่สามารถจะนำมารวมกันได้ (ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน กรุงเทพมหานคร. 2536 : 1)

กรมการศึกษานอกโรงเรียนเห็นว่า การเรียนทั้ง 3 หลักสูตรน่าจะเอื้อประโยชน์ซึ่งกันและกัน โดยเปิดโอกาสให้สามารถถ่ายโอนกันได้ จึงได้ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกเรียนได้ละกันทั้ง 3 วิธีเรียน และเมื่อนักศึกษาสอบได้ครบตามเกณฑ์ที่กำหนดก็ให้จบหลักสูตรได้แต่ละระดับ นอกจากนี้ยังเปิดโอกาสให้มีการเทียบโอนผลการเรียนวิชาสามัญระหว่างการศึกษาในระบบโรงเรียน และสามารถเทียบโอนวิชาชีพที่ผู้เรียนจบจากสถานศึกษาหรือสถานประกอบการที่กระทรวงศึกษาธิการรับรอง ตลอดจนอาชีพที่ผู้เรียนประกอบกิจการอยู่มาเทียบโอนผลการเรียนในหลักสูตรตามเกณฑ์ที่กรมการศึกษา
นอกโรงเรียนกำหนดได้อีกด้วย (ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร. 2536 : 1)

โลกของงานอาชีพเป็นเนื้อหาหนึ่งที่สำคัญมาก นักศึกษาทุกคนที่จะจบหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นจะต้องสอบผ่านหมวดวิชาอาชีพนี้ เพราะเป็นวิชาบังคับ ในเนื้อหาวิชาได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการเทียบโอนวิชาว่า (ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร. 2536 : 14)

1. เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ได้ศึกษาวิชาที่พ่วงแหล่งวิทยาการ และนำผลการเรียนมาเทียบโอนเป็นผลการเรียนวิชาที่พ่วงได้
2. เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ได้ศึกษาจากสถานประกอบการ สถานประกอบการอาชีพอิสระ นำผลการศึกษาวิชาอาชีพมาเทียบโอนเป็นผลการเรียนวิชาอาชีพได้

3. เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้มีประสบการณ์ทางวิชาชีพ การประกอบอาชีพอยู่แล้ว และการเสนอโครงการอาชีพ นำผลงานมาเทียบโอนเป็นผลการเรียนวิชาอาชีพได้

นอกจากนี้ยังได้กำหนดวิธีการเทียบโอนวิชาอาชีพไว้ 5 วิธี คือ

1. เทียบโอนผลการเรียนจากแหล่งวิทยาการ คือการให้นักศึกษาไปเรียนในแหล่งการศึกษาอื่นที่ใช้หลักสูตรที่กระทรวงศึกษาธิการ หรือหลักสูตรที่หน่วยงานราชการอื่นให้การรับรอง และนำผลการเรียนกลับมา หรือนักศึกษาที่เรียนมาแล้วนำผลการเรียนมาขอเทียบโอน
2. เทียบโอนผลการเรียนจากสถานประกอบการ และสถานประกอบอาชีพอิสระ ตามที่สถานศึกษาได้พิจารณากำหนด แล้วนำมาเทียบโอนผลการเรียน
3. เทียบโอนผลการเรียนจากประสบการณ์ทางอาชีพที่มีอยู่ คือการให้นักศึกษาได้ใช้ประสบการณ์ทางอาชีพที่ตนเองมีอยู่ มากำหนดค่าและประเมินผลการเรียน (ซึ่งจะเทียบได้ 1 หมวดวิชา)
4. เทียบโอนผลการเรียนจากการประกอบอาชีพ คือ การให้นักศึกษาใช้ประโยชน์จากการประกอบอาชีพที่ทำอยู่ในปัจจุบัน มากำหนดค่าและประเมินผลการเรียน
5. เทียบโอนผลการเรียนจากการทำโครงการประกอบอาชีพ คือ การให้นักศึกษาได้สร้างงาน หรืออาชีพเพื่อการมีรายได้ให้กับตนเอง โดยการเขียนโครงการ และแผนการประกอบอาชีพให้สถานศึกษากำหนดค่า แล้วนำสู่การปฏิบัติ จัดให้มีการติดตามประเมินผลการเรียนของนักศึกษา

การศึกษาและเทียบโอนผลการเรียนทั้ง 5 วิธีนี้สถานศึกษาเป็นผู้จัดดำเนินการโดยการตั้งกรรมการพิจารณา (ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร. 2536 : 14 - 15) และข้อกำหนดในการขอเทียบโอนวิชาอาชีวศึกษาที่ทำได้โดยวิธีการ ดังนี้คือ

1. การเทียบโอนวิชาอาชีวศึกษาที่สามารถนำไปเทียบโอนได้เพียงระดับใดระดับหนึ่งเท่านั้น หากนำไปเทียบโอนในระดับใดแล้ว จะนำไปเทียบโอนในระดับอื่นอีกไม่ได้
2. ในกรณีนักศึกษาเข้าใบสำคัญที่เรียนวิชาอาชีวศึกษาใช้เวลาเรียนตามหลักสูตรไม่น้อยกว่าเกณฑ์ที่กำหนด หากไม่สามารถหาใบแสดงผลการเรียนมาแสดงผลได้ จะให้ระดับผลการเรียนของนักศึกษาผู้นั้นเป็น 1 หรือผ่านไว้ก่อน หากนำหลักฐานมาแสดงได้ให้ปรับระดับผลการเรียนภายหลัง
3. ในกรณีนักศึกษาเรียนจบหลักสูตรวิชาอาชีวศึกษาพระยะยาว เช่น 500 ชั่วโมง กำหนดให้ได้เท่ากับ 2 หมวดวิชาของมัธยมศึกษาตอนต้น และถ้าหากผู้เรียน เรียนจบหลักสูตรวิชาอาชีวศึกษา 300 ชั่วโมง ที่เหลืออีก 100 ชั่วโมง จะนำไปรวมกับหลักสูตรวิชาอาชีวศึกษาอื่น ๆ เพื่อหาค่าจำนวนชั่วโมงเรียนอีกไม่ได้
4. ในกรณีที่นักศึกษาเรียนจบหลักสูตรอาชีวศึกษาพระยะสั้น ๆ เช่น 100 ชั่วโมง 150 ชั่วโมง ลักษณะนี้ก็สามารถนำจำนวนชั่วโมงมานับรวมกัน และให้รวมผลการเรียนเข้าด้วยกันได้

หลักเกณฑ์ในการจบการศึกษาที่กำหนดไว้ว่า เมื่อนักศึกษาเรียนและสอบผ่านเกณฑ์ได้ครบหมวดวิชาตามเงื่อนไขของหลักสูตรแล้ว ประสงค์จะขอรับหลักฐานการเรียน หรือ ประกาศนียบัตรจะต้องยื่นคำร้องขอจบการศึกษา ณ สถานศึกษาหรือหน่วยจัดที่ขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษา เมื่อสถานศึกษาตรวจสอบหลักฐานถูกต้องแล้ว จะดำเนินการออกหลักฐานการเรียนหรือประกาศนียบัตรให้นักศึกษาผู้นั้นต่อไป และหลักฐานการเรียนหรือประกาศนียบัตรที่นักศึกษาได้รับจากการเรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ พุทธศักราช 2530 นี้จะมีศักดิ์และสิทธิ์เท่ากับการเรียนในระบบโรงเรียนตามปกติทุกประการ ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปใช้เพื่อเป็นพื้นฐานปรับปรุงคุณภาพชีวิตของตนเองให้ดีขึ้น หรือผู้ประสงค์จะเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นก็สามารถนำหลักฐานการเรียน และใบประกาศนียบัตร ไปใช้ศึกษาต่อในสถาบันต่าง ๆ ได้เช่นเดียวกัน (ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร. 2526 : 15 - 16)

เป้าหมายของการเรียนวิชาอาชีพ (โลกของงานอาชีพ) ซึ่งเป็นวิชาบังคับตามหลักสูตร การศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2530 นอกจากจะมุ่งส่งเสริมให้ ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และมีความสามารถทางวิชาอาชีพแล้ว ยังมุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนา ความรู้ และทักษะวิชาอาชีพ ให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ทั้งในการประกอบอาชีพอิสระและ รับจ้าง รวมทั้งสามารถดำเนินชีวิตและประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสม

ข้อคำถามที่อยู่ในความสนใจของงานวิจัยนี้คือว่า เมื่อนักศึกษาผู้ใหญ่เรียนเนื้อหาใน หมวดวิชาอาชีพแล้ว สามารถนำความรู้ที่ได้ศึกษาไปใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพ หรือ ใช้ในการดำเนินชีวิตได้มากน้อยเพียงใด คำถามดังกล่าวนี้ถือว่าเป็นเป้าหมายหลักของการเรียน เนื้อหาในหมวดวิชาอาชีพนอกระบบโรงเรียน

งานวิจัยนี้จึงมุ่งที่จะตรวจสอบค่านี้อีกของบทเรียน ในหลักสูตรหมวดวิชาอาชีพ (โลกของงานอาชีพ) ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นว่า เนื้อหาใดที่นักศึกษาสามารถนำไปประยุกต์ ใช้ให้เกิดประโยชน์ในการประกอบอาชีพ หรือใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้มากน้อยใน ระดับใด ผลที่ได้จากการวิจัย จะเป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบการปรับปรุงเนื้อหาของหลักสูตร ตลอดจนกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสม สอดคล้องกับปัญหาและความ ต้องการของผู้เรียน ของตลาดแรงงาน และสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงในสังคมยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาการนำเนื้อหาในหลักสูตรหมวดวิชาอาชีพบังคับโลกของงานอาชีพ ไปใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพ หรือใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน ของนักศึกษา หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น วิธีเรียนทางไกล ในกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบการนำเนื้อหาในหลักสูตรหมวดวิชาอาชีพบังคับ เรื่อง โลกของงานอาชีพ ไปใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพ หรือใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันตาม ตัวแปร เพศ อายุ สถานภาพการสมรส และอาชีพ ของนักศึกษาหลักสูตรการศึกษา นอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น วิธีเรียนทางไกล ในกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนักศึกษาผู้ใหญ่เกี่ยวกับการเรียน การสอนในหมวดวิชาอาชีพบังคับในเนื้อหา เรื่อง โลกของงานอาชีพ

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการณ์เนื้อหาในหลักสูตรหมวดวิชาอาชีวศึกษาที่บังคับโลกของงานอาชีพไปใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพ หรือใช้ในการดำเนินชีวิตของนักศึกษาหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น วิธีเรียนทางไกล ซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่ครู-อาจารย์ และผู้เกี่ยวข้องที่จะนำไปประกอบการพิจารณาปรับปรุงเนื้อหาการเรียนการสอนให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรต่อไป

2. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการณ์เนื้อหาในหลักสูตรหมวดวิชาอาชีวศึกษาที่บังคับโลกของงานอาชีพไปใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพ หรือใช้ในการดำเนินชีวิตของนักศึกษาหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น วิธีเรียนทางไกล ซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่ครู-อาจารย์และผู้เกี่ยวข้องที่จะนำไปประกอบการพิจารณาปรับปรุงเนื้อหาการเรียนการสอนให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และนักศึกษาสามารถนำไปใช้ประกอบการดำเนินชีวิต และใช้ในการประกอบอาชีพได้มากยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตไว้ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา เนื้อหาที่ใช้เป็นกรอบของการวิจัยครั้งนี้ ถัดตามเนื้อหาในหมวดวิชาอาชีพ (โลกของงานอาชีพ) หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2530 ซึ่งเป็นวิชาอาชีพบังคับ โดยแบ่งเนื้อหาได้ 5 เนื้อหาใหญ่ ๆ คือ

1.1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอาชีพ ได้แก่ ประเภทของงานอาชีพตามลักษณะของกิจการงาน ประเภทของอาชีพตามลักษณะของการประกอบอาชีพ และประเภทของอาชีพตามสาขางาน

1.2 ช่องทางการประกอบอาชีพ ได้แก่

1.2.1 การเตรียมตัวเข้าสู่โลกของงานอาชีพ ต้องประกอบด้วยสิ่งต่าง ๆ ดังนี้คือ ลักษณะนิสัยใจคอ ความสนใจ ความรู้ความสามารถ คุณสมภารหรือความสามารถพิเศษอื่น ๆ

1.2.2 การทำความรู้จักกับโลกของงานอาชีพ ซึ่งแบ่งออกเป็น 15 กลุ่ม ได้ดังนี้

ธรรมชาติ

1. กลุ่มงานเกี่ยวกับธุรกิจการเกษตร และทรัพยากร
 2. กลุ่มงานธุรการ และงานสำนักงาน
 3. กลุ่มงานเกี่ยวกับสื่อสารมวลชน
 4. กลุ่มงานเกี่ยวกับการก่อสร้าง
 5. กลุ่มงานเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม
 6. กลุ่มงานเกี่ยวกับศิลปะ และมนุษยชาติ
 7. กลุ่มงานเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย
 8. กลุ่มงานเกี่ยวกับคหกรรม
 9. กลุ่มงานเกี่ยวกับการให้บริการ และพักผ่อน
 10. กลุ่มงานเกี่ยวกับการผลิต
 11. กลุ่มงานเกี่ยวกับทางน้ำ
 12. กลุ่มงานเกี่ยวกับการตลาด และการขนถ่ายสินค้า
 13. กลุ่มงานเกี่ยวกับการบริการเฉพาะด้าน
 14. กลุ่มงานเกี่ยวกับการบริการสาธารณะ
 15. กลุ่มงานเกี่ยวกับการขนส่ง
- 1.2.3 การสำรวจ และค้นหาอาชีพที่ต้องการ
- 1.2.4 การเตรียมตัวเพื่อประกอบอาชีพ
- 1.3 ลักษณะและองค์ประกอบในการดำเนินงานอาชีพเกษตรกร
 - 1.3.1 ลักษณะและบทบาทของอาชีพเกษตร
 - 1.3.2 ปัจจัยในการประกอบอาชีพเกษตร
 - 1.3.3 อาชีวนาภัยในการประกอบอาชีพเกษตร
- 1.4 ลักษณะและองค์ประกอบในการดำเนินการอาชีพอุตสาหกรรม
 - 1.4.1 ประเภทของอาชีพอุตสาหกรรม
 - 1.4.2 องค์ประกอบในการประกอบอาชีพอุตสาหกรรม
 - 1.4.3 เทคนิคการผลิต โดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย
 - 1.4.4 ของเหลือใช้และปัญหาจากอุตสาหกรรม
 - 1.4.5 อาชีวนาภัยในการประกอบอาชีพอุตสาหกรรม

1.5 ลักษณะและองค์ประกอบในการดำเนินการอาชีพพาณิชยกรรม

1.5.1 ประเภทของอาชีพพาณิชยกรรม

1.5.2 องค์ประกอบของการประกอบอาชีพพาณิชยกรรม

1.5.3 อาชีวอนามัยในการประกอบอาชีพพาณิชยกรรม

2. ขอบเขตด้านประชากร ประชากรเป้าหมายของการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาผู้ใหญ่ สายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น วิธีเรียนทางไกล ในเขตกรุงเทพฯ ที่ลงทะเบียนเรียนใน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2537 ซึ่งมี 27 ศูนย์การเรียน แบ่งเป็น 130 กลุ่ม มีจำนวน นักศึกษาทั้งสิ้น 7,080 คน

ตัวแปรที่ทำการศึกษา

1. ตัวแปรต้น ได้แก่ คุณสมบัติของนักศึกษามี 4 ตัวแปร คือ

1.1 เพศ แยกเป็น 2 เพศ คือ

1.1.1 ชาย

1.1.2 หญิง

1.2 อายุ แยกเป็น 3 ช่วงอายุ คือ

1.2.1 15 - 20 ปี

1.2.2 21 - 25 ปี

1.2.3 25 ปีขึ้นไป

1.3 สถานภาพการสมรส แยกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1.3.1 โสด

1.3.2 มีครอบครัว

1.4 อาชีพแยกเป็น 6 กลุ่มอาชีพ คือ

1.4.1 อุตสาหกรรม

1.4.2 คหกรรม

1.4.3 พาณิชยกรรม

1.4.4 เกษตรกรรม

1.4.5 ศิลปกรรม

1.4.6 ยังไม่ได้ประกอบอาชีพ

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ การนำเนื้อหาความรู้ในหลักสูตรหมวดวิชาอาชีพบังคับ (โลกของงานอาชีพ) ไปใช้ประโยชน์ของนักศึกษาหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น วิธีเรียนทางไกล ในกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งตรวจสอบสมมติฐานที่ว่า เมื่อนักศึกษาเรียนเนื้อหาในหลักสูตรหมวดวิชาอาชีพแล้ว สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพ หรือใช้ในการดำเนินชีวิตได้ในระดับใด ขึ้นอยู่กับ เพศ อายุ สถานภาพสมรส และอาชีพของนักศึกษา

จากสมมติฐานข้างต้น แยกเป็นสมมติฐานย่อย 4 ข้อ ดังนี้

1. นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำเนื้อหาในหลักสูตรวิชาอาชีพไปใช้ในระดับที่ต่างกัน
2. นักศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำเนื้อหาในหลักสูตรวิชาอาชีพไปใช้ในระดับที่ต่างกัน
3. นักศึกษาที่มีสถานภาพการสมรสต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำเนื้อหาในหลักสูตรวิชาอาชีพไปใช้ในระดับที่ต่างกัน
4. นักศึกษาที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำเนื้อหาในหลักสูตรวิชาอาชีพไปใช้ในระดับที่ต่างกัน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การนำไปใช้ประโยชน์ หมายถึง การที่นักศึกษาได้เรียนรู้เนื้อหาในส่วนของวิชาโลกของอาชีพไปแล้ว สามารถนำเอาความรู้ความเข้าใจที่ได้รับไปใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์จริง และเกิดประโยชน์ในการประกอบอาชีพ หรือใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน หรือใช้ในสถานการณ์จำลองที่คล้ายคลึงกันได้อย่างถูกต้อง

2. หมวดวิชาอาชีพ หมายถึง หมวดวิชาที่สอนเกี่ยวกับวิธีการประกอบอาชีพต่าง ๆ เช่น อาชีพเกษตรกร อาชีพพาณิชยกรรม อาชีพอุตสาหกรรม เป็นต้น ซึ่งหมวดวิชาดังกล่าวอยู่ในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ พ.ศ. 2530

3. วิธีเรียนทางไกล หมายถึง วิธีเรียนที่เหมาะสมกับผู้ที่มีภารกิจมาก หรือผู้ที่อยู่ในชนบทห่างไกล ซึ่งไม่สามารถเรียนตามชั้นเรียนได้ โดยผู้เรียนขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษา และลงทะเบียนเรียนที่ศูนย์การเรียนสังกัดศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน กรุงเทพมหานคร และเอกสารต่าง ๆ ด้วยตนเอง พร้อมทั้งรับฟังบทเรียนทางวิทยุควบคู่กันไป นอกจากนี้ผู้เรียนจะต้องไปเข้าร่วมกิจกรรมพบกลุ่มตามที่กำหนด เพื่อทำกิจกรรมตามที่กำหนดไว้

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง การนำความรู้จากการเรียนรายวิชาโลกของงานอาชีพไปใช้ของ นักศึกษาหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น วิธีเรียนทางไกล ในกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นพื้นฐานในงานวิจัย ซึ่งจะนำเสนอตามลำดับหัวข้อ ดังนี้

1. การจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
2. หลักสูตรหมวดวิชาอาชีพ (โลกของงานอาชีพ)
3. หลักการ แนวคิด และวิธีเรียนทางไกล
4. แนวคิดในการนำเนื้อหาในหมวดวิชาอาชีพไปใช้
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

การจัดการศึกษาสายสามัญของกรมการศึกษานอกโรงเรียนที่ผ่านมา ก่อนที่กระทรวงศึกษาธิการมีคำสั่งให้ใช้หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2530 กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้จัดดำเนินการเป็น 3 รูปแบบคือ

1. การศึกษาผู้ใหญ่ภาคค่ำ ดำเนินการเปิดเป็นชั้นเรียนมีครูสอนเป็นรายวิชาในแต่ละระดับชั้น
2. การศึกษาทางวิทยุและไปรษณีย์ ศึกษาจากคู่มือเรียน ฟังบทเรียนที่ออกอากาศทางวิทยุ และมาพบกลุ่มเพื่อร่วมกิจกรรมที่กำหนด ถ้ามีปัญหาอาจซักถามอาจารย์ประจำกลุ่มหรือจดหมายสอบถามได้จากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด
3. การศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก ผู้เรียนจะต้องศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และเข้าร่วมกิจกรรมตามที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนด

หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้แก่ กรมการศึกษานอกโรงเรียน กรมสามัญศึกษา กรมวิชาการ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ได้ร่วมกันพิจารณาปรับปรุงหลักสูตร

และวิธีการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ เพื่อมุ่งสนองความต้องการของบุคคลที่พลาดโอกาสที่จะเข้าศึกษาเล่าเรียนในระบบโรงเรียน และด้วยความเห็นชอบของกระทรวงศึกษาธิการ จึงได้ประกาศให้ใช้หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญศึกษา โดยปรับปรุงจากหลักสูตรเดิมที่ใช้อยู่คือ หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 และหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่ระดับที่ 5 ให้เป็นหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยให้มีการจัดการเรียนการสอนเป็น 3 วิธี คือ วิธีเรียนในชั้นเรียน วิธีเรียนทางไกล และวิธีเรียนด้วยตนเอง ซึ่งหลักสูตรดังกล่าวเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้ละกันทั้ง 3 วิธีเรียน และเมื่อนักศึกษาสอบได้ครบตามเกณฑ์ที่กำหนด ก็ให้จบหลักสูตรได้ นอกจากนี้ยังเปิดโอกาสให้มีการเทียบโอนผลการเรียนระหว่างการศึกษาระหว่างการศึกษาระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน และสามารถเทียบโอนวิชาอาชีพที่ผู้เรียนจบจากสถานศึกษา หรือสถานประกอบการ ที่กระทรวงศึกษาธิการรับรอง ตลอดจนอาชีพที่ผู้เรียนประกอบกิจการอยู่ มาเทียบโอนผลการเรียน ในหลักสูตรที่ประกาศใช้ใหม่ได้ด้วย

หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2530 ได้กำหนดวิธีเรียนไว้ 3 วิธี คือ

1. วิธีเรียนแบบชั้นเรียน ใช้อักษรย่อว่า (ชร.)
2. วิธีเรียนแบบทางไกล ใช้อักษรย่อว่า (ทก.)
3. วิธีเรียนด้วยตนเอง ใช้อักษรย่อว่า (ตอ.)

วิธีเรียนแบบชั้นเรียน (ชร.) คือวิธีเรียนที่ผู้เรียนจะต้องไปเข้าชั้นเรียน เช่นเดียวกับนักเรียนภาคปกติในระบบโรงเรียน เพียงแต่ช่วงเวลาเรียนจะเป็นในตอนเย็นหรือในตอนค่ำ หลังจากที่ผู้เรียนว่างจากภารกิจประจำวันต่าง ๆ แล้ว เมื่อศึกษาเล่าเรียนและทำกิจกรรมการเรียนจนครบเงื่อนไขตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ ก็ให้จบการศึกษาแต่ละระดับ เมื่อจบแล้วจะได้รับประกาศนียบัตรซึ่งมีศักดิ์ และสิทธิเท่ากับผู้เรียนในระบบโรงเรียนทุกประการ

วิธีเรียนแบบทางไกล (ทก.) เป็นวิธีเรียนที่เหมาะสมกับผู้ที่มีภารกิจมากจนไม่มีเวลาที่จะเข้าไปนั่งเรียนในชั้นเรียนได้เป็นประจำและอยู่ในชนบทที่ห่างไกลจากสถานที่ตั้งศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด เมื่อผู้เรียนไปขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาและลงทะเบียนเรียนที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดต่าง ๆ แล้ว ก็จัดหาหนังสือตำราต่าง ๆ ที่ผู้เรียนสามารถศึกษาดด้วยตนเองได้โดยฝึกทำแบบฝึกหัดต่าง ๆ พังรายการวิทยุจากสถานีวิทยุแห่งประเทศไทย

เครือข่ายที่ 2 เพื่อการศึกษา (สวศ) ออกอากาศทุกวันระหว่างเวลา 05.30 - 21.30 น. ในระบบ เอ.เอ็ม. ขนาดคลื่นความถี่ที่กรุงเทพมหานคร 1467 กิโลเฮิรตซ์ นอกจากนี้นักศึกษา จะต้องไปร่วมเข้ากิจกรรมพบกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในหลักสูตร เมื่อจบแล้ว จะได้รับประกาศนียบัตร ซึ่งมีศักดิ์และสิทธิ์เท่ากับผู้เรียนในระบบโรงเรียนทุกประการ (เสาวนีย์ เลวลีย์. 2536 : 271)

วิธีเรียนด้วยตนเอง (ต่อ.) เป็นวิธีเรียนที่มีลักษณะคล้าย ๆ กับวิธีเรียนแบบทางไกล คือ นักศึกษาไม่ต้องไปเข้าชั้นเรียน จะใช้เวลาศึกษาค้นคว้าอ่านตำราต่าง ๆ ด้วยตนเองเป็นส่วนใหญ่ เสียค่าใช้จ่ายในการเรียนน้อยกว่าการเรียนวิธีเรียนแบบทางไกล ไม่ต้องกังวลกับการติดตามฟังรายการต่าง ๆ ซึ่งเป็นบทเรียนทางวิทยุ (ถ้าหากมีเวลาว่างจะเปิดฟังเสริมความรู้ก็เป็นผลดีแก่นักศึกษาเอง) ต้องไปเข้าร่วมกิจกรรมพบกลุ่มไม่น้อยกว่า 75% ของเวลาพบกลุ่มทั้งหมด และต้องผ่านเกณฑ์การประเมินผลด้วย นักศึกษาที่สอบได้ครบหมวดวิชาและผ่านกิจกรรมกลุ่มตามเกณฑ์ที่กำหนด ก็จะได้รับประกาศนียบัตรที่มีศักดิ์และสิทธิ์ที่จะนำไปศึกษาต่อหรือสมัครเข้าทำงานได้เช่นเดียวกับผู้ที่จบจากในระบบโรงเรียนทุกประการ (เสาวนีย์ เลวลีย์. 2536 : 280 ; อ้างอิงมาจาก กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2530)

โครงสร้างของหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ดังแสดงในตารางดังต่อไปนี้

ตาราง 1 โครงสร้างของหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

หมวดวิชา	ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น		หมายเหตุ
	วิชาบังคับ	วิชาเลือก	
	(หน่วยการเรียนรู้)	(หน่วยการเรียนรู้)	
วิชาภาษาไทย	ภาษาไทย (7)	ภาษาไทย 1 (9)	จะเลือกเรียนหมวดวิชาใดก่อนก็ได้
วิชาคณิตศาสตร์	คณิตศาสตร์ (3)	คณิตศาสตร์ 1(9) คณิตศาสตร์ 2(9)	การเลือกเรียนในหมวดวิชาเลือกจะต้องเรียนตามลำดับ
วิชาส่งเสริมคุณภาพชีวิต	ส่งเสริมคุณภาพชีวิต (13)	ส่งเสริมคุณภาพชีวิตภาคเหนือ (9) ส่งเสริมคุณภาพชีวิตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2(9) ส่งเสริมคุณภาพชีวิตภาคกลาง 3(9) ส่งเสริมคุณภาพชีวิตภาคใต้ 4(9) ส่งเสริมคุณภาพชีวิตภาคตะวันออก 5(9)	จะเรียนหมวดวิชาใดก่อนก็ได้

ตาราง 1 (ต่อ)

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น			
หมวดวิชา			หมายเหตุ
	วิชาบังคับ (หน่วยการเรียนรู้)	วิชาเลือก (หน่วยการเรียนรู้)	
วิชาอาชีพ	โลกของงานอาชีพ (3)	อาชีพที่เป็นการฝึกทักษะ (200 ชม. = 1 หมวดวิชา)	วิชาอาชีพเลือกผู้เรียนจะเลือกเรียนหรือเทียบหรือโอนได้ทั้ง 3 หมวดวิชา ตามวิธีการและเกณฑ์ที่กรรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนด
วิชาภาษาต่างประเทศ		ภาษาอังกฤษ 1(9) ภาษาอังกฤษ 2(9)	
วิทยาศาสตร์		วิชาวิทยาศาสตร์1 (9) วิชาวิทยาศาสตร์2 (9)	
4 หมวดวิชา 7 หมวดวิชา 3 หมวดวิชา (อย่างน้อย)			ผู้ที่จบหลักสูตรต้องเรียนหมวดวิชาบังคับ 4 หมวดวิชา และหมวดวิชาเลือก ไม่น้อยกว่า 7 หมวดวิชา (53 หน่วยการเรียนรู้)

แหล่งที่มา : กรรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2532 : 4

หลักสูตรหมวดวิชาอาชีพ (โลกของงานอาชีพ)

สาระสำคัญของการเรียนการสอนในหมวดวิชาอาชีพ ตามหลักสูตรการศึกษา
 นอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. 2530 ตามข้อกำหนดของกรมการศึกษา
 นอกโรงเรียน (2530 : 319 - 326) มีดังนี้

จุดประสงค์ทั่วไป จุดประสงค์ทั่วไปในการเรียนการสอนหมวดวิชาอาชีพมี

5 ประการ ดังนี้

1. เพื่อปลูกฝังเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ
2. ให้ผู้เรียนสำรวจความถนัดในด้านอาชีพของตนเองได้
3. ให้รู้ขอบข่ายของงานอาชีพในประเทศและต่างประเทศ
4. ให้มีความรู้พื้นฐานและทักษะทางอาชีพที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต
5. ให้สามารถตัดสินใจเลือกเรียน เลือกประกอบอาชีพตามความถนัด และที่คิดความ

สามารถของตนเอง

โครงสร้างของหมวดวิชาอาชีพ หมวดวิชาอาชีพในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน
 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น แบ่งเป็นหมวดวิชาอาชีพ ทั้งบังคับและหมวดวิชาอาชีพเลือกดังนี้

1. หมวดวิชาอาชีพบังคับ เป็นเรื่อง โลกของงานอาชีพ
2. หมวดวิชาอาชีพเลือก ผู้เรียนจะเลือกเรียน และหรือเทียบโอน ผลการเรียน
 ได้ไม่เกิน 3 หมวดวิชา ทั้งนี้ให้เลือกรเรียนในวิชาที่มีเนื้อหาไม่ซ้ำกับที่เคยเรียนมาแล้ว
 โดยวิธีการดังนี้

1. เทียบโอนผลการเรียนจากแหล่งวิทยาการ
2. โอนผลการเรียนจากสถานประกอบการ และสถานประกอบอาชีพอิสระ
3. เทียบโอนผลการเรียนจากประสบการณ์ของอาชีพ
4. เทียบโอนผลการเรียนจากการประกอบอาชีพ
5. เทียบโอนผลการเรียนจากการทำโครงการประกอบอาชีพ

หมวดวิชาอาชีพ (โลกของงานอาชีพ) มีจุดประสงค์รายวิชา ดังนี้คือ

1. เพื่อให้รู้เกี่ยวกับอาชีพสำคัญ ๆ ที่ประกอบกันอยู่ในประเทศและในต่างประเทศ
2. เพื่อให้รู้สภาวะการประกอบอาชีพประเภทต่าง ๆ ภายในประเทศ
3. เพื่อให้ทราบความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพต่าง ๆ
4. เพื่อให้รู้จักและรู้แหล่งทรัพยากรที่สำคัญของประเทศ
5. เพื่อให้รู้ลักษณะองค์ประกอบ กระบวนการ และการจัดการในการดำเนินการอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร การอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม
6. เพื่อให้รู้จักเลือก วิเคราะห์ข้อมูล และตัดสินใจในการเลือกประกอบอาชีพอย่าง
มั่นใจ
7. เพื่อให้รู้จักคิด และมองหาช่องทางในการสร้างงาน และการประกอบอาชีพ
8. เพื่อให้รู้แนวทางในการปรับปรุงอาชีพของตนเอง

เนื้อหาในหมวดวิชาโลกของงานอาชีพ มีรายละเอียดดังนี้ (ศูนย์การศึกษา
นอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร. 2536 : 42 - 44)

1. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอาชีพ ประกอบด้วย
 - 1.1 ประเภทของอาชีพ (อาชีพอิสระ อาชีพรับจ้าง และแรงงาน)
 - 1.2 อาชีพที่สำคัญต่อระบบเศรษฐกิจในประเทศและต่างประเทศ
 - 1.3 ทรัพยากรที่สำคัญในประเทศ
 - 1.4 ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพ
 - 1.5 สภาพและปัญหาอุปสรรคในการประกอบอาชีพ (ผลกระทบทาง
การตลาด การทำตามตัวอย่าง)
 - 1.6 สภาพและแนวโน้มของตลาด
 - 1.7 แหล่งวิทยาการและตลาดแรงงาน
 - 1.8 แนวโน้มการใช้ทรัพยากร
 - 1.9 คุณสมบัติของการเป็นผู้ผลิตที่ดี
2. ลักษณะและองค์ประกอบในการดำเนินการอาชีพเกษตรกรรม ประกอบด้วย
 - 2.1 ลักษณะและขอบข่ายอาชีพเกษตร

2.2 ปัจจัยของการประกอบอาชีพเกษตรกร ดังนี้

2.2.1 ผู้ผลิต

2.2.1.1 ที่ดิน (แหล่ง ทาเล)

2.2.1.2 ความรู้ (ทักษะทางการเกษตร การแปรรูปผลผลิต การจัดการ การตลาด)

2.2.1.3 เครื่องมือ (เครื่องทุ่นแรง วัสดุอุปกรณ์)

2.2.1.4 ทุน (เงินทุน แรงงาน)

2.2.2 ผู้บริการ

2.2.2.1 ทุน (เงินทุน แรงงาน สถานที่)

2.2.2.2 ความรู้ (การจัดการ การตลาด)

2.2.2.3 เครื่องมือทุ่นแรง

2.3 การนำสิ่งเหลือใช้จากการเกษตรมาใช้ให้เป็นประโยชน์

2.4 อาชีวอนามัย

2.5 แหล่งวิทยาการ

2.6 คุณธรรม (ความเข้าใจตนเอง สังคม ความรับผิดชอบ ความซื่อตรง ความซื่อสัตย์ ฯลฯ)

2.7 การประเมินและการปรับปรุงอาชีพ

3. ลักษณะและองค์ประกอบในการดำเนินการอาชีพอุตสาหกรรม ประกอบด้วย

3.1 ลักษณะประเภท และขอบข่ายของอุตสาหกรรม (อุตสาหกรรมในครอบครัว อุตสาหกรรมขนาดย่อม อุตสาหกรรมขนาดกลาง อุตสาหกรรมขนาดใหญ่)

3.2 องค์ประกอบของการประกอบอาชีพอุตสาหกรรม (ทุน ที่ดิน สิ่งก่อสร้าง เครื่องจักร เครื่องทุ่นแรง วัตถุดิบ แรงงาน เทคโนโลยี กระบวนการผลิต ตลาด การบรรจุหีบห่อ การขนส่ง การประชาสัมพันธ์ การจัดการ การตกแต่งสินค้า)

3.3 เทคโนโลยีการผลิต

3.4 การควบคุมคุณภาพการผลิต

3.5 การนำสิ่งเหลือใช้ในการอุตสาหกรรมมาใช้ให้เป็นประโยชน์

3.6 แหล่งวิทยาการและการสนับสนุนการประกอบอาชีพอุตสาหกรรม

3.7 คุณธรรม (ความเข้าใจตนเอง สังคม ความรับผิดชอบ ความซื่อตรง ความซื่อสัตย์ ฯลฯ)

3.8 การประเมินและปรับปรุงอาชีพ

3.9 อาชีวนามัย

4. ลักษณะและองค์ประกอบในการดำเนินการอาชีพพาณิชยกรรม ประกอบด้วย

4.1 ลักษณะและขอบข่ายของอาชีพการพาณิชยกรรม

4.2 องค์ประกอบของการประกอบอาชีพการพาณิชยกรรม (ทุน ทำเลตลาด เทคนิคการจัดการ การโฆษณา ประชาสัมพันธ์ การขนส่ง การตกแต่งสินค้า การเก็บรักษา การบรรจุ เทคนิคการขาย)

4.3 แหล่งวิทยาการ

4.4 คุณธรรม

4.5 อาชีวนามัย

4.6 การประเมินและการปรับปรุงอาชีพ

5. ช่องทางการประกอบอาชีพ ประกอบด้วย

5.1 ช่องทางการประกอบอาชีพอิสระ

5.1.1 แนวทางการเลือกอาชีพที่เหมาะสม (การวิเคราะห์และเปรียบเทียบอาชีพเชิงเศรษฐกิจ ทรัพยากร และขีดความสามารถของตน)

5.1.2 ช่องทางการสร้างอาชีพใหม่ในท้องถิ่น (ช่องว่างระหว่างอาชีพและผลพลอยได้ของอาชีพการพัฒนาอาชีพการประยุกต์ใช้ทรัพยากรการหาแหล่งตลาด การประเมินความต้องการของตลาด)

5.1.3 การรวมกลุ่มประกอบอาชีพ

5.1.4 การพัฒนาตนเองเพื่องานอาชีพ

5.2 ช่องทางการประกอบอาชีพรับจ้างแรงงาน

5.2.1 ลักษณะและขอบข่ายอาชีพรับจ้างแรงงาน

5.2.2 คุณสมบัติของผู้รับจ้างแรงงานที่นายจ้างต้องการ (ทักษะ ความรู้ ความสามารถ ความซื่อตรง ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ มนุษยสัมพันธ์)

5.2.3 ตลาดแรงงานอาชีพในประเทศและต่างประเทศ

5.2.4 การหาแหล่งงานอาชีพและการสมัครงาน

5.2.5 การปรับปรุงตนเอง

หลักการ แนวคิด และวิธีเรียนทางไกล

ความเป็นมา

การจัดการศึกษาสายสามัญศึกษาของกรมการศึกษานอกโรงเรียนที่ผ่านมาก่อนที่จะกระทรวงศึกษาจะมีคำสั่งให้ใช้หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2530 กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้จัดดำเนินการเป็น 3 รูปแบบ

1. การศึกษาผู้ใหญ่ภาคค่ำ ซึ่งเปิดสอนเป็นชั้นเรียนเมื่อครูสอนเป็นรายวิชาในแต่ละระดับชั้น
2. การศึกษาทางวิทยุและไปรษณีย์ เป็นการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนศึกษาจากคู่มือเรียนฟังบทเรียนที่ออกอากาศทางวิทยุและมาพบกลุ่ม เพื่อทำกิจกรรมที่กำหนด ถ้ามีปัญหาอาจซักถามอาจารย์ประจำกลุ่ม หรือเขียนจดหมายสอบถามได้จากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด

3. การศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก เป็นการเรียนที่ผู้เรียนจะต้องศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และเข้าร่วมกิจกรรมที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนด

การจัดการศึกษาทั้ง 3 ประเภทดังกล่าวแล้ว หลักสูตรและวิธีดำเนินงานเป็นอิสระแก่กันถ้าผู้ศึกษาลงทะเบียนเรียน การศึกษาแบบใดแล้วจะต้องเรียนแบบนั้นไปจนกว่าจะจบ หลักสูตรของแต่ละระดับ ไม่สามารถที่จะเลือกเรียนแบบอื่น ๆ ได้ในเวลาเดียวกัน และวิชาที่สอบได้ในแต่ละรูปแบบการเรียนก็ไม่สามารถจะนำมารวมกันได้

กรมการศึกษานอกโรงเรียน โดยความเห็นชอบของกระทรวงศึกษาธิการจึงได้ประกาศให้ใช้หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2530 โดยเปลี่ยนให้มีการจัดการเรียนการสอนเป็น 3 วิธี คือ วิธีเรียนแบบเห็นเรียน (ขร.) วิธีเรียนทางไกล (ทก.) และวิธีเรียนด้วยตนเอง (ตล.) ซึ่งสามารถทำให้ผู้เรียนเลือกเรียนได้ทั้ง 3 วิธีเรียน และนำผลวิธีเรียนทั้ง 3 วิธีเรียนมารวมกันเพื่อจบหลักสูตร (ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา. 2533 : 5)

เป้าหมาย

1. เพื่อให้เกิดความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษาแก่ประชาชนที่อยู่นอกระบบโรงเรียน
2. เพื่อจัดการไม่รู้หนังสือ และยกระดับการศึกษาของประชาชน
3. เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถอันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต
4. เพื่อส่งเสริมประชาชนให้เป็นพลเมืองดีและเกิดความรักชาติในชาติ
5. เพื่อส่งเสริมประชาชนให้เกิดความเลื่อมใสในการปกครองประเทศระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข (ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา. 2533 : 5)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อใช้รูปแบบการเรียนการสอนทางไกล ในการจัดการศึกษาให้กับประชาชน ที่ด้อยพลาด หรือขาดโอกาสทางการศึกษา ได้เพิ่มพูนความรู้ทักษะและเจตคติที่ถูกต้อง ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการนำไปปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น
2. เพื่อเสริมสร้างการรู้หนังสือและ ยกระดับการศึกษาของประชาชน
3. เพื่อส่งเสริมให้เกิดกระบวนการกลุ่มในการเรียนการสอน และการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน
4. เพื่อให้ประชาชนได้รับความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร ที่สอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการของท้องถิ่น (ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา. 2533 : 5 - 6)

แนวคิดและปรัชญาการศึกษาทางไกลของการศึกษานอกโรงเรียน

ปรัชญาการศึกษานอกโรงเรียนเป็นการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้คิดเป็น การที่ผู้ใดจะคิดเป็นหรือไม่นั้นไม่มีผู้ใดทราบได้ นอกจากตัวบุคคลนั้นเอง เพราะเป็นนามธรรม เป็นความรู้สึกของแต่ละบุคคล ดังนั้นการศึกษาผู้ใหญ่จะให้การศึกษาไปสู่การคิดเป็นนั้น จะทำได้แต่เพียงให้กระบวนการและทักษะในการคิดอันจะนำไปสู่การคิดเป็น โดยอาศัยพื้นฐานจากการตัดสินใจด้วยข้อมูล 3 ทาง มาประกอบการคิดคือ

1. ความรู้เกี่ยวกับตนเอง จะต้องทราบถึงความถนัด ทักษะ ประสบการณ์ ความต้องการความสนใจ นิสัย ความเข้มแข็ง อคติ ฯลฯ ของตนว่าเป็นอย่างไร

2. ความรู้ด้านสังคม สิ่งแวดล้อมจะต้องทราบถึงประชาชน ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อ ศาสนา กาลเวลา สภาพภูมิศาสตร์ สภาพเศรษฐกิจของสังคม ฯลฯ นั้นว่าเป็นอย่างไร

3. ความรู้ด้านวิชาการ ที่นำเอามาใช้มีหลักการขบวนการและวิธีดำเนินการ อย่างไรก็ตามวิธีการอื่นเหมาะสมส่วนอย่างไรจึงจะประสบผลดี

ในการคิดให้นำเอาหลักการทั้ง 3 มาประมวล ทำการวิเคราะห์ถึงผลดี ผลเสีย เอาทางเลือกที่เหมาะสมที่สุด ที่ตนพอใจ แล้วจึงตัดสินใจ

การจัดการศึกษาเพื่อฝึกให้คนคิดเป็น อาจทำได้โดยการศึกษาปัญหาและวิธีแก้ปัญหาของตนในอดีต การนำเอาปัญหาปัจจุบันที่พบ นำเอามาเรียนและลองแก้ในชั้น การนำเอาปัญหาที่คาดว่าจะเกิดในอนาคตมาลองคิดและลองแก้ หรือจะนำวิธีการทั้ง 3 มาลองใช้ผสมกันคือ คิดทั้งอดีต ในปัจจุบัน และอนาคต (ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา. 2533 : 6)

วิธีเรียนทางไกล

การเรียนทางไกล เป็นวิธีที่เหมาะสมแก่ผู้เรียนที่มีภารกิจมาก หรืออยู่ในชนบทห่างไกล ซึ่งไม่สามารถเรียนแบบในชั้นเรียนได้ โดยผู้เรียนนั้นทะเบียนเป็นนักศึกษาและลงทะเบียนเรียนที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ศึกษาตรา แบบเรียน เอกสารต่าง ๆ ด้วยตนเองพร้อมทั้งรับฟังบทเรียนทางวิทยุความถี่กันไป นอกจากนี้ผู้เรียนจะต้องเข้าไปร่วมกิจกรรมพบกลุ่มที่กำหนด เพื่อทำกิจกรรมตามที่ระบุไว้

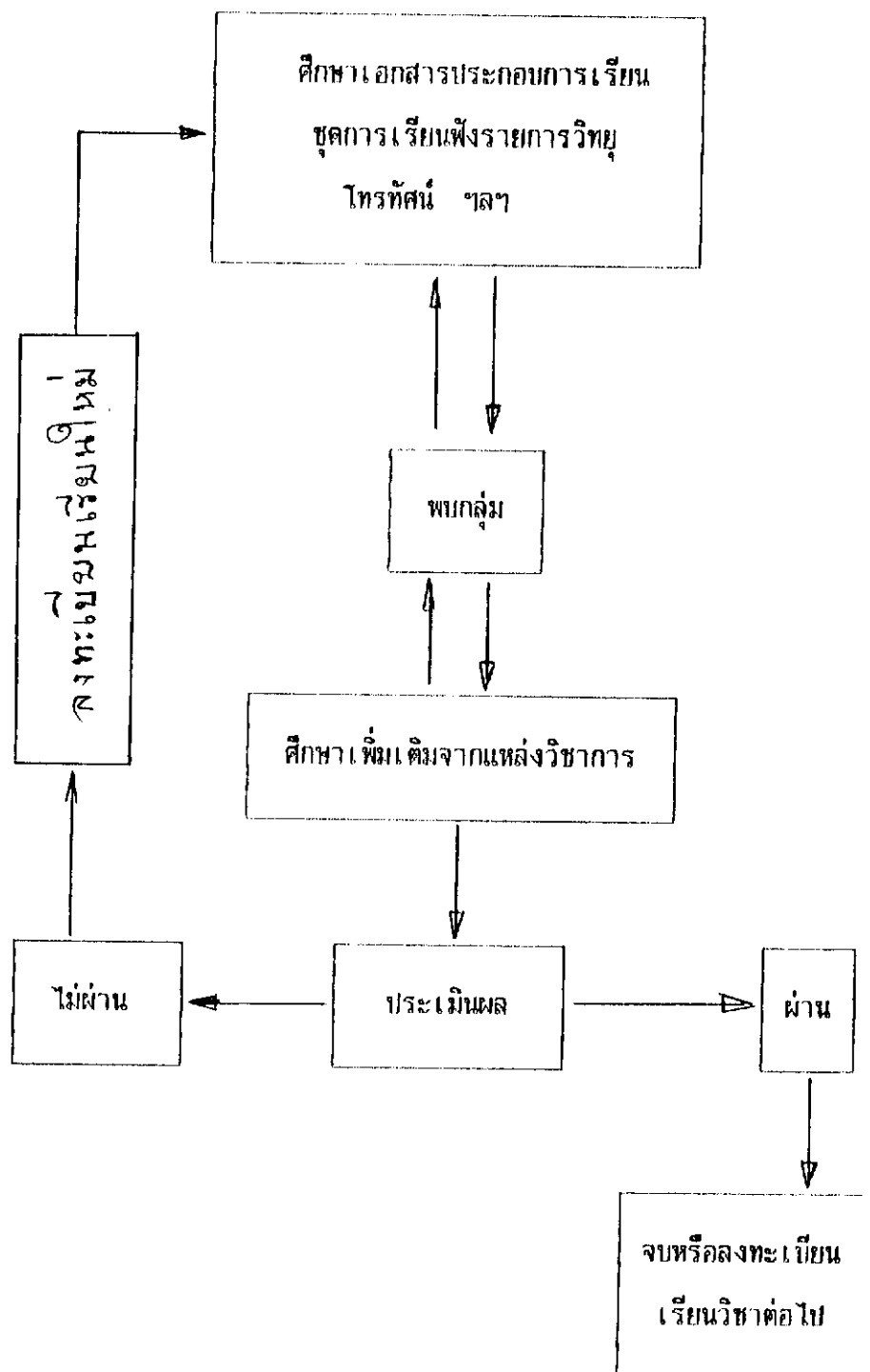
วิธีเรียนทางไกลมีหลักการดังต่อไปนี้

1. เป็นการเรียนการสอนโดยใช้สื่อประสม ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ รายการวิทยุ และการจัดกลุ่มผู้เรียนโดยมีครูประจำศูนย์การเรียนเป็นผู้ประสานในการจัดกิจกรรมกลุ่ม วิทยากรสอนเสริม รวมทั้งสื่อประกอบต่าง ๆ เช่น เอกสารเสริม แบบฝึกหัดและสมุดกิจกรรม เทป คลาสเซต วีดีโอเทป ศูนย์การเรียน ตลอดจนแหล่งวิทยากรต่าง ๆ

2. เป็นการเรียนแบบระบบเปิด คือ ผู้เรียนสามารถลงทะเบียนเรียนได้อย่างทั่วถึงคือเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเรียนได้ทุกสถานที่ และทุกเวลาตามความสะดวกของผู้เรียน และส่งเสริมให้สามารถเรียนรู้โดยไม่มีข้อจำกัด

3. เป็นการเรียนที่มุ่งเน้นการพึ่งพาตนเอง คือให้ผู้เรียนวางแผนและวิธีเรียนด้วยตนเอง โดยใช้สื่อประสม (ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา. 2533 : 6)

การเรียนการสอน

ภาพประกอบ 1 แผนภูมิแสดงขั้นตอนการเรียนรู้ทางไกล

แหล่งที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา. 2533 : 7

การเรียนรู้ทางไกล เป็นการศึกษาด้วยตนเองจากสื่อต่าง ๆ ได้แก่แบบเรียน ชุดการเรียนรู้เอกสารสิ่งพิมพ์ ซึ่งเป็นการเรียนรู้ผ่านทางประสาทตา การฟังรายการวิทยุ เป็นการเรียนรู้ได้จากการฟัง การไปพบครูประจำศูนย์การเรียนรู้ เพื่อนร่วมกลุ่มทำให้มีโอกาสอภิปรายพูดคุยกันในเรื่องที่ได้อ่าน ได้ฟังมาแล้ว ได้มีการคิด และวิเคราะห์ทางเลือกต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติที่เหมาะสมและดีที่สุดสำหรับกลุ่มและตนเอง

การเรียนการสอนทางไกลจะมีประสิทธิภาพได้ก็ต่อเมื่อผู้เรียนได้รับการกระตุ้น จูงใจ ให้เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ เช่น ศึกษาชุดการเรียนรู้ การฟังรายการวิทยุ โทรทัศน์ เอกสารประกอบการรับฟังการไปพบกลุ่ม การทำแบบฝึกหัด และกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่บทเรียนกำหนด (ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา. 2533 : 7 - 8)

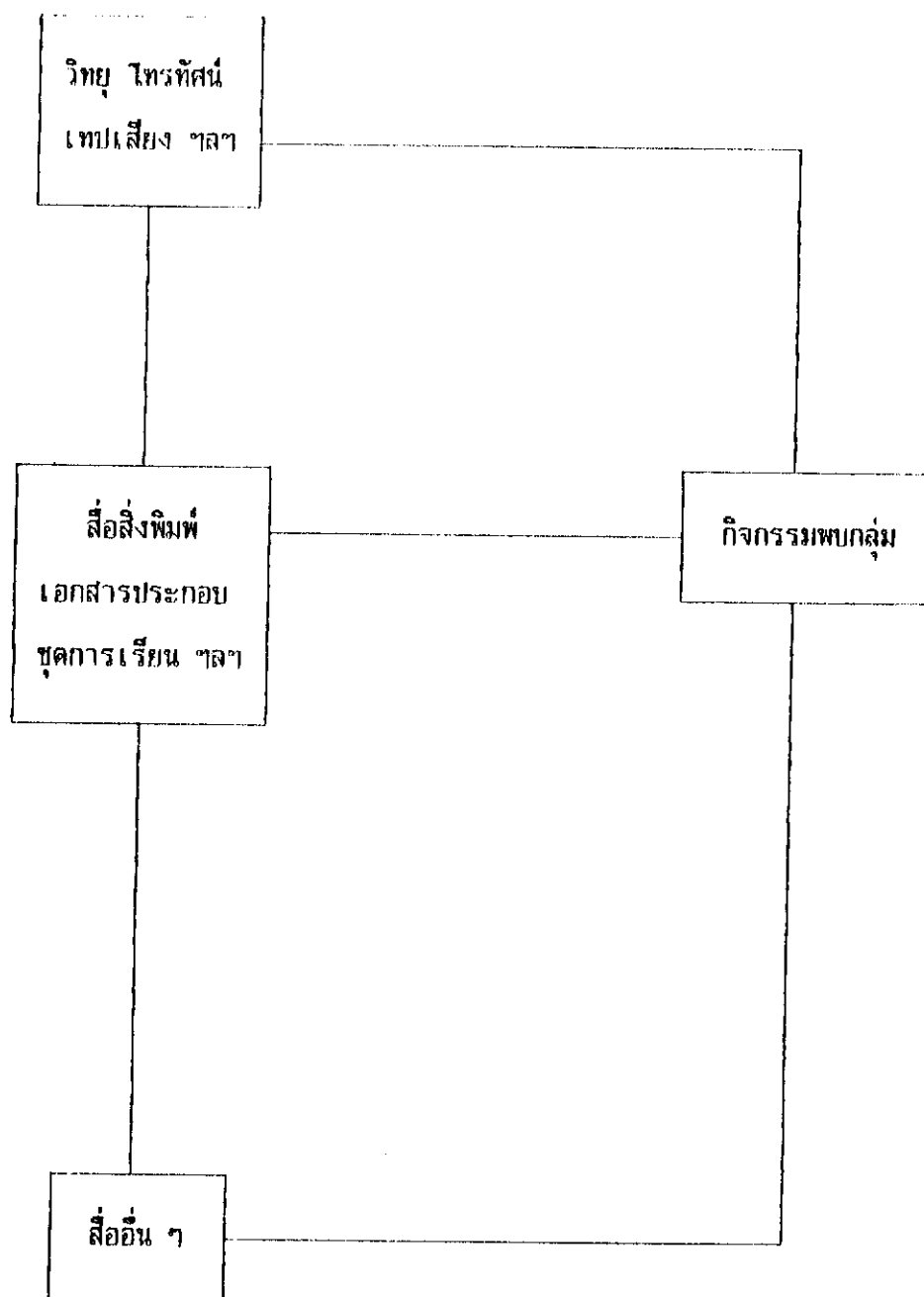
สื่อการเรียนรู้

การเรียนรู้ทางไกล เป็นการเรียนรู้โดยให้สื่อประสม ซึ่งประกอบด้วย สื่อหลักสื่อเสริม และการพบกลุ่ม

สื่อหลัก ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ ชุดการเรียนรู้ เอกสารประกอบการเรียน ฯลฯ

สื่อเสริม ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ เทปคาสเซต ฯลฯ

การพบกลุ่ม เป็นกิจกรรมที่ทำร่วมกันตามเกณฑ์ที่กำหนดเพื่อให้ นักศึกษาได้มีโอกาสพบปะรู้จักคุ้นเคย ฝึกกระบวนการคิด การตัดสินใจแก้ปัญหา และการทำกิจกรรมร่วมกันเป็นกลุ่ม

ภาพประกอบ 2 แผนภูมิแสดงขั้นตอนการใช้สื่อการเรียนทางไกล

แหล่งที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา. 2533 : 8

แนวคิดในการนำเนื้อหาในหมวดวิชาอาชีพไปใช้

มีผู้ให้คำจำกัดความของคำว่า "การนำไปใช้" ไว้หลายประการ ดังนี้

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ และเอเนกกุล กรีแสง (2522 : 42 - 43) ได้กล่าวว่า การนำไปใช้ หมายถึง ความสามารถที่จะนำเอาวิธีการ ทฤษฎี กฎเกณฑ์ และแนวคิดต่าง ๆ ไปใช้ในการแก้ปัญหาในสถานการณ์จริง หรือสถานการณ์จำลองได้อย่างถูกต้องโดยตนเอง

ยัง พิทยานิคม (2523 : 162) กล่าวว่า การนำไปใช้ หมายถึง การที่นักเรียนสามารถนำความรู้ความเข้าใจจากที่ได้เรียนไปแล้วไปใช้ในสถานการณ์จริง หรือสถานการณ์จำลองที่คล้ายคลึงกัน หรือเมื่อเรียนรู้เรื่องใดไปแล้ว จะสามารถนำทฤษฎี กฎเกณฑ์ และวิธีดำเนินงานต่าง ๆ ของเรื่องนั้นไปใช้แก้ปัญหาในตนเองได้

ไพศาล หวังพานิช (2526 : 108) กล่าวว่า การนำไปใช้ หมายถึง ความสามารถในการนำความรู้ความเข้าใจที่มีในเรื่องราว ข้อเท็จจริง วิธีการต่าง ๆ ไปใช้ในสถานการณ์จริงในชีวิตประจำวัน หรือในสถานการณ์ที่คล้ายคลึงกัน

อุทุมพร ทองอุไทย (2523 : 43) กล่าวว่า การนำไปใช้ คือความสามารถในการนำความรู้ความเข้าใจที่มีอยู่เดิมไปใช้อย่างเหมาะสมถูกต้อง ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ในสถานการณ์ใหม่ ๆ

สรุปได้ว่า การนำไปใช้ เป็นความสามารถที่นำเอาความรู้ความเข้าใจที่มีอยู่ไปใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์จริงในชีวิตประจำวัน หรือสถานการณ์จำลองที่คล้ายคลึงกันได้อย่างถูกต้อง และจากแนวคิดดังกล่าว กรมการศึกษานอกโรงเรียนจึงได้วางจุดมุ่งหมายและ โครงสร้าง หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญหลักสูตรวิชาอาชีพไว้ดังนี้

จุดมุ่งหมาย การจัดการศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญหลักสูตรวิชาอาชีพในปัจจุบันมีจุดมุ่งหมาย เรียงตามลำดับความสำคัญสามประการดังนี้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2526 : 45)

1. เพื่อนำความรู้และทักษะไปปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ของตนให้ดีขึ้น ซึ่งถือเป็นวัตถุประสงค์หลักและเน้นหนักในการจัดบริการให้เป็นไปตามความจำเป็นของผู้เรียน
2. เพื่อนำความรู้ไปประกอบการเองได้ ถือเป็นจุดมุ่งหมายอันได้รอง การจัดควรพิจารณาให้เป็นไปตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย เน้นการให้ทักษะเพิ่มขึ้นมากกว่า วัตถุประสงค์ในข้อแรกและจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับกลไกต่าง ๆ ที่เป็นองค์ประกอบในการดำเนินงานอาชีพ เช่น การจัดการตลาดและเทคนิคอื่น ๆ ตลอดจนการหล่อหลอมคนให้มีคุณธรรมจริยธรรม

3. เพื่อนำความรู้ไปปฏิบัติงานและขายแรงงาน ลักษณะการจัดเป็นการประสานงานให้หน่วยงานที่มีความพร้อมเป็นผู้จัด และจัดในสาขาใดสาขาหนึ่งเป็นครั้งคราวตามความต้องการของตลาดแรงงาน

อย่างไรก็ดีแนวคิดใหม่ในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนเน้นการส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิตโดยตระหนักว่าการศึกษาคือกระบวนการเรียนรู้ที่คนเราต้องทำต่อเนื่องกันตลอดเวลา ทั้งนี้เพื่อการปรับตัวให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา และเพื่อตอบสนองต่อความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การศึกษาด้านอาชีวศึกษามีส่วนสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาชีวิต และการยกระดับความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น เพื่อให้ประชาชนสามารถนำความรู้และทักษะที่ได้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน เพื่อช่วยส่งเสริมและปรับปรุงอาชีพเดิม หรือประกอบอาชีพใหม่ การจัดสอนวิชาชีพต้องสนองตอบต่อความต้องการยืดหยุ่นสอดคล้องกับสภาพฤดูกาล ความสะดวก และความต้องการของประชาชนให้มากที่สุด (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2526 : 44)

อรรถพร เขียวถาวร (2510 : 44 - 45) ได้ติดตามผลผู้สำเร็จหลักสูตรวิชาอาชีวพระยะสั้นจากโรงเรียนสารพัดช่างธนบุรี รุ่นที่ 16 และ 17 ประจำปีการศึกษา 2508 พบว่า ก่อนเข้าศึกษานักศึกษาส่วนใหญ่ไม่มีงานทำมาก่อน หลังจากสำเร็จการศึกษาแล้วมีงานทำสามในสี่ของผู้สำเร็จการศึกษา แผนกวิชาช่างตัดผมได้งานทำหมดทุกคน แผนกวิชาช่างเครื่องยนต์ได้งานทำน้อยที่สุด ความรู้และประสบการณ์จากการศึกษาวิชาอาชีวหลักสูตรระยะสั้นสามารถนำไปใช้ในการทำงานได้พอสมควร อุปสรรคในการทำงานส่วนใหญ่มีความรู้ความชำนาญภาคปฏิบัติน้อยไป

ชาติรี อายุวัฒนะ (2519 : 80 - 85) ได้ศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบที่เป็นสาเหตุให้นักศึกษาผู้ใหญ่เลือกเรียนวิชาอาชีวหลักสูตรระยะสั้นในโรงเรียนสารพัดช่างเขตกรุงเทพมหานคร กับโรงเรียนฝึกฝนอาชีพเคลื่อนที่ ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบที่สำคัญที่สุดคือองค์ประกอบด้านอาชีพซึ่งเรียนสำเร็จแล้วหางานทำได้ง่าย สามารถใช้วิชาอาชีพหารายได้พิเศษเป็นอาชีพที่มีรายได้ดี ส่วนองค์ประกอบรองลงมาได้แก่ ความต้องการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์และนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน และเมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบองค์ประกอบแต่ละด้านพบว่า องค์ประกอบด้านอาชีพมีอิทธิพลมากกว่าองค์ประกอบด้านส่วนตัวและสังคม สำหรับข้อเสนอแนะได้แก่ นักศึกษาของโรงเรียนฝึกฝนอาชีพเคลื่อนที่ มีอาชีพทำไร่ ทำนา

มีความรู้ระหว่าง ป.4 - ม.ศ. 3 และอาศัยอยู่ในทบทวนได้หลักสูตรที่จัดสรรนาไปสู่ การปฏิบัติเพื่อนำไปใช้ในวิถีประจำวันได้ และเป็นอาชีพที่สอดคล้องกับอาชีพที่หาอยู่ อีกประการหนึ่งนักศึกษาที่มาเรียนส่วนมากต้องการให้เวลาร่างให้เป็นประโยชน์หลักสูตร ที่จัดควรมีระยะเวลาเรียนสั้น ๆ และสามารถนำไปใช้แก้ปัญหาเฉพาะอย่างได้

ชัยทวี เสนาะวงศ์ (2521 : 159 - 163) ได้ศึกษาการฝึกอาชีพของผู้ต้องขังใน เรือนจำคลองเปรม พบว่า ผู้ต้องขังส่วนใหญ่ได้รับการฝึกอาชีพไม่ตรงกับความต้องการหรืออาชีพเดิม เป็นเหตุให้เขาเหล่านั้นไม่ตั้งใจฝึกเท่าที่ควร นอกจากนี้ยังพบว่าวิชาชีพที่ฝึกให้ผู้ต้องขังอยู่ใน วงจำกัดและไม่สอดคล้องกับสภาพสังคมเมืองหลวง ทำให้อาชีพที่ฝึกบางอย่างไม่สามารถนำ ออกไปประกอบอาชีพได้ยิ่งกว่านั้นเจ้าหน้าที่เรือนจำเข้าใจว่าการฝึกอาชีพให้แก่ผู้ต้องขังมี ความสำคัญต่อเรือนจำมากกว่าตัวผู้ต้องขังเอง

นวลเสน่ห์ วงศ์เชิดธรรม (2522 : 168 - 176) ได้ศึกษาปัญหาและความ ต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ในด้านหลักสูตร นักศึกษาต้องการเรียนเฉพาะเนื้อหาที่สำคัญ ควรจะจัดเนื้อหาให้ง่ายต่อการเข้าใจและเป็น เนื้อหาที่เป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อ และนำไปใช้ในการทำงานได้ ในด้านการเรียนการสอน ควรใช้อุปกรณ์การสอนให้เหมาะสม และในขณะที่สอนครูควรเอาใจใส่นักศึกษาให้มาก มีการประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ สำหรับด้านการเรียนการสอนนั้น นักศึกษาต้องการให้ครูได้เปิด โอกาสให้นักศึกษาได้ซักถามปัญหาในชั้นเรียน และความรู้ที่สามารถนำไปใช้เรียนต่อในระดับสูง ส่วนในด้านบริการของโรงเรียน นักศึกษาต้องการให้โรงเรียนจัดบริการอุปกรณ์และตำราเรียน ให้กับนักศึกษา ให้ห้องสมุดโรงเรียนเปิดบริการให้ยืมหนังสือ จัดบริการแนะแนวทางการ ศึกษา หรือแนะแนวอาชีพแก่นักศึกษา จัดบริการน้ำดื่มน้ำใช้ และด้านการปฐมพยาบาล

บัวรุ่ง สุพรรณศรี (2524 : 121) ได้ศึกษาปัญหา และความต้องการของกลุ่ม เป้าหมายเกี่ยวกับประชากรนอกโรงเรียน และทบทวน ผลการวิจัยพบว่าประชากรกลุ่ม เป้าหมายมีความต้องการมีรายได้เพิ่มขึ้น และต้องการมีอาชีพที่มั่นคงมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ความต้องการการอบรมอาชีพระยะสั้น และอาชีพระยะยาว ตลอดจนมีความต้องการศึกษา ต่อในระดับที่สูงขึ้นเป็นอันดับสุดท้าย นอกจากนี้ยังพบว่าการจัดบริการทางการศึกษา และอาชีพ ยังไม่แพร่หลายเท่าที่ควร ประชาชนไม่ค่อยได้รับการ หน่วยงานการที่รับผิดชอบโดยตรง ยังกระจายบริการไม่ทั่วถึง

สุวรีย์ ๗ ระนอง (2525 : 81) ได้ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการฝึกอบรมอาชีพ แก่หญิงโสเภณี พบว่า การที่สถานสงเคราะห์ยังไม่สามารถดำเนินการฝึกอบรมวิชาชีพแก่ หญิงโสเภณี ได้ผลมากนักนั้น เป็นเพราะผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นผู้ที่ไม่สมัครใจเข้ารับการ สงเคราะห์ จึงขาดความพร้อมในการเรียน ครูฝึกจำนวนไม่เพียงพอกับจำนวนผู้เข้ารับการ ฝึกอบรมและยังขาดความรู้ความชำนาญในการสอน รวมทั้งมีงบประมาณไม่เพียงพอ ผู้ออกจาก สถานสงเคราะห์ไปแล้ว ไม่สามารถนำความรู้ไปใช้ได้โดยตรงและไม่สามารถนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้

วินัย สายหงษ์ (2528 : 92 - 93) ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียน การสอนวิชาอาชีพระยะสั้นของครูผู้สอนและผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดพม่า ความคิดเห็นของครูผู้สอนทาง เครื่องยนต์ วิชาช่างตัดเสื้อผ้าสตรี และผู้บริหารศูนย์การศึกษานอก โรงเรียนจังหวัดในด้านต่าง ๆ มีดังนี้

เกี่ยวกับครูผู้สอน ครูผู้สอนควรรู้เนื้อหาขยายความคิดและจิตวิทยา การเรียนการสอนผู้ ใหญ่ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูควรทำหน้าที่ แนะนำมากกว่าการสอนโดยตรงและครูควรเป็นผู้ที่มีความรู้ความชำนาญและมีวุฒิตรงกับสาขา ที่สอน

เกี่ยวกับผู้เรียนและการจัดชั้นเรียน ควรให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติอย่างจริงจัง ควรให้การ ยึดหยุ่นเกี่ยวกับการกำหนดเกณฑ์อายุขั้นต่ำของผู้เรียน ควรให้มีเกณฑ์มาตรฐานในการจัดสรร เครื่องมืออุปกรณ์และควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเข้ามาเรียนหรือจบสิ้นการเรียนได้ตามความ ต้องการ

เกี่ยวกับหลักสูตรและเนื้อหาวิชา ควรเน้นการปฏิบัติ ควรยึดหลักให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น หลักสูตรควรยืดหยุ่นและสอดคล้องกับสภาพความต้องการ ควรเปลี่ยนแปลง เนื้อหาหลักสูตรอยู่เสมอ ควรเน้นให้ผู้เรียนได้มองเห็นช่องทางในการสร้างงานอาชีพ วัตถุประสงค์ของหลักสูตรควรเน้นการนำไปใช้เพื่อปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่และควรแยกเนื้อหา หลักสูตรออกเป็นรายวิชา

เกี่ยวกับสื่อการเรียน ควรปรับปรุงสื่อการเรียนให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงทาง วิทยาการควรจัดให้มีแบบเรียนครบตามหลักสูตรกำหนดและควรจัดบริการสื่อเสริม

เกี่ยวกับการประเมินผล การประเมินความสนใจ ความตั้งใจและผลงานของผู้เรียน เป็นสำคัญ

สุรีย์ นาคนิม (2528 : 94 - 95) ทำการศึกษาปัญหาและความต้องการของ นักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพหลักสูตรระยะสั้นของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขต การศึกษา 2 พบว่า ปัญหาด้านการเรียนการสอนมีเนื้อหาที่เรียนง่ายเกินไป ทั้งนี้เป็นเพราะ เป้าหมายหลักของการจัดฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้นของกรมการศึกษานอกโรงเรียน เป็นการฝึกทักษะ พื้นฐานหรือเพื่อนำไปใช้ในครอบครัวเท่านั้น แต่ในสภาวะเศรษฐกิจสังคมปัจจุบัน ผู้เรียนมี ความจำเป็นต้องนำความรู้ไปประกอบอาชีพเพื่อให้เกิดรายได้เพิ่มขึ้น

เฉลิม บุณธรรมเจริญ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2529 : 2 - 3) ได้ให้ แนวคิดไว้ว่า

การสอนคนให้มีความรู้ทำได้ง่าย แต่คนถูกสอนก็ยังมีปัญหาโดยเฉพาะอย่างยิ่ง การนำไปประกอบอาชีพหารายได้ เนื่องจากมีปัญหาเรื่องการจัดการ การตลาด เรื่องทุน และองค์ประกอบอื่น ๆ ดังนั้น เราควรมองปัญหาของอาชีพให้ถึงแก่น ว่าอะไรมีปัญหหรือ ขาดตรงไหน แล้วหาทางแก้ไขเสริมหรือต่อเติมส่วนที่ขาดให้ครบ ให้เขาสามารถนำไปสู่การปฏิบัติ ได้ และควรมองภาพการพัฒนาอาชีพของกลุ่มเป้าหมายว่าอาชีพนั้น ๆ มีส่วนไปเกี่ยวข้องกับหรือ สัมพันธ์กับบทบาทของหน่วยงานอื่นหรือไม่ เพียงใดและเราจะต้องพยายามหาช่องทางให้ทรัพยากร นั้น ๆ โดยประสานงานให้เกิดการสนับสนุนซึ่งกันและกัน ในการทำงานเพื่อช่วยเหลือการพัฒนา อาชีพของกลุ่มเป้าหมาย สำหรับ เรื่องอาชีพของกรมการศึกษานอกโรงเรียน อาจแบ่งออกเป็น 3 พวก คือ

พวกที่ 1 คือพวกที่ต้องการอาชีพใหม่ที่สบาย เก่งแรง รายได้ดี ยากเปลี่ยนจาก อาชีพเดิม

พวกที่ 2 คือพวกที่พอใจกับอาชีพที่ทำอยู่ ยังคิดต่อสู้เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้ได้ผลดีขึ้น

พวกที่ 3 คือพวกที่อยากมีอาชีพเสริม เพื่อให้มีรายได้หลายทาง เช่น ทานา เลี้ยงหมู เลี้ยงไก่ และค้าขาย เป็นต้น

การพัฒนาหลักสูตรต้องมองคนทั้ง 3 พวกนี้ และกำหนดให้ชัดว่าพวกไหนเพิ่มด้านใด เพราะเขาอาจมีความต้องการที่แตกต่างกัน ซึ่งผู้จัดต้องเน้นการแนะแนว คิดเป็น เห็นช่องทาง เข้าช่วยนอกจากนี้ขอบข่ายงานของครูหรือวิทยากรนั้นควรปฏิบัติต่างจากขอบข่ายเดิม หากขอบข่าย ใหม่ปฏิบัติ่างโดยเฉพาะการเห็นช่องทางในการประกอบอาชีพที่ดี ซึ่งเราอาจลงไปสัมผัสกับ ของจริงบ้าง เช่น ในแง่ของการรวมกลุ่ม การสหกรณ์ และการหาตลาด เป็นต้น และเข้าร่วม

ในการปรับปรุงอาชีพของกลุ่มเป้าหมายด้วย เพื่อให้เขาได้มองเห็นว่าทำได้จริงและเห็นภาพ รายได้ที่เกิดขึ้น มากกว่าการกำหนดเพียงบอกเท่านั้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาผลงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศปรากฏดังนี้ คือ

งานวิจัยภายในประเทศ

จากการศึกษาของชาติรี อายุวัฒนะ (2519 : 80 - 81) ได้ศึกษาองค์ประกอบ ที่เป็นเหตุให้นักศึกษาผู้ใหญ่เลือกเรียนวิชาที่พหุที่สุดระยะสั้นในโรงเรียนสารพัดช่างและ โรงเรียนฝึกฝนอาชีพเคลื่อนที่ พบว่า องค์ประกอบสำคัญที่สุดคือ องค์ประกอบด้านอาชีพ ซึ่งได้แก่ ความชอบในอาชีพสำเร็จแล้วหางานทำได้ง่าย สามารถใช้วิชาชีพหารายได้พิเศษได้ ส่วนองค์ประกอบรองลงมา ได้แก่ ความต้องการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์และนำความรู้ไปใช้ ในชีวิตประจำวัน

ในปีเดียวกัน พิชญ์ สมพอง (2519 : 96) ได้ทำการศึกษาบทบาทเชิงเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของกลุ่มหนุ่มสาวในอำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน พบว่า บทบาทในเชิงเศรษฐกิจเป็นบทบาทที่สมาชิกกลุ่มต้องการสูงสุดในการให้มีการส่งเสริมอาชีพ และนำอาชีพใหม่ ๆ ที่จะหารายได้ให้แก่ครอบครัวและสมาชิกด้วย

ชัยทวี เสนะวงศ์ (2521 : 159 - 163) ได้ศึกษาการฝึกอาชีพของผู้ต้องขังในเรือนจำคลองเปรม พบว่า ผู้ต้องขังส่วนใหญ่ได้รับการฝึกอาชีพไม่ตรงกับความต้องการหรืออาชีพเดิม เป็นเหตุให้เขาเหล่านั้นไม่ตั้งใจฝึกเท่าที่ควร นอกจากนี้ยังพบว่าวิชาชีพที่ฝึกให้ผู้ต้องขังอยู่ในวงจำกัด และไม่สอดคล้องกับสภาพสังคมเมืองหลวง ทำให้อาชีพที่ฝึกบางอย่างไม่สามารถนำออกไปประกอบอาชีพได้ยิ่งกว่านั้นเจ้าหน้าที่เรือนจำเข้าใจว่าการฝึกอาชีพให้แก่ผู้ต้องขังมีความสำคัญต่อเรือนจำมากกว่าตัวผู้ต้องขังเอง

นวลเสน่ห์ วงศ์เชิดธรรม (2522 : 168 - 176) ได้ศึกษาปัญหาและความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ในด้านหลักสูตรนักศึกษาต้องการเรียนเฉพาะเนื้อหาที่มีความสำคัญ ควรจัดเนื้อหาให้ง่ายต่อการเข้าใจ และเป็นเนื้อหาที่เป็นพื้นฐานต่อการศึกษาต่อ และนำไปใช้ในการทำงานได้ในด้านการเรียนการสอน ควรใช้อุปกรณ์การสอนให้เหมาะสม และในขณะที่สอนครูควรเอาใจใส่นักศึกษาให้มาก มีการประเมินผล

อย่างสม่ำเสมอและนักศึกษาต้องการให้ครูได้เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ซักถามปัญหาในชั้นเรียน และต้องการความรู้ที่สามารถนำไปเรียนต่อในระดับสูง ส่วนในด้านการบริหารของโรงเรียน นักศึกษาต้องการให้โรงเรียนจัดบริการอุปกรณ์และตำราเรียนให้กับนักศึกษา จัดบริการน้ำดื่ม น้ำใช้และด้านการปฐมพยาบาล

รัชนิกร เศรษฐโร และคนอื่น ๆ (2523 : 155) ได้ทำการศึกษาสภาพและปัญหาทางสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมของเยาวชนชนบทในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า เยาวชนต้องการเรียนวิชาชีพเพิ่มเติมทางด้านการส่งเสริมสวย ตัดเก็บเสื้อผ้า และเรียนต่อในระดับการศึกษาผู้ใหญ่ เพราะจะทำให้เขามีรายได้มากกว่าเดิม และการที่รัฐจะส่งเสริมการประกอบอาชีพให้กับเยาวชน ควรคำนึงถึงความต้องการของเยาวชนด้วย ซึ่งจะทำให้การส่งเสริมของรัฐเกิดประโยชน์คุ้มค่างบประมาณที่จ่ายไป

ขวัญใจ เลอจันทร์ (2524 : 71) ได้ศึกษาการเลื่อนฐานะทางสังคมของประชากรไทยในชนบท พบว่า ปัจจัยที่สำคัญที่สุดเกี่ยวกับการเลื่อนฐานะทางสังคม คือ การศึกษา เมื่อพิจารณาความแตกต่างระหว่างอาชีพปัจจุบันของหัวหน้าครัวเรือนชายปรากฏว่า ผู้ที่มีการศึกษาระดับสูง มีโอกาสที่จะเลื่อนที่ทางสังคม โดยมีอาชีพที่จัดระดับสูงกว่าอาชีพบิดาได้มากกว่าผู้ที่มีการศึกษาน้อย

นิพนธ์ คันทะเสรี (2525 : 231) กล่าวว่า คุณภาพชีวิต หมายถึง สภาพความเป็นอยู่ของบุคคลในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม ความคิดและจิตใจ ซึ่งรวมเอาทุกด้านของมนุษย์ไว้หมดถ้าสภาพความเป็นอยู่ดังกล่าวนี้ของบุคคลไม่ดี ไม่น่าพอใจ ก็แสดงว่าคุณภาพชีวิตของบุคคลนั้นต่ำกว่าความคาดหวัง

สุภาพ พิมพาทอง (2525 : 48) ได้ศึกษาความคิดเห็นของแม่บ้านที่มีต่อโครงการส่งเสริมกิจกรรมแม่บ้านสมาชิกสหกรณ์ ศึกษาเฉพาะหมู่บ้านศรีฐาน อำเภอป่าค้อ จังหวัดยโสธร พบว่า แม่บ้านมีความคิดเห็นด้วยอย่างมากกับโครงการส่งเสริมกิจกรรมแม่บ้านสมาชิกสหกรณ์ เพื่อให้เป็นอาชีพรองและมีรายได้เพิ่มขึ้น

สุวรีย์ ธีระนอง (2525 : 81) ได้ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการฝึกอบรมอาชีพ แก่หญิงโสเภณี พบว่า การที่สถานสงเคราะห์ยังไม่มาดำเนินการฝึกอบรมวิชาชีพแก่หญิงโสเภณี ได้ผลมากนักเห็น เป็นเพราะผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นผู้ที่ไม่สมัครใจ เข้ารับการสงเคราะห์ จึงขาดความพร้อมในการเรียน ครูฝึกมีจำนวนไม่เพียงพอกับจำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรม

และยังขาดความรู้ความชำนาญในการสอน รวมทั้งมีงบประมาณไม่เพียงพอ ผู้ออกจากสถานสงเคราะห์ไปแล้วไม่สามารถนำความรู้ไปใช้ได้โดยตรงและไม่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

นฤมล เกตุปมา (2526 : 64) ได้ศึกษาปัญหาการเรียนรู้อะหว่างฝึกอบรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรเตรียมเข้าทำงานในสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมส่วนใหญ่มีปัญหาการเรียนรู้อาก สิ่งที่ทำให้เกิดปัญหาการเรียนรู้อากที่สุดคือ เครื่องมือและอุปกรณ์ รองลงมาได้แก่ ครูผู้ให้การฝึกสอน สภาพห้องฝึกอบรม หลักสูตรการฝึกอบรมตามลำดับและยังพบว่าปัญหาการเรียนรู้อะหว่างการฝึกอบรมมีความสัมพันธ์กับอายุของผู้เข้ารับการอบรมและสาขาวิชาที่ฝึกอบรม กล่าวคือ ผู้มีอายุในช่วง 16 - 19 ปี จะมีปัญหาการเรียนรู้อากกว่าผู้มีอายุในช่วง 20 - 25 ปี และนักศึกษาในสาขาวิชาชีพแต่ละสาขามีปัญหาการเรียนรู้อากในด้านต่าง ๆ แตกต่างกัน

อุดม แสงจันทร์ (2526) ได้ศึกษาผลการฝึกอบรมเลี้ยงสุกรที่จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมยอมรับในความรู้ที่ได้รับและได้นำไปปฏิบัติ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการเลี้ยงสุกรมาก

ขจรพงษ์ วาสนา (2527) ได้ศึกษาผลการฝึกอบรมอาชีพเกษตรกรรมเคลื่อนที่ของหน่วยทหารผ่านศึก ครอบครัว และทหารเอกประจำการที่จัดโดยองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก ในพระบรมราชูปถัมภ์ พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความเข้าใจในระดับมาก ในวิชาการเพาะเห็ดฟางและการเพาะเห็ดหูหนู ด้านวิทยากรผู้เข้ารับการฝึกอบรมพอใจมาก และในด้านเนื้อหาของวิชาการตรงกับความสนใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมและสามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้

ดิเรก ฤกษ์ห่วย (2528 : 54) คุณภาพชีวิต หมายถึงระดับความเป็นอยู่ของคนในช่วงเวลาหนึ่ง ๆ องค์ประกอบของคุณภาพชีวิตเกี่ยวข้องกับทั้งด้านปริมาณและคุณภาพของ "ความจำเป็นพื้นฐาน" ทั้งทางด้านร่างกาย สังคม และวัฒนธรรม เศรษฐกิจ การเมือง จิตวิทยาและสภาพแวดล้อมในการดำรงชีพทั้งที่เป็นตามธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น คุณภาพชีวิตของประชากรโดยส่วนรวมอาจจะไม่สอดคล้องกับคุณภาพชีวิตของกลุ่มย่อยกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งในสังคมก็ได้ การใช้เครื่องชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับความจำเป็นพื้นฐานเป็นเงื่อนไขเบื้องต้นที่ต้องกำหนดขึ้น

สุริย์ นาคนิม (2528 : 49 - 51) ได้ศึกษาปัญหาและความต้องการของนักศึกษา ผู้ใหญ่สายอาชีพหลักสูตรระยะสั้น ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนในเขตการศึกษา 2 พบว่า นักศึกษามีปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมความสะดวกมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ปัญหาด้านตัวผู้เรียนเอง ปัญหาด้านการเรียนการสอน นอกจากนี้พบว่า นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน อายุต่างกัน และสาขาวิชาต่างกัน มีปัญหาการเรียนรู้ในด้านต่าง ๆ แตกต่างกัน

อรรณพ จินะวัฒน์ (2529) ได้ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของผู้ใช้แรงงานนายจ้าง และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการศึกษานอกระบบโรงเรียน ในโรงงานอุตสาหกรรม เขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล พบว่า เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนในโรงงานอุตสาหกรรม รวมทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านบทบาทของการจัด ด้านรูปแบบของกิจกรรม และด้านการบริหารจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน ยกเว้นเจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม ที่มีความคิดเห็นอยู่ในเกณฑ์ไม่แน่ใจในด้านเนื้อหา และนายจ้างมีความคิดเห็นอยู่ในเกณฑ์ที่แน่ใจในด้านการบริหารจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนในโรงงาน

จรูญ มะลาดวง (2532) ศึกษาเรื่องการศึกษาอกโรงเรียนเพื่อพัฒนาอาชีพสตรี ในชนบท : กรณีศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า เนื้อหาวิชาที่กลุ่มตัวอย่างต้องการมาก ได้แก่ การทอผ้าลายขิด ตัดเย็บเสื้อผ้าสตรี และการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม รูปแบบการอบรมที่กลุ่มตัวอย่างต้องการมากที่สุดคือ การจัดเก็บหนี้เรียนในหมู่บ้านโดยหน่วยงานจัดส่งครูไปสอนให้ รองลงมาได้แก่หน่วยงานส่งเจ้าหน้าที่ไปให้คำแนะนำด้านอาชีพ และพาไปดูการประกอบอาชีพนอกสถานที่

มณฑา ทัสณประดับ (2533 : 86 - 89) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเข้าเรียนและไม่เข้าเรียน การศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ประเภททางไกล พบว่า ปัจจัยที่ไม่ส่งผลต่อการเข้าเรียนหรือไม่เข้าเรียน ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส อาชีพของผู้ปกครอง การมีผู้ช่วยในการประกอบอาชีพ รายได้ ภาษา สุขภาพ การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม ระยะทางไปยังที่พบกลุ่ม ระยะเวลาในการเดินทาง สภาพถนน ยานพาหนะที่ใช้โอกาสในการใช้สื่อ ชนิดของสื่อที่ใช้ และระยะเวลาในการใช้สื่อ

ทรงวุฒิ วัฒนขจร (2533 : 61) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่จูงใจในการมาเรียนของ นักศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเองโดยเปรียบเทียบองค์ประกอบที่จูงใจใน

การมาเรียนด้านการมองเห็นความก้าวหน้าในอาชีพ จานแนกตามอาชีพ พบว่า นักศึกษาที่มีอาชีพ
รับจ้างกับอาชีพอื่น ๆ และอาชีพค้าขายกับอาชีพอื่น ๆ มีระดับขององค์ประกอบที่มุ่งใจในการ
มาเรียน ด้านการมองเห็นความก้าวหน้าในอาชีพแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .05

งานวิจัยในต่างประเทศ

ฮูล (Houle. 1961 : 16 - 25) ได้ทำการศึกษาสาเหตุที่นักศึกษาผู้ใหญ่เข้า
ศึกษาต่อในโครงการศึกษาผู้ใหญ่ ที่มหาวิทยาลัยชิคาโก โดยการสัมภาษณ์ผู้ใหญ่ 22 คนอย่าง
ละเอียด พบว่าผู้ที่มาเรียนจานแนกออกได้ 3 ประเภท คือ

1. ผู้เรียนประเภทมุ่งเป้าหมาย (Goal - oriented) คือผู้เรียนที่เข้าโครงการ
ศึกษาผู้ใหญ่ประเภทต่าง ๆ เป็นครั้งคราว โดยคิดว่าการเรียนรู้จากโครงการเหล่านี้สามารถ
จะสนองตอบต่อความต้องการ ปัญหาและความสนใจของเขาได้

2. ผู้เรียนประเภทมุ่งกิจกรรม (Activity - oriented) คือผู้เรียนที่เข้า
โครงการผู้ใหญ่ประเภทต่าง ๆ เพราะความพอใจ หรือสนใจสิ่งแปลกใหม่ หรือกิจกรรม
บางอย่างมากกว่าเนื้อหาหรือหลักสูตร ผู้ใหญ่ที่มุ่งกิจกรรมเช่นนี้ชอบกิจกรรมทางสังคมและเพื่อน

3. ผู้เรียนประเภทมุ่งการเรียนรู้ (Learning - oriented) คือผู้เรียนที่เข้าสู่
โครงการศึกษาผู้ใหญ่ประเภทต่าง ๆ เพราะต้องการได้รับความรู้และเรียนรู้อย่างแท้จริง

คิต (Kidd. 1972 : 273) จานแนกความต้องการทางการศึกษาผู้ใหญ่ไว้

7 ประการ คือ

1. ความต้องการด้านสถานภาพ
2. ความต้องการด้านครอบครัวและความสัมพันธ์ในครอบครัว
3. ความต้องการด้านการเป็นผู้นำวิโมคและการยังชีพ
4. ความต้องการด้านความสัมพันธ์ทางสังคม
5. ความต้องการด้านอาชีพ
6. ความต้องการด้านความบันเทิง
7. ความต้องการด้านสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจ

คูลส์ (Coombs. 1974 : 15) แบ่งความต้องการทางการศึกษาของประชาชนออกเป็น 4 ด้าน คือ

1. ด้านการศึกษาทั่วไปหรือความรู้พื้นฐาน ได้แก่ การอ่านออกเขียนได้ ความเข้าใจในสิ่งแวดล้อม และวิทยาศาสตร์เบื้องต้น เป็นต้น
2. ด้านการศึกษาเพื่อยกระดับความเป็นอยู่ในครอบครัว ได้แก่ อนามัย โภชนาการ ศพธรรมศาสตร์ การเลี้ยงดูเด็ก และการวางแผนครอบครัว เป็นต้น
3. ด้านการศึกษาเพื่อการปรับปรุงชุมชน ได้แก่ ความเข้าใจในการปกครองท้องถิ่น สหกรณ์ เป็นต้น

4. ด้านการศึกษาเพื่อประกอบอาชีพ ได้แก่ การพัฒนาความรู้ และทักษะเฉพาะอย่างในการประกอบอาชีพที่สัมพันธ์กับความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและความก้าวหน้าทางสังคม

รอส และเจนนี (Ross and Jennie. 1976 : 2962 - A) ได้ศึกษาตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการเข้าศึกษาในโปรแกรมการศึกษาผู้ใหญ่ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 627 คน ที่กำลังศึกษาอยู่ในโปรแกรมการศึกษาผู้ใหญ่ของมหาวิทยาลัย 12 แห่ง การศึกษาพบว่า เหตุผลที่เข้ามาศึกษาต่อนั้น นักศึกษาที่มีเพศ ภูมิหลังทางศาสนา และระดับของโปรแกรมการศึกษาที่นักศึกษาลงทะเบียนไว้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนตัวแปรที่มีอิทธิพลอย่างมากในการเลือกโปรแกรมทางการศึกษาผู้ใหญ่ คือต้องการเป็นบุคคลที่มีการศึกษา ต้องการมีความสุขล่งหน้า ต้องการปริญญาและต้องการมีสถานภาพทางการทำงาน

คาร์ และโจเซฟ (Karr and Joseph. 1976 : 662 - A) ได้ศึกษาการเปลี่ยนแปลงความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีต่อการบริการ และโปรแกรมด้านการศึกษา โดยใช้นักศึกษาผู้ใหญ่ และเจ้าหน้าที่ของโรงเรียนผู้ใหญ่ในเมืองซานโต ดิเกอิต (Santo Dieguito) เป็นกลุ่มตัวอย่างพบว่านักศึกษาผู้ใหญ่รับรู้ว่าการบริการและโปรแกรมการศึกษามีความจำเป็นและต้องการให้มีการขยายบริการให้มากขึ้น สำหรับโปรแกรมการศึกษาที่จัดไว้ั้นตรงกับความต้องการในปัจจุบัน และควรจัดให้ตรงกับความต้องการในโอกาสต่อไปด้วย นอกจากนี้ยังได้ข้อสรุปว่านักศึกษาผู้ใหญ่ยังคงเห็นความสำคัญของโปรแกรมการบริการแนะแนว ซึ่งจะทำให้ นักศึกษาบรรลุเป้าหมายด้านอาชีพ และการศึกษา การบริการแนะแนวมีความจำเป็น ซึ่งจะต้องให้บริการแก่นักศึกษาทุกวัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแนะแนวในด้านอาชีพของผู้ใหญ่

ทากาฮาชิ (Takahashi. 1979 : 2) นักวิชาการชาวญี่ปุ่นได้ทำการศึกษาถึงเรื่องคุณภาพชีวิตของคนไทยพบว่า ประกอบด้วย 2 ลักษณะ คือ Subjective Attitude ซึ่งเป็นคุณภาพชีวิตที่สามารถมองเห็นได้และสามารถวัดปริมาณได้ ส่วนคุณภาพชีวิตอีกลักษณะหนึ่งคือ Subjective Attitude ซึ่งคุณภาพชีวิตในทางจิตวิทยาอันแสดงออกถึงความพอใจที่มีต่อการได้รับองค์ประกอบทางด้าน Objective Condition

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาผู้ใหญ่ วิธีเรียนทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร ซึ่งนักศึกษาเหล่านี้เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม ในเชิงประเมิณผลว่าเนื้อหาในหลักสูตรวิชาอาชีพ (โลกของงานอาชีพ) ซึ่งเป็นวิชาบังคับที่ได้เรียนมาแล้ว เนื้อหาใดให้ประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในการประกอบอาชีพหรือใช้ในการดำเนินชีวิตได้มากน้อยในระดับใด ซึ่งเป็นการประเมินผล การนำเนื้อหาในหลักสูตรจากการเรียนไปใช้ ในสถานการณ์จริงของการดำเนินชีวิต

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2537 ซึ่งมี 27 ศูนย์การเรียน มีนักศึกษา 130 กลุ่ม และมีจำนวนนักศึกษาทั้งหมด 7,080 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่างได้ดำเนินการดังนี้

1. กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยการคำนวณจากสูตรของยามาเน่ (Yamane, 1967 : 583) ซึ่งคำนวณจากประชากร 7,080 คน ตั้งระดับความคาดเคลื่อนที่ .05 ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 400 คน คิดเป็นร้อยละ 6 ของนักศึกษาทั้งหมด
2. คำนวณจำนวนกลุ่มเรียนที่ต้องการ โดยเฉลี่ยจะมีผู้เรียนกลุ่มละ 50 คน ดังนั้นจึงต้องได้กลุ่มเรียนมาเป็นกลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 8 กลุ่ม
3. กำหนดจำนวนศูนย์การเรียน โดยเลือกมา 1 กลุ่มเรียนต่อ 1 ศูนย์การเรียน ก็จะได้นักศึกษา 8 ศูนย์การเรียน
4. ทำการจับฉลากเลือกศูนย์การเรียนมา 8 ศูนย์ เพื่อเป็นกลุ่มตัวอย่าง จากทั้งสิ้น 27 ศูนย์การเรียน

5. ในศูนย์การเรียนรู้ที่ถูกคัดเลือกมา ถ้าศูนย์การเรียนรู้ใดที่มีกลุ่มเรียนเพียง 1 กลุ่ม ใช้กลุ่มเรียนนั้นเป็นตัวอย่าง ส่วนศูนย์การเรียนรู้ใดที่มีกลุ่มเรียนมากกว่า 1 กลุ่ม จะทำการจับฉลากเลือกมาเพียง 1 กลุ่ม รวม 8 ศูนย์การเรียนรู้ จะได้กลุ่มเรียน 8 กลุ่ม

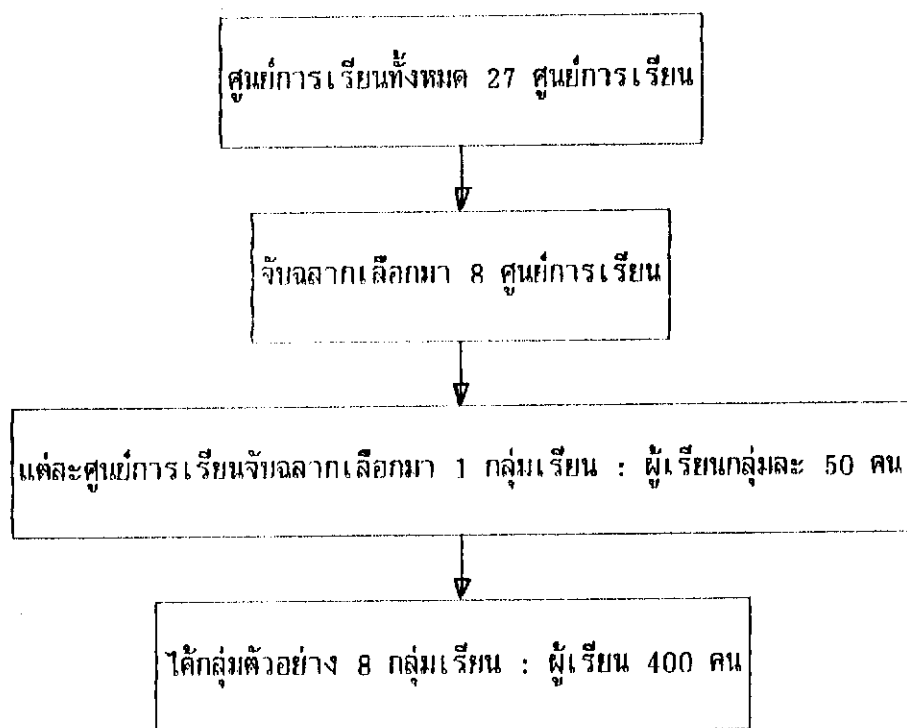
6. แต่ละกลุ่มเรียนที่เลือกได้นั้น ทำการสุ่มอย่างง่ายมากลุ่มละ 50 คน รวม 8 กลุ่มเรียนได้นักศึกษาจำนวน 400 คน

รายละเอียดเกี่ยวกับจำนวนกลุ่มตัวอย่าง แสดงในตารางต่อไปนี้

ตาราง 2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ชื่อศูนย์การเรียนรู้	ชื่อกลุ่มเรียน	ผู้เรียนทั้งหมด	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
1. โรงเรียนสตรีวัดระฆัง	วัดมะลิ	132	50
2. โรงเรียนวัดประดู่ในทรงธรรม	วัดมะพร้าวเตี้ย	107	50
3. โรงเรียนทอวัง	กองพันทหารม้าที่ 1	51	50
4. มณฑลทหารบกที่ 11	ม.ท.บ 11	353	50
5. อิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย	อิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย	293	50
6. โรงเรียนบ้านบางกะปิ	โรงเรียนบางกะปิ	203	50
7. โรงเรียนวัดสุทธิวราราม	โรงเรียนนนทรีวิทยา	72	50
8. โรงเรียนวัดเทพธิดา	โรงเรียนเทพธิดา	137	50
รวม		1,348	400

สรุปแนวทางการเลือกกลุ่มตัวอย่างเป็นดังนี้

ภาพประกอบ 3 แผนภูมิการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือสำหรับการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามการนำเนื้อหาจากการเรียนหมวดวิชาที่ฟิสิกส์ ซึ่งได้แก่การนำไปใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพ หรือนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต ซึ่งรายละเอียดเกี่ยวกับแบบสอบถามมีดังนี้

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

1. ทำการวิเคราะห์เนื้อหาหลักสูตรวิชาอาชีพ (โลกของงานอาชีพ) โดยแบ่งเป็นเนื้อหาย่อย 40 เนื้อหา
2. นำเนื้อหาย่อยแต่ละเนื้อหามาเขียนเป็นกระพริบคำถาม เนื้อหาละ 1 ข้อคำถาม จัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับร่างครั้งที่ 1

3. นำแบบสอบถามฉบับร่างครั้งที่ 1 ไปศึกษาปรึกษา และกรรมการที่ปรึกษา แล้วทำการปรับปรุง จัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับร่างครั้งที่ 2

4. นำแบบสอบถามฉบับร่างครั้งที่ 2 ไปทำการสอบถามนักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น วิธีเรียนทางไกล กลุ่มที่ไม่ได้ถูกคัดเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 40 คน เพื่อทดสอบหาค่าความเที่ยง และอำนาจจำแนก

5. คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าความเที่ยง และอำนาจจำแนกสูง ใช้เป็นแบบสอบถามฉบับจริง

6. จัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับจริงต่อไป

ลักษณะของแบบสอบถาม

แบบสอบถามมี 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลของนักศึกษา ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ การสมรส และอาชีพ

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามความคิดเห็นเกี่ยวกับ การนำเนื้อหาในหลักสูตรหมวดวิชาอาชีพ (โลกของงานอาชีพ) ไปใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพ โดยแบ่งเนื้อหาเป็น 5 ด้าน คือ ด้านความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอาชีพ ด้านช่องทางการประกอบอาชีพ ด้านลักษณะและองค์ประกอบในการดำเนินงานอาชีพเกษตรกรรม ด้านลักษณะและองค์ประกอบในการดำเนินงานอาชีพอุตสาหกรรม และด้านลักษณะและองค์ประกอบในการดำเนินอาชีพพาณิชยกรรม จำนวนข้อคำถามในแต่ละด้านมีไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับจำนวนข้อของเนื้อหาในแต่ละด้าน ลักษณะของคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่ามี 5 ช่วงคะแนน เรียงลำดับจากมากที่สุดไปน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นข้อคำถามแบบปลายเปิด ให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับการนำเนื้อหาในหมวดวิชาอาชีพ (โลกของงานอาชีพ) ไปใช้ประโยชน์และการปรับปรุงเนื้อหาในหมวดวิชาอาชีพ

(ตัวอย่างแบบสอบถามทั้งฉบับ ได้นำเสนอในภาคผนวกท้ายเล่ม)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ซึ่งดำเนินการดังนี้

1. ขออนุญาตหัวหน้าศูนย์การเรียนรู้หรือโรงเรียนที่จัดการศึกษาทางไกล เพื่อขอความร่วมมือในการเข้าใช้แจ้งการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ขอความอนุเคราะห์จากครูประจำกลุ่มและขอความร่วมมือจากนักศึกษา เพื่อแจ้งความมุ่งหมายในการทำวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล เมื่อวันที่ 9 - 30 มีนาคม 2537 โดยขอให้สถานที่ที่นักศึกษาพบกลุ่มนั้น เป็นสถานที่กรอกแบบสอบถาม
3. ขี้แจ้งกับกลุ่มตัวอย่างถึงวิธีการกรอกแบบสอบถามทั้ง 3 ขั้นตอน แล้วแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างกรอก โดยใช้เวลาในการกรอกแบบสอบถามประมาณ 50 นาที
4. เก็บรวบรวมแบบสอบถามที่กลุ่มตัวอย่างกรอกเสร็จแล้ว มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์ โปรแกรม SPSS

การวิเคราะห์ข้อมูล

ก่อนทำการวิเคราะห์ข้อมูล ได้รับแบบสอบถามทั้งสิ้น 382 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.5 โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS และคำนวณค่าสถิติดังนี้

1. ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง ทำการวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และคำนวณค่าร้อยละ
2. ความคิดเห็นของผู้เรียนทำการวิเคราะห์โดย
 - 1) คำนวณค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เป็นรายข้อ รายด้าน และรวมทุกด้าน
 - 2) ทำการเปรียบเทียบ ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม ด้วยการทดสอบค่าที (t-test) และวิเคราะห์ความแปรปรวนด้วย F-test
3. แบบสอบถามปลายเปิด ทำการวิเคราะห์โดยการแจกแจงเนื้อหา แล้วทำการแจกแจงความถี่ คำนวณค่าร้อยละ และจัดเรียงลำดับตามความถี่

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แบ่งเป็น 4 ตอน ตามลำดับ ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำเนื้อหาในหลักสูตร ไปใช้
3. เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างกลุ่ม
4. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เพิ่มเติม

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้มีนักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามรวมทั้งสิ้น 382 คน คิดเป็นร้อยละ 95.5 ของจำนวนผู้ได้รับแบบสอบถามทั้งหมด รายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่างได้นำเสนอในตาราง 3 ต่อไปนี้

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลส่วนตัว	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด	382	100.00
1. เพศ		
1) ชาย	183	47.9
2) หญิง	199	52.1
2. อายุ		
1) 15 - 20 ปี	208	54.5
2) 21 - 25 ปี	103	27.0
3) 25 ปีขึ้นไป	71	18.6

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนตัว	จำนวน	ร้อยละ
3. สถานภาพการสมรส		
1) โสด	276	72.3
2) มีครอบครัว	106	27.7
4. กลุ่มอาชีพ		
1) อุตสาหกรรม	85	22.3
2) คหกรรม	32	8.4
3) พาณิชยกรรม	56	14.7
4) เกษตรกรรม	33	8.6
5) ศิลปกรรม	27	7.1
6) ยังไม่ได้ประกอบอาชีพ	149	39.0

จากตาราง 3 มีกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 382 คน ร้อยละ 47.9 เป็นเพศชาย และร้อยละ 52.1 เป็นเพศหญิง ในด้านกลุ่มอายุ ส่วนใหญ่ร้อยละ 54.5 มีอายุระหว่าง 15 - 20 ปี รองลงมา ร้อยละ 27.0 มีอายุระหว่าง 21 - 25 ปี และที่เหลือคิดเป็นร้อยละ 18.6 มีอายุ 25 ปีขึ้นไป

กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 72.3 ยังเป็นโสด และร้อยละ 27.7 มีครอบครัวแล้ว เกี่ยวกับกลุ่มอาชีพของนักศึกษา เรียงตามลำดับดังนี้ ร้อยละ 22.3 เป็นกลุ่มอาชีพอุตสาหกรรม ร้อยละ 14.7 กลุ่มพาณิชยกรรม ร้อยละ 8.6 กลุ่มเกษตรกรรม ร้อยละ 8.4 กลุ่มคหกรรม ร้อยละ 7.1 กลุ่มศิลปกรรม และที่เหลือ ร้อยละ 39.0 เป็นกลุ่มที่ยังไม่ได้ประกอบอาชีพ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำเนื้อหาในหลักสูตรไปใช้

ค่าสถิติที่นำเสนอในตอนนี้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ที่มีต่อเนื้อหาแต่ละเรื่องและแต่ละด้าน ซึ่งมีทั้งหมด 40 เรื่อง แบ่งเป็น 5 ด้าน คือ ด้านความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอาชีพ ด้านช่องทางการประกอบอาชีพ ด้านลักษณะและองค์ประกอบในการดำเนินงานอาชีพเกษตรกรรม ด้านลักษณะและองค์ประกอบในการดำเนินงานอาชีพอุตสาหกรรม และด้านลักษณะและองค์ประกอบในการดำเนินงานอาชีพพาณิชยกรรม

เพื่อให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ได้นำค่าเฉลี่ยมาแสดงเป็นแผนภูมิประกอบตาราง (Profile) โดยแบ่งระดับความคิดเห็นเป็น 3 ระดับ คือ

- 1.00 - 2.33 หมายถึง นำความรู้ไปใช้ในระดับน้อย
- 2.34 - 3.66 หมายถึง นำความรู้ไปใช้ในระดับปานกลาง
- 3.67 - 5.00 หมายถึง นำความรู้ไปใช้ในระดับมาก

ตาราง 4 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการนำเนื้อหาในหลักสูตรไปใช้

เนื้อหาในหลักสูตร	ค่าสถิติ		แผนภูมิแสดงค่าเฉลี่ย			
	$\bar{X}$	S.D.	น้อย	ปานกลาง	มาก	
			1.00	2.33	3.66	5.00
ด้านที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอาชีพ	3.55	.53				
1. ประเภทของอาชีพ	4.03	.75				
2. อาชีพที่สำคัญต่อระบบเศรษฐกิจในประเทศและต่างประเทศ	3.56	.81				
3. ทรัพยากรที่สำคัญในประเทศ	3.62	.80				
4. แนวโน้มในการใช้ทรัพยากร	3.62	.80				
5. ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพ	3.51	.89				
6. สภาพและอุปสรรคในการประกอบอาชีพ	3.34	.98				
7. สภาพและแนวโน้มของตลาด	3.37	.93				
8. แหล่งวิทยาการและตลาดแรงงาน	3.38	.98				
9. คุณสมบัติของการเป็นผู้ผลิตที่ดี	3.48	1.05				
ด้านที่ 2 ช่องทางการประกอบอาชีพ	3.45	.55				
10. แนวทางการเลือกประกอบอาชีพที่เหมาะสม	3.71	.89				
11. ช่องทางการสร้างอาชีพใหม่ในท้องถิ่น	3.47	.82				
12. การรวมกลุ่มประกอบอาชีพ	3.32	.90				
13. การพัฒนาตนเองเพื่องานอาชีพ	3.48	.86				
14. ลักษณะและบทบาทอาชีพรับจ้างแรงงาน	3.34	.96				

ตาราง 4 (ต่อ)

เนื้อหาในหลักสูตร	ค่าสถิติ		แผนภูมิแสดงค่าเฉลี่ย		
	$\bar{X}$	S.D.	น้อย	ปานกลาง	มาก
			1.00	2.33	3.66 5.00
15. คุณสมบัติของผู้รับจ้างแรงงานที่นายจ้างต้องการ	3.73	.99			
16. ตลาดแรงงานอาชีพในประเทศและต่างประเทศ	3.28	.97			
17. การหาแหล่งงานอาชีพ	3.30	.89			
18. การปรับปรุงตนเอง	3.47	.97			
ด้านที่ 3 ลักษณะและองค์ประกอบในการ					
ดำเนินงานอาชีพเกษตรกรรม					
	3.09	.90			
19. ลักษณะและขอบข่ายอาชีพเกษตรกรรม	3.13	1.02			
20. ปัจจัยของการประกอบอาชีพเกษตรกรรม	3.07	1.08			
21. การนำสิ่งเหลือใช้จากการเกษตรมาใช้ให้เป็นประโยชน์	3.04	1.10			
22. อาชีวนามัยในอาชีพเกษตรกรรม	3.01	1.10			
23. แหล่งวิทยาการ	2.99	1.07			
24. ความรู้ด้านคุณธรรม	3.25	1.20			
25. ความรู้ด้านการประเมินผลและการปรับปรุงอาชีพ	3.14	1.17			

ตาราง 4 (ต่อ)

เนื้อหาในหลักสูตร	ค่าสถิติ		แผนภูมิแสดงค่าเฉลี่ย		
	$\bar{x}$	S.D.	น้อย	ปานกลาง	มาก
			1.00	2.33	3.66 5.00
ด้านที่ 4 ลักษณะและองค์ประกอบในการ					
ดำเนินการอาชีพอุตสาหกรรม	3.37	.73			
26. ลักษณะประเภทและขอบข่ายของอาชีพอุตสาหกรรม	3.62	.94			
27. องค์ประกอบของการประกอบอาชีพอุตสาหกรรม	3.53	.96			
28. ความรู้ด้านเทคนิคการผลิต	3.35	1.00			
29. ความรู้ด้านการควบคุมคุณภาพการผลิต	3.27	.97			
30. การนำสิ่งเหลือใช้ในอุตสาหกรรมมาใช้ให้เป็นประโยชน์	3.23	.99			
31. แหล่งวิทยาการและการสนับสนุนการประกอบอาชีพอุตสาหกรรม	3.23	1.04			
32. คุณธรรม	3.49	1.02			
33. ความรู้ด้านการประเมินผลและการปรับปรุงอาชีพ	3.31	.94			
34. ความรู้เกี่ยวกับอาชีพอนามัยในอาชีพอุตสาหกรรม	3.29	.98			

จากตาราง 4 สรุปได้ดังนี้

1. เมื่อพิจารณาโดยรวมและรายด้าน

ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างโดยรวม พบว่า มีค่าเฉลี่ยของการนำไปใช้เท่ากับ 3.38 ซึ่งอยู่ในระดับ ปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยของการนำไปใช้อยู่ในระดับปานกลาง ทั้ง 5 ด้าน ซึ่งเมื่อนำมาเรียงตามลำดับ จะได้ดังนี้

- 1) ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอาชีพ ($\bar{X} = 3.55$)
- 2) ช่องทางการประกอบอาชีพ ($\bar{X} = 3.45$)
- 3) ลักษณะและองค์ประกอบในการดำเนินการอาชีพพาณิชยกรรม ($\bar{X} = 3.40$)
- 4) ลักษณะและองค์ประกอบในการดำเนินการอาชีพอุตสาหกรรม ($\bar{X} = 3.37$)
- 5) ลักษณะและองค์ประกอบในการดำเนินการอาชีพเกษตรกรรม ($\bar{X} = 3.09$)

2. เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยของการนำไปใช้สูงสุด 11 อันดับแรกมีดังนี้

- 1) ประเภทของอาชีพ ($\bar{X} = 4.04$)
- 2) คุณสมบัติของผู้รับจ้างแรงงานที่นายจ้างต้องการ ($\bar{X} = 3.73$)
- 3) แนวทางการเลือกประกอบอาชีพที่เหมาะสม ($\bar{X} = 3.71$)
- 4) ทรัพยากรที่สำคัญในประเทศ ($\bar{X} = 3.62$)
- 5) แนวโน้มในการใช้ทรัพยากร ($\bar{X} = 3.62$)
- 6) ลักษณะประเภทและขอบข่ายของอาชีพอุตสาหกรรม ($\bar{X} = 3.62$)
- 7) อาชีพที่สำคัญต่อระบบเศรษฐกิจในประเทศและต่างประเทศ ($\bar{X} = 3.57$)
- 8) คุณธรรม ($\bar{X} = 3.56$)
- 9) องค์ประกอบของการประกอบอาชีพอุตสาหกรรม ($\bar{X} = 3.53$)
- 10) องค์ประกอบของการประกอบอาชีพพาณิชยกรรม ($\bar{X} = 3.52$)
- 11) ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพ ($\bar{X} = 3.51$)

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยของการนำไปใช้น้อยที่สุด 10 อันดับมีดังนี้

- 1) แหล่งวิทยากร ($\bar{X} = 2.99$)
- 2) อาชีวอนามัยในอาชีพเกษตรกรรม ($\bar{X} = 3.01$)
- 3) การนำสิ่งเหลือใช้จากการเกษตรมาใช้ให้เป็นประโยชน์ ($\bar{X} = 3.04$)
- 4) ปัจจัยของการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ($\bar{X} = 3.07$)
- 5) ลักษณะและทอข่ายอาชีพเกษตรกรรม ($\bar{X} = 3.13$)
- 6) ความรู้ด้านการประเมินผลและการปรับปรุงอาชีพ ($\bar{X} = 3.14$)
- 7) ความรู้ด้านเศรษฐกรรม ($\bar{X} = 3.25$)
- 8) ความรู้ด้านการควบคุมคุณภาพการผลิต ($\bar{X} = 3.27$)
- 9) ตลาดแรงงานอาชีพในประเทศและต่างประเทศ ($\bar{X} = 3.28$)
- 10) ความรู้เกี่ยวกับการอาชีวอนามัยในอาชีพอุตสาหกรรม ($\bar{X} = 3.29$)

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างกลุ่ม

ในการเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างกลุ่มของนักศึกษา ซึ่งจำแนกตามตัวแปรอิสระได้แยกนำเสนอเป็น 4 ตอนย่อย ตามลำดับดังนี้

- 3.1 เปรียบเทียบโดยพิจารณาความแตกต่างระหว่างเพศ
- 3.2 เปรียบเทียบโดยพิจารณาความแตกต่างด้านสถานภาพการสมรส
- 3.3 เปรียบเทียบโดยพิจารณาความแตกต่างด้านอายุ
- 3.4 เปรียบเทียบโดยพิจารณาความแตกต่างด้านอาชีพ

ผลการเปรียบเทียบทั้ง 4 ตอนย่อย ดังกล่าว มีดังต่อไปนี้

3.1 เปรียบเทียบโดยพิจารณาความแตกต่างระหว่างเพศ

เมื่อแบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็น 2 กลุ่ม ตามเพศ จะได้เพศชาย 183 คน และเพศหญิง 199 คน ในการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นใช้ t-test ดังผลในตาราง 5 ต่อไปนี้

ตาราง 5 เปรียบเทียบการนำเนื้อหาในหลักสูตรไปใช้ระหว่างนักศึกษาที่มีเพศต่างกัน

เนื้อหาในหลักสูตร	ชาย (N = 183)		หญิง (N = 199)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอาชีพ	31.92	4.59	31.94	4.90	.04
2. ช่องทางการประกอบอาชีพ	30.38	4.01	31.82	4.98	2.86*
3. ลักษณะและองค์ประกอบในการ ดำเนินงานอาชีพเกษตรกร	21.20	6.01	22.08	6.25	1.35
4. ลักษณะและองค์ประกอบในการ ดำเนินการอาชีพอุตสาหกรรม	31.17	6.31	29.58	6.84	2.36*
5. ลักษณะและองค์ประกอบในการ ดำเนินงานอาชีพพาณิชยกรรม	20.10	4.52	20.71	4.73	1.30
รวมทุกด้าน	134.77	13.94	136.14	18.80	.80

**มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ผลการเปรียบเทียบในตาราง 5 พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญเพียง 2 ด้าน คือ ความรู้เกี่ยวกับช่องทางการประกอบอาชีพ ($t = 2.86^*$) กับความรู้เกี่ยวกับลักษณะและองค์ประกอบในการดำเนินการอาชีพอุตสาหกรรม ($t = 2.36^*$) ที่เหลืออีก 3 ด้านและรวมทุกด้าน ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) จะพบว่า นักศึกษาหญิงนำความรู้ด้านช่องทางการประกอบอาชีพ ไปใช้ในระดับที่มากกว่านักศึกษาชาย ($\bar{X} = 31.82$ และ 30.38) ส่วนความรู้เกี่ยวกับลักษณะและองค์ประกอบในการดำเนินการอาชีพอุตสาหกรรมนั้น นักศึกษาชายนำความรู้ไปใช้ในระดับที่มากกว่านักศึกษาหญิง ($\bar{X} = 31.17$ และ 29.58)

3.2 เปรียบเทียบโดยพิจารณาความแตกต่างด้านสถานภาพการสมรส

เมื่อแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามสถานภาพการสมรส จะได้กลุ่มที่ยังโสด 276 คน และมีครอบครัว 106 คน การทดสอบความแตกต่างด้านความคิดเห็นให้ t-test ดังผลในตาราง 6 ต่อไปนี้

ตาราง 6 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำเนื้อหาไปใช้ระหว่างนักศึกษาที่มีสถานภาพการสมรสต่างกัน

เนื้อหาในหลักสูตร	โสด (N = 276)		มีครอบครัว (N = 106)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอาชีพ	32.44	4.52	30.61	5.05	3.25*
2. ช่องทางการประกอบอาชีพ	31.52	4.75	30.08	5.28	2.45*
3. ลักษณะและองค์ประกอบในการ ดำเนินงานอาชีพเกษตรกร	21.78	6.14	21.33	6.81	.59
4. ลักษณะและองค์ประกอบในการ ดำเนินการอาชีพอุตสาหกรรม	30.45	6.00	30.10	6.79	.46
5. ลักษณะและองค์ประกอบในการ ดำเนินงานอาชีพพาณิชยกรรม	20.44	4.50	20.36	4.98	.14
รวมทุกด้าน	136.63	16.98	132.48	15.52	2.29*

**มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ผลการเปรียบเทียบในตาราง 6 พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ 2 ด้าน และรวมทุกด้าน ซึ่งเมื่อนำค่าเฉลี่ยมาพิจารณาด้วย สามารถสรุปได้ดังนี้

- 1) ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอาชีพ พบว่า นักศึกษาที่ยังโสด นำไปใช้ในระดับมากกว่า นักศึกษาที่มีครอบครัวแล้ว ($\bar{x} = 32.44$ และ 30.61)
- 2) ช่องทางการประกอบอาชีพ พบว่า นักศึกษาที่ยังโสด นำไปใช้ในระดับมากกว่า นักศึกษาที่มีครอบครัวแล้ว ($\bar{x} = 31.52$ และ 30.08)
- 3) รวมทุกด้าน พบว่า นักศึกษาที่ยังโสด นำไปใช้ในระดับมากกว่านักศึกษาที่มีครอบครัวแล้ว ($\bar{x} = 136.63$ และ 132.48)

3.3 เปรียบเทียบโดยพิจารณาความแตกต่างด้านอายุ

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แบ่งนักศึกษาลงมาเป็น 3 กลุ่ม ตามอายุได้จำนวน ดังนี้ อายุ 15 - 20 ปี มีจำนวน 208 คน อายุระหว่าง 21 - 25 ปี มีจำนวน 103 คน และอายุ 25 ปีขึ้นไป มีจำนวน 71 คน การทดสอบความแตกต่างใช้ F - test ดังแสดงในตาราง 7 และ 8 ต่อไปนี้

ตาราง 7 ค่าสถิติพื้นฐานของการนำเนื้อหาไปใช้ระหว่างนักศึกษาที่มีระดับอายุต่างกัน

เนื้อหาในหลักสูตร/กลุ่มอายุ	จำนวนคน	$\bar{x}$	S.D.
1. <u>ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอาชีพ</u>			
15 - 20 ปี	208	3.56	.53
21 - 25 ปี	103	3.59	.50
25 ปีขึ้นไป	71	3.46	.56
รวม	382	3.55	.53

ตาราง 7 (ต่อ)

เนื้อหาในหลักสูตร/กลุ่มอายุ	จำนวนคน	$\bar{X}$	S.D.
2. <u>ช่องทางการประกอบอาชีพ</u>			
15 - 20 ปี	208	3.49	.53
21 - 25 ปี	103	3.46	.57
25 ปีขึ้นไป	71	3.35	.58
รวม	382	3.45	.55
3. <u>ลักษณะและองค์ประกอบในการดำเนินงานอาชีพ</u>			
<u>เกษตรกรรม</u>			
15 - 20 ปี	208	3.05	.89
21 - 25 ปี	103	3.11	.90
25 ปีขึ้นไป	71	3.19	.94
รวม	382	3.09	.90
4. <u>ลักษณะและองค์ประกอบในการดำเนินงานอาชีพ</u>			
<u>อุตสาหกรรม</u>			
15 - 20 ปี	208	3.37	.76
21 - 25 ปี	103	3.39	.69
25 ปีขึ้นไป	71	3.35	.74
รวม	382	3.37	.73

ตาราง 7 (ต่อ)

เนื้อหาในหลักสูตร/กลุ่มอายุ	จำนวนคน	$\bar{X}$	S.D.
5. <u>ลักษณะและองค์ประกอบในการดำเนินการอาชีพ</u>			
<u>พาณิชย์กรรม</u>			
15 - 20 ปี	208	3.38	.80
21 - 25 ปี	103	3.51	.77
25 ปีขึ้นไป	71	3.30	.69
รวม	382	3.40	.77
6. <u>รวมทุกด้าน</u>			
15 - 20 ปี	208	3.38	.44
21 - 25 ปี	103	3.42	.41
25 ปีขึ้นไป	71	3.33	.31
รวม	382	3.38	.41

ตาราง 8 การทดสอบความแตกต่างความคิดเห็นของการนำเนื้อหาไปใช้ระหว่างนักศึกษา
ที่มีระดับอายุต่างกัน

เนื้อหา/แหล่งความแปรปรวน	df.	SS	MS	F
1. <u>ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอาชีพ</u>				
ระหว่างกลุ่ม	2	.7699	.3850	1.3878
ภายในกลุ่ม	379	105.1269	.2774	
รวม	381	105.8968		
2. <u>ช่องทางการประกอบอาชีพ</u>				
ระหว่างกลุ่ม	2	1.0180	.5090	1.7008
ภายในกลุ่ม	379	113.4239	.2993	
รวม	381	114.4419		
3. <u>ลักษณะและองค์ประกอบในการ ดำเนินการอาชีพเกษตรกรรม</u>				
ระหว่างกลุ่ม	2	1.0085	.5042	.6201
ภายในกลุ่ม	379	308.1893	.8132	
รวม	381	309.1978		

ตาราง 8 (ต่อ)

เนื้อหา/แหล่งความแปรปรวน	df.	SS	MS	F
4. ลักษณะและองค์ประกอบในการ ดำเนินการอาชีพอุตสาหกรรม ระหว่างกลุ่ม	2	.0836	.0418	.0772
ภายในกลุ่ม	379	205.2713	.5416	
รวม	381	205.3549		
5. ลักษณะและองค์ประกอบในการ ดำเนินการอาชีพพาณิชยกรรม ระหว่างกลุ่ม	2	2.0185	1.0092	1.7100
ภายในกลุ่ม	379	223.6904	.5902	
รวม	381	225.7088		
6. รวมทุกด้าน ระหว่างกลุ่ม	2	.2906	.1453	.8434
ภายในกลุ่ม	379	65.2998	.1723	
รวม	381	65.5904		

ผลการทดสอบในตาราง 8 ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทุกด้านสรุปได้ว่าความแตกต่างด้านอายุไม่ทำให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำความรู้ไปใช้มีความแตกต่างกัน

3.4 เปรียบเทียบโดยพิจารณาความแตกต่างด้านอาชีพ

ในการวิจัยครั้งนี้ได้แบ่งนักศึกษาออกเป็น 6 กลุ่มอาชีพ ได้จำนวนดังนี้ กลุ่มอาชีพอุตสาหกรรม มีจำนวน 85 คน กลุ่มอาชีพคหกรรม มีจำนวน 32 คน กลุ่มอาชีพพาณิชยกรรม มีจำนวน 56 คน กลุ่มอาชีพเกษตรกรรม มีจำนวน 33 คน กลุ่มอาชีพศิลปกรรม มีจำนวน 27 คน และกลุ่มอาชีพอื่น ๆ มีจำนวน 149 คน การทดสอบความแตกต่างใช้ F - test ดังแสดงในตาราง 9 ต่อไปนี้

ตาราง 9 ค่าสถิติพื้นฐานของการนำเนื้อหาไปใช้ระหว่างนักศึกษาที่มีกลุ่มอาชีพต่างกัน

เนื้อหาในหลักสูตร/กลุ่มอายุ	จำนวนคน	$\bar{X}$	S.D.
1. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอาชีพ			
อุตสาหกรรม	85	31.81	4.44
คหกรรม	32	34.39	5.49
พาณิชยกรรม	56	32.36	4.90
เกษตรกรรม	33	29.39	4.12
ศิลปกรรม	27	32.33	5.60
อื่น ๆ	149	31.93	4.74
รวม	382	37.33	4.88

ตาราง 9 (ต่อ)

เนื้อหาในหลักสูตร/กลุ่มอายุ	จำนวนคน	$\bar{X}$	S.D.
2. <u>ช่องทางการประกอบอาชีพ</u>			
อุตสาหกรรม	85	31.00	5.02
คหกรรม	32	32.45	5.21
พาณิชยกรรม	56	30.91	4.60
เกษตรกรรม	33	28.93	5.37
ศิลปกรรม	27	32.04	5.97
อื่น ๆ	149	31.31	4.57
รวม	382	31.11	5.12
3. <u>ลักษณะและองค์ประกอบในการดำเนินงานอาชีพ</u>			
เกษตรกรรม			
อุตสาหกรรม	85	21.44	5.65
คหกรรม	32	20.42	5.30
พาณิชยกรรม	56	19.27	6.28
เกษตรกรรม	33	28.64	6.14
ศิลปกรรม	27	18.44	6.99
อื่น ๆ	149	21.98	5.68
รวม	382	21.70	6.01

ตาราง 9 (ต่อ)

เนื้อหาในหลักสูตร/กลุ่มอายุ	จำนวนคน	$\bar{x}$	S.D.
4. <u>ลักษณะและองค์ประกอบในการดำเนินงานอาชีพ</u>			
<u>อุตสาหกรรม</u>			
อุตสาหกรรม	85	34.64	6.16
คหกรรม	32	29.74	5.18
พาณิชยกรรม	56	28.86	5.96
เกษตรกรรม	33	28.64	4.68
ศิลปกรรม	27	26.41	6.10
อื่น ๆ	149	29.66	6.76
รวม	382	29.66	5.81
5. <u>ลักษณะและองค์ประกอบในการดำเนินการอาชีพ</u>			
<u>พาณิชยกรรม</u>			
อุตสาหกรรม	85	19.88	4.00
คหกรรม	32	20.64	3.28
พาณิชยกรรม	56	24.27	4.90
เกษตรกรรม	33	17.82	3.40
ศิลปกรรม	27	20.26	5.08
อื่น ๆ	149	19.82	4.50
รวม	382	20.45	4.50

ตาราง 10 การทดสอบความแตกต่างความคิดเห็นของการนำเนื้อหาไปใช้ระหว่างนักศึกษา
ที่มีกลุ่มอาชีพต่างกัน

เนื้อหา/แหล่งความแปรปรวน	df.	SS	MS	F
1. <u>ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอาชีพ</u>				
ระหว่างกลุ่ม	5	5.4154	1.0831	4.0529**
ภายในกลุ่ม	376	100.4814	.2672	
รวม	381	105.8968		
2. <u>ช่องทางการประกอบอาชีพ</u>				
ระหว่างกลุ่ม	5	2.8545	.5709	1.9237
ภายในกลุ่ม	376	111.5874	.2968	
รวม	381	114.4419		
3. <u>ลักษณะและองค์ประกอบในการ ดำเนินการอาชีพเกษตรกรรม</u>				
ระหว่างกลุ่ม	5	46.3634	9.2727	13.2651**
ภายในกลุ่ม	376	262.8344	.6990	
รวม	381	309.1978		

ตาราง 10 (ต่อ)

เนื้อหา/แหล่งความแปรปรวน	df.	SS	MS	F
4. <u>ลักษณะและองค์ประกอบในการ</u> <u>ดำเนินการอาชีพอุตสาหกรรม</u> ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม	5 376	28.6641 176.6909	5.7328 .4699	12.1995**
รวม	381	205.3549		
5. <u>ลักษณะและองค์ประกอบในการ</u> <u>ดำเนินการอาชีพพาณิชยกรรม</u> ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม	5 376	31.5495 194.1593	6.3099 .5164	12.2195**
รวม	381	225.7088		
6. <u>รวมทุกด้าน</u> ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม	5 376	1.4637 64.1267	.2927 .1705	1.7165
รวม	381	65.5904		

ผลจากการวาง 10 พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 4 ด้าน คือ ด้านความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอาชีพ ด้านลักษณะและองค์ประกอบในการดำเนินการอาชีพเกษตรกรรม ด้านลักษณะและองค์ประกอบในการดำเนินการอาชีพอุตสาหกรรม และด้านลักษณะและองค์ประกอบในการดำเนินการอาชีพพาณิชยกรรม ที่เหลืออีก 2 ด้าน คือ ด้านช่องทางการประกอบอาชีพ และรวมทุกด้านไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สำหรับด้านที่มีนัยสำคัญ ได้นำไปทดสอบเป็นรายคู่ต่อไป ดังผลในตาราง 11 ต่อไปนี้

ตาราง 11 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ระหว่างนักศึกษาที่มีกลุ่มอาชีพต่างกัน

เนื้อหาในหลักสูตร/ กลุ่มอาชีพ	4 ($\bar{x}=3.26$)	6 ($\bar{x}=3.52$)	1 ($\bar{x}=3.53$)	5 ($\bar{x}=3.59$)	3 ($\bar{x}=3.59$)	2 ($\bar{x}=3.82$)
1. <u>ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอาชีพ</u>						
4 เกษตรกรรม ($\bar{x}=3.26$)	-	0.10*	0.27*	0.33	0.33*	0.56*
6 ยังไม่ได้ประกอบอาชีพ($\bar{x}=3.52$)		-	0.01	0.07	0.07	0.30*
1 กลุ่มอุตสาหกรรม ($\bar{x}=3.53$)			-	0.06	0.06	0.29*
5 ศิลปกรรม ($\bar{x}=3.59$)				-	0.00	0.23
3 พาณิชยกรรม ($\bar{x}=3.59$)					-	0.23*
2 คหกรรม ($\bar{x}=3.82$)						-

ตาราง 11 (ต่อ)

เนื้อหาในหลักสูตร/ กลุ่มอาชีพ	5 ($\bar{X}=2.64$)	3 ($\bar{X}=2.75$)	2 ($\bar{X}=2.92$)	1 ($\bar{X}=3.06$)	6 ($\bar{X}=3.13$)	4 ($\bar{X}=4.09$)
2. ลักษณะและองค์ประกอบในการ ดำเนินการอาชีพ เกษตรกรรม						
5 ศิลปกรรม ($\bar{X}=2.64$)	-	0.11	0.28	0.42	0.49*	1.45*
3 พาณิชยกรรม ($\bar{X}=2.75$)		-	0.17	0.31	0.38*	1.34*
2 คหกรรม ($\bar{X}=2.92$)			-	0.14	0.21	1.17*
1 อุตสาหกรรม ($\bar{X}=3.06$)				-	0.07	0.03*
6 ห้างไม่ประกอบ อาชีพ($\bar{X}=3.13$)					-	0.96*
4 เกษตรกรรม ($\bar{X}=4.09$)						-

ตาราง 11 (ต่อ)

เนื้อหาในหลักสูตร/ กลุ่มอาชีพ	5 ($\bar{X}=2.93$)	4 ($\bar{X}=3.18$)	3 ($\bar{X}=3.21$)	6 ($\bar{X}=3.29$)	2 ($\bar{X}=3.29$)	1 ($\bar{X}=3.85$)
3. <u>ลักษณะและองค์ประกอบในการดำเนินการอาชีพอุตสาหกรรม</u>						
5 ศิลปกรรม ($\bar{X}=2.93$)	-	0.25	0.28	0.36	0.36	0.92*
4 เกษตรกรรม ($\bar{X}=3.18$)		-	0.03	0.11	0.11	0.67*
3 พาณิชยกรรม ($\bar{X}=3.21$)			-	0.08	0.08	0.64*
6 ยังไม่ประกอบอาชีพ($\bar{X}=3.29$)				-	0.00	0.56*
2 จพกรรม ($\bar{X}=3.29$)					-	0.56*
1 อุตสาหกรรม ($\bar{X}=3.85$)						-

ตาราง 11 (ต่อ)

เนื้อหาในหลักสูตร/ กลุ่มอาชีพ	4 ($\bar{X}=2.97$)	6 ($\bar{X}=3.30$)	1 ($\bar{X}=3.31$)	5 ($\bar{X}=3.38$)	2 ($\bar{X}=3.43$)	3 ($\bar{X}=4.04$)
4. ลักษณะและองค์ประกอบในการดำเนินการอาชีพพาณิชยกรรม						
4 เกษตรกรรม ($\bar{X}=2.97$)	-	0.33*	0.34	0.41	0.46	1.07*
6 ยังไม่ประกอบอาชีพ($\bar{X}=3.30$)		-	0.01	0.08	0.13	0.74*
1 อุตสาหกรรม ($\bar{X}=3.31$)			-	0.07	0.12	0.73*
5 ศิลปกรรม ($\bar{X}=3.38$)				-	0.05	0.66*
2 คหกรรม ($\bar{X}=3.43$)					-	0.61*
3 พาณิชยกรรม ($\bar{X}=4.04$)						-

จากตาราง 11

ด้านความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอาชีพ พบว่า กลุ่มอาชีพคหกรรม มีความคิดเห็นแตกต่างจากกลุ่มอาชีพเกษตรกรรม กลุ่มผู้ที่ยังไม่ได้ประกอบอาชีพ กลุ่มอาชีพอุตสาหกรรม และกลุ่มอาชีพพาณิชยกรรม อย่างมีนัยสำคัญ กลุ่มอาชีพเกษตรกรรม มีความคิดเห็นแตกต่างจากกลุ่มอาชีพพาณิชยกรรม อย่างมีนัยสำคัญ กลุ่มอาชีพอุตสาหกรรมมีความคิดเห็นแตกต่างจากกลุ่มอาชีพเกษตรกรรมอย่างมีนัยสำคัญ และกลุ่มผู้ที่ยังไม่ได้ประกอบอาชีพ มีความคิดเห็นแตกต่างจากกลุ่มเกษตรกรรม อย่างมีนัยสำคัญ นอกนั้นพบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ

ด้านลักษณะและองค์ประกอบในการดำเนินงานอาชีพเกษตรกรรม พบว่า กลุ่มอาชีพเกษตรกรรมมีความคิดเห็นแตกต่างจากกลุ่มอาชีพศิลปกรรม กลุ่มอาชีพพาณิชยกรรม กลุ่มอาชีพคหกรรม กลุ่มอาชีพอุตสาหกรรม และผู้ที่ยังไม่ได้ประกอบอาชีพอย่างมีนัยสำคัญ กลุ่มผู้ที่ยังไม่ได้ประกอบอาชีพมีความคิดเห็นแตกต่างจากกลุ่มศิลปกรรม และกลุ่มพาณิชยกรรมอย่างมีนัยสำคัญ นอกนั้นพบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ

ด้านลักษณะและองค์ประกอบในการดำเนินงานอาชีพอุตสาหกรรม พบว่า กลุ่มอาชีพอุตสาหกรรมมีความคิดเห็นแตกต่างจากทุกกลุ่มอาชีพอย่างมีนัยสำคัญ

ด้านลักษณะและองค์ประกอบในการดำเนินงานอาชีพพาณิชยกรรม พบว่า กลุ่มอาชีพพาณิชยกรรมมีความคิดเห็นแตกต่างจากทุกกลุ่มอาชีพอย่างมีนัยสำคัญ และกลุ่มผู้ที่ยังไม่ได้ประกอบอาชีพมีความคิดเห็นแตกต่างจากกลุ่มอาชีพเกษตรกรรมอย่างมีนัยสำคัญ นอกนั้นพบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ข้อมูลที่น่าสนใจในตอนนี้ เป็นคำตอบจากแบบสอบถามปลายเปิดซึ่งเป็นความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของนักศึกษา การนำเสนอข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ตอนย่อย ดังนี้

4.1 ความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับเนื้อหาในหลักสูตรและการนำเนื้อหาในหลักสูตรไปใช้

4.2 ข้อเสนอแนะ

4.1 ความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับเนื้อหาในหลักสูตรและการนำเนื้อหาในหลักสูตรไปใช้

ประเด็นคำถามในส่วนนี้ เป็นการตอบคำถามอย่างกว้าง ๆ เกี่ยวกับเนื้อหาในหลักสูตร และการนำเนื้อหาในหลักสูตรไปใช้ ซึ่งสรุปคำตอบได้ดังแสดงในตาราง 12 ต่อไปนี้

ตาราง 12 ความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับเนื้อหาในหลักสูตร และการนำเนื้อหาในหลักสูตรไปใช้

ความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
1. ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น	64	16.89
- พฤติกรรมบางอย่างของนักศึกษาบางคนเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น		
- เป็นผู้มีระเบียบวินัย ในตนเองมากขึ้น		
- เป็นที่ยอมรับของบุคคลที่เกี่ยวข้อง		
- ปรับปรุงตนเองให้เข้ากับหน้าที่การงานที่ตนเองประกอบอาชีพ		
- มีความอดทน อดกลั้น		
- ทำตนเป็นแบบอย่างให้กับผู้ประกอบอาชีพเดียวกันได้		
- มีสติดีขึ้น		
- มีหลักการดำเนินการวิชาอาชีพ		
- มีขวัญและกำลังใจในการประกอบอาชีพ		
- มีทัศนคติที่ดีมองเหตุการณ์ได้กว้างไกล		

ตาราง 12 (ต่อ)

ความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
- มีความรู้ด้านเทคนิคการผลิตขั้น - มีเทคนิคการขายทั้งทางตรงและทางอ้อม - นำสิ่งเหลือใช้มาทำประโยชน์ได้มาก - ระมัดระวังเกี่ยวกับอาชื้ออนามัยในการบรรจุหีบห่อ - มีความรู้ด้านเทคนิคการจัดการ - รู้เทคนิคการโฆษณา - รู้เทคนิคการขาย - รู้เทคนิคการตกแต่งสินค้า - รู้เทคนิคการประชาสัมพันธ์ - ท างานสะดวกขึ้นง่ายต่อการประกอบอาชีพ - รู้จักใช้ปุ๋ย ใช้สารเคมีต่าง ๆ ค้ทัน - มีการปรับปรุงอาชีพของตนเอง - สามารถหาวัตถุดิบมาดัดแปลงให้เป็นสินค้าที่นิยมของ ผู้บริโภค - ช่วยพัฒนาฝีมือตนเองให้ดีขึ้น - รู้จักวางแผนในการทำงาน - รู้จักวิจัยสินค้าที่ผลิตออกไป ว่าคุ้มกับการลงทุนหรือไม่ - รู้จักคัดเลือกพันธุ์พืช - รู้จักวิธีรักษาคุณภาพผลผลิตให้อยู่ในสภาพที่ใช้การได้ ตลอดเวลา - รู้จักวิธีประกอบการและค้าเินการ - รู้จักปรับปรุงตนเองให้เข้ากับผู้อื่น เพื่อที่จะทำการค้า		

ตาราง 12 (ต่อ)

ความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
2. <u>มีความรู้ความเข้าใจในงานอาชีพเบื้องต้น</u> - ได้ความรู้จากเนื้อหาวิชามากมาย - ได้ความรู้อย่างถูกต้อง - ได้ประสบการณ์มากขึ้น - เกิดภาพพจน์ในหลักการทำงานมากขึ้น - เข้าใจเนื้อหาเพิ่มมากขึ้น - มองภาพรวมดีขึ้น - ได้เทคนิคต่าง ๆ มากขึ้น - ได้ความรู้มากที่สุด จากที่ไม่เคยเป็นก็เป็นและเข้าใจ - ทำให้เราเข้าใจสิ่งที่เราทำไป - ทำให้เราเข้าใจงานได้ง่าย - สามารถประกอบอาชีพได้เองโดยไม่ต้องให้ใครมาชี้แจงมาก - รู้ช่องทางที่ดีในการประกอบอาชีพ - โลกของงานอาชีพ มีเนื้อหาดี มีความรู้มาก เรียนแล้วรู้สึกได้อะไรหลายอย่าง	52	13.72
3. <u>นำไปใช้แก้ปัญหาต่าง ๆ</u> - สามารถนำไปใช้แก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้อยู่เสมอ - สามารถใช้ได้ทุกเรื่องและทุกกระบวนการ - มีหลักเกณฑ์ในการแก้ปัญหาย่างเป็นขั้นตอนและตรงกับวัตถุประสงค์ยิ่งขึ้น - นำไปให้ได้ดียิ่งและถูกต้อง	49	12.93

ตาราง 12 (ต่อ)

ความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
- นำไปใช้คู่มือสภาพภูมิอากาศให้เหมาะสมกับการเกษตร - นำไปปรับปรุงและประเมินผลในการประกอบอาชีพ - ได้รับความรู้เสริมในด้านที่ไม่ใช่อาชีพของตน - รู้แนวโน้มในการใช้ทรัพยากร - รู้รายละเอียดเกี่ยวกับช่องทางการประกอบอาชีพ - มีความรู้ด้านการประเมินผล		
4. <u>เนื่องจากต่างคนต่างความคิดและต่างสภาพการณ์ การนำไปใช้จึงไม่เท่ากัน</u> - สภาพแวดล้อมต่างกัน - การประยุกต์ใช้ก็ไม่อาจได้ผลดีเท่าที่ควร เพราะสภาพแวดล้อมต่างกัน - ภาวะของบุคคลและงานบางอย่างยังไม่พร้อม หรือมีก็ไม่พอควร - นำไปใช้เป็นแนวทางเท่านั้น - การปฏิบัติจำเป็นต้องอาศัยสภาพแวดล้อม และการจัดการที่ถูกต้อง - การปฏิบัติควรต้องอาศัยมูลความจริง - การเรียนเอาแต่หลักการบางครั้งนำไปใช้ยาก - นักศึกษายังไม่พัฒนาเท่าที่ควร	44	11.61

ตาราง 12 (ต่อ)

ความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
5. <u>ใช้ในการประกอบอาชีพหลักต่าง ๆ</u> - สามารถนำไปใช้ปรับปรุงอาชีพหลักของคนได้ดีขึ้น - ปฏิบัติงานทุกอย่างเป็นขั้นตอนได้เป็นอย่างดี - ให้ได้มากเนื่องจากได้ศึกษาหลักการและทฤษฎีในการปฏิบัติอันเป็นประโยชน์ในการประกอบอาชีพ - เป็นประโยชน์สูงสุดสำหรับการนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ - มีความรู้กว้างมากพอที่จะประกอบอาชีพได้สมบูรณ์และเป็นประโยชน์ต่ออาชีพที่ตนถนัด - ทำให้การประกอบอาชีพดำเนินไปด้วยดี - นำไปใช้ปรับปรุงอาชีพของตนเองได้อย่างมั่นใจ - มั่นใจในการประกอบอาชีพมากขึ้น - ช่วยทำให้พัฒนาอาชีพได้เป็นอย่างดี - สามารถนำทรัพยากรธรรมชาติมาใช้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด - สามารถตรวจสอบความต้องการของตลาดได้มาก - สามารถรู้สภาวะของตลาดการลงทุนทั้งในประเทศและนอกประเทศ - สามารถเข้าใจในการประกอบอาชีพต่าง ๆ มากขึ้น - ทำให้รู้แนวทางในการประกอบอาชีพต่าง ๆ มากขึ้น - สามารถประกอบอาชีพได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องลงทุนมาก - สามารถประกอบอาชีพได้โดยไม่ลำบาก	47	12.40

ตาราง 12 (ต่อ)

ความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
- มีความรู้ในขอบข่ายของอาชีพเกษตรกรรม - มีความรู้ในขอบข่ายของอาชีพอุตสาหกรรม - มีความรู้ในขอบข่ายของอาชีพพาณิชยกรรม - สามารถหาอาชีพที่เหมาะสมกับตนเองทำได้		
6. <u>นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน</u> - สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้มากโดยเฉพาะในอาชีพเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และพาณิชยกรรม - เนื้อหาการเรียนรู้ใกล้เคียงกับการปฏิบัติงานในชีวิตจริง จึงนำไปใช้ได้มาก - นำไปใช้ในการชีวิตการทำงาน หากไม่ออกก็ค้นคว้าจากตำราเรียน - มีเทคนิคการขายทั้งทางตรงและทางอ้อม - มีอาชีพส่วนน้อยในด้านพาณิชยกรรม - มีคุณธรรม ซื่อสัตย์ สุจริต - นำไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน - ความรู้ที่ได้เรียนมานำไปใช้ในการทำงาน - ทำให้รู้จักธรรมชาติ - เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ที่จะบำรุงรักษาธรรมชาติ	44	11.61

ตาราง 12 (ต่อ)

ความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
7. <u>ใช้หลักวิชาในการประกอบอาชีพมากขึ้น</u> - ด้านวิชาการ รู้จักหาข้อมูล วิเคราะห์งานได้ - วิเคราะห์ปัญหาในการทำงานได้ - บริหารงานการเงินได้อย่างมั่นใจ - การพัฒนาทีมงานและบุคลากรในความรับผิดชอบเป็นไปอย่างราบรื่น - ใช้หลักวิชาการมาคำนึงการดำเนินเทคนิคการผลิต - สามารถนำหลักวิชาไปพัฒนาอาชีพได้เป็นอย่างดี - สามารถใช้หลักวิชาควบคุมคุณภาพการผลิตได้เป็นอย่างดี	31	8.18
8. <u>ช่วยให้ทำงานในอาชีพได้ดีขึ้น</u> - นำไปใช้ในการประกอบอาชีพ - บริหารงานในอาชีพได้ราบรื่น - นำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้ผลเป็นที่น่าพอใจ - เกิดความมั่นใจในการประกอบอาชีพ - มั่นใจในการประกอบอาชีพมาก เพราะก่อนเรียนลังเลไม่แน่ใจ - ได้ประสบการณ์จากการเรียนมาปฏิบัติงานอาชีพของตน - ปฏิบัติงานในอาชีพของตนได้อย่างมีหลักการ - มีค่านิยมที่ดีต่อการประกอบอาชีพ - นำไปใช้เลือกอาชีพที่ตนถนัด - รู้ถึงความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพหนึ่งกับอีกอาชีพหนึ่ง - รู้จักปรับอาชีพของตนให้สอดคล้องกับอาชีพอื่นที่เกี่ยวข้อง	48	12.66

ตาราง 12 (ต่อ)

ความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
- มีแนวทางในการประกอบอาชีพที่ดี - สามารถทำงานได้ง่าย - สามารถรู้ทำเลตลาดและแหล่งเงินทุน		
รวม	379	100.00

ความคิดเห็นของนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม ตามที่นำเสนอในตาราง 12 จำแนกตามเนื้อหาได้ 8 เรื่อง เรียงตามลำดับความถี่ ดังนี้

1. ใช้ในการประกอบอาชีพหลักต่าง ๆ
2. ใช้หลักวิชาในการประกอบอาชีพมากขึ้น
3. ช่วยให้ทำงานในอาชีพได้ดีขึ้น
4. ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น
5. นำไปใช้แก้ปัญหาต่าง ๆ
6. มีความรู้ความเข้าใจในงานอาชีพเบื้องต้น
7. เนื่องจากต่างคนต่างความคิดและต่างสถานการณ์ การนำไปใช้ในชีวิตจริงจึงไม่เท่ากัน
8. นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

4.2 ข้อเสนอแนะ

ประเด็นคำถามในส่วนนี้ เป็นข้อเสนอแนะในการปรับปรุงเนื้อหาหลักสูตร ซึ่งสรุปคำตอบได้ดังแสดงในตาราง 13 ต่อไปนี้

ตาราง 13 ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงเนื้อหาหลักสูตร

ความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
1. <u>เกี่ยวกับด้านเนื้อหาวิชาชีพ</u> - ควรเน้นวิชาชีพให้มากกว่าเดิม - วิชาเกี่ยวกับวิชาชีพก็น้อยจึงทำให้การประกอบอาชีพมีน้อยไปด้วย - ควรมีภาคปฏิบัติด้วย - เนื้อหาในแต่ละรายวิชา ควรมียละเอียดมากกว่านี้ - เป็นความรู้เพียงขั้นต้นเท่านั้น ยังไม่เพียงพอสำหรับการประกอบอาชีพ - เป็นเพียงแนวทางในการประกอบอาชีพให้มีความรู้ขั้นพื้นฐานเท่านั้น - ควรเน้นเนื้อหาด้านการเกษตรแบบผสมผสาน - ควรเพิ่มความรู้ ด้านการปรับปรุงคุณภาพดินและปุ๋ยให้เหมาะสมกับการเกษตร - ควรเพิ่มขั้นตอนและตัวอย่างในการทำไร่นาสวนผสม - ควรเพิ่มเนื้อหาความรู้ เกี่ยวกับแหล่งความรู้ในทุกสาขาและอาชีพ - รัฐควรจะให้ทุนสนับสนุนอาชีพเกษตรกรรมให้มากกว่าที่ทำอยู่	70	19.39

ตาราง 13 (ต่อ)

ความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
2. <u>เกี่ยวกับระยะเวลาในการเรียนการสอน</u> - ควรปรับปรุงระยะเวลาให้เหมาะสมกับหลักสูตร - ระยะเวลาที่เรียนอยู่น้อยเกินไปจึง ไม่สามารถจะรับเอาความรู้ ได้ทั้งหมด - เพิ่มเวลาการเรียนให้สอดคล้องกับการฝึกภาคปฏิบัติและกิจกรรมต่าง ๆ - การเพิ่มระยะเวลาในการสอนจะก่อให้เกิดแนวความคิดต่าง ๆ - การใช้เวลานั้น ๆ ในการสอนทำให้นักศึกษาเครียด และทำให้ได้รับความรู้น้อย	49	13.57
3. <u>เกี่ยวกับการเลือกสรรครู - อาจารย์ที่มีคุณภาพและใช้วิธีนำเสนอที่เหมาะสม</u> - ครู - อาจารย์ควรมีความรู้มากพอที่จะสามารถอธิบายเนื้อหาให้เข้าใจ - ครู - อาจารย์ควรเลือกสรรผู้ที่มีความสามารถในการสอนวิชาอาชีวจริง ๆ - ครู - อาจารย์บางคนถ่ายทอดไม่ตรงกับหลักสูตร - ครู - อาจารย์ควรนำเสนอในสิ่งที่ทันสมัยให้เหมาะสมกับเทคโนโลยีใหม่ ๆ - ครู - อาจารย์บางคนขาดการเตรียมตัวที่ดี - ครู - อาจารย์ควรมีประสิทธิภาพทุกคน	50	13.85

ตาราง 13 (ต่อ)

ความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
- ครู - อาจารย์ควรเป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน - ครู - อาจารย์ควรมีเทคนิคการพูดเร้าความสนใจ - ควรทำงานเป็นทีม และเป็นระบบ - ควรปรับปรุงเทคนิคการสอนบ่อย ๆ - ควรเลือกผู้ที่มีประสบการณ์ด้านวิชาชีพเฉพาะสาขาโดยตรง - ครู - อาจารย์บางคนไม่มีความรู้ความสามารถในการสอน - บางคนสอนแต่ทฤษฎีและท่องมือนักศึกษา - เน้นทฤษฎีมากกว่าปฏิบัติ - ควรลดการบรรยายลงและให้เน้นการปฏิบัติขึ้น - บางคนทำประโยชน์ส่วนตนมาก เช่น ขายตำรา - บางคนถ่ายรูปเพื่อนำไปทำปรมาผลงาน - ควรมีมนุษยสัมพันธ์ทำตัวให้ใกล้ชิดนักศึกษา - ควรแนะนำวิธี เทคนิคต่าง ๆ มากกว่าเล่าประวัติส่วนตัว - ครูไม่ควรมีอคติต่อนักศึกษา - ครูควรมีความจริงใจ ไม่ใช่มุ่งให้นักศึกษาต่าง ๆ นานา - ครูควรมีคุณวุฒิ คุณธรรม และคุณภาพ		

ตาราง 13 (ต่อ)

ความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
4. <u>เกี่ยวกับการศึกษาดูงานและการฝึกภาคปฏิบัติ</u> - ควรเน้นการศึกษาดูงานนอกสถานที่เพื่อเพิ่มประสบการณ์ - การศึกษาดูงานนอกสถานที่ควรจัดให้เหมาะสมกับอาชีพ - ไม่ค่อยมีการศึกษาและดูงานนอกสถานที่ - ควรเลือกสถานที่ดูงานให้สอดคล้องกับงานอาชีพของนักศึกษา	64	17.73
5. <u>เกี่ยวกับเนื้อหาและหลักสูตร</u> - ควรปรับปรุงความจำเป็นหรือความสำคัญของวิชาที่จะเรียน เพื่อความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้ได้จริง - เนื้อหาหลักสูตรควรปรับให้ทันต่อเหตุการณ์ - ปรับปรุงเนื้อหาให้สอดคล้องกับสภาพของแต่ละอาชีพ - ควรจัดเนื้อหาให้มีภาคปฏิบัติมากกว่าภาคทฤษฎี - หลักสูตรในปัจจุบันไม่ได้สอนให้คิดถึงถึงความเป็นจริง - เนื้อหารายละเอียดปลีกย่อยควรชัดเจน - ควรปรับปรุงในด้านเชิงปฏิบัติการ - ควรสร้างบทบาทสมมติให้เห็นจริง เพื่อการปฏิบัติที่ถูกต้อง - ให้ลงปฏิบัติจริง โดยมีเกณฑ์การวัดผลที่แน่นอน - เพิ่มการฝึกภาคปฏิบัติทางด้านพฤติกรรมศาสตร์โดยลดเนื้อหาทางด้านทฤษฎี	38	10.53

ตาราง 13 (ต่อ)

ความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
6. <u>เกี่ยวกับเอกสารการเรียน</u> - เอกสารที่แจกให้ควรกระชับ เน้นเฉพาะเรื่อง - แจกเอกสารกันลืมหูลืมหลังจากเรียนจบแล้ว - ควรแจกเอกสารในการบรรยายทุกวิชา - เอกสารการบรรยายควรครอบคลุมและชัดเจนมากกว่านี้ - ควรมีเอกสารประกอบเพื่อผู้เรียนจะได้นำไปศึกษาต่อไป	90	24.93
รวม	361	100.00

ความคิดเห็นของนักศึกษาที่ตอบคำถาม ความที่นำเสนอในตาราง 13 จำแนกตามเนื้อหาได้ทั้งหมด 6 เรื่อง เรียงตามลำดับความถี่ ดังนี้

1. เกี่ยวกับด้านเนื้อหาวิชาชีพ ได้แก่ ควรเน้นรายละเอียดเกี่ยวกับเนื้อหาในหลักสูตรในแต่ละสาขาวิชาชีพให้มากขึ้น
2. เกี่ยวกับระยะเวลาในการเรียนการสอน ได้แก่ ควรขยายระยะเวลาในการเรียนออกไปให้มากขึ้น
3. เกี่ยวกับเนื้อหาและหลักสูตร ได้แก่ ควรปรับปรุงเนื้อหาหลักสูตรให้ทันสมัยต่อเทคโนโลยีใหม่ ๆ และคำนึงถึงหลักความเป็นจริงในการปฏิบัติ
4. เกี่ยวกับการเลือกสรรครู - อาจารย์ที่มีคุณภาพและใช้วิธีนำเสนอที่เหมาะสม ได้แก่ ควรเลือกสรรครู - อาจารย์ที่มีคุณภาพ เชี่ยวชาญ มีคุณธรรม มีประสิทธิภาพ มีประสบการณ์ตรง มีความจริงใจในการถ่ายทอดอย่างแท้จริง
5. เกี่ยวกับการศึกษาคุณงานและการฝึกภาคปฏิบัติ ได้แก่ ควรมีการศึกษาคุณงานและฝึกภาคปฏิบัติจริงทั้งในและนอกสถานที่ และใช้เวลาให้มากกว่านี้
6. เกี่ยวกับเอกสารการเรียน ได้แก่ ควรแจกเอกสารหลังการบรรยายทุกวิชา เอกสารควรครอบคลุมและชัดเจน ควรกระชับและเน้นเฉพาะเรื่อง

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการจัดการศึกษาทุกระดับ และทุกหลักสูตร ต่างก็มีความมุ่งหมายสำคัญที่จะให้ผู้เรียน ได้มีความรู้ความเข้าใจเนื้อหาในหลักสูตรนั้น ๆ และที่สำคัญยิ่งขึ้นคือ ให้สามารถนำความรู้ความ เข้าใจนั้นไปใช้ในโอกาสต่าง ๆ เช่น นำไปใช้ในการประกอบอาชีพ นำไปใช้ในการศึกษา ค้นคว้าให้กว้างขวางยิ่งขึ้น และนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

งานวิจัยครั้งนี้ จึงให้ความสนใจเกี่ยวกับการนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน สายสามัญ ที่ลงทะเบียนเรียนด้วยวิธีเรียนทางไกล โดยเลือกศึกษาในหลักสูตรวิชาอาชีพ (โลกของงานอาชีพ) ว่า ภายหลังจากนักศึกษาเรียน วิชาเหล่านั้นแล้ว ได้นำความรู้จากเนื้อหาที่เรียนไปใช้ประโยชน์หรือไม่อย่างไร ข้อมูลที่ได้จะทำให้ ประกอบเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน และการพัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาก่อนนำเนื้อหาในหลักสูตรหมวดวิชาอาชีพบังคับโลกของงานอาชีพ ไปใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพ หรือใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันของนักศึกษาหลักสูตร การศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญระดับมัธยมศึกษาตอนต้น วิธีเรียนทางไกลในกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบการนำเนื้อหาในหลักสูตรหมวดวิชาอาชีพบังคับโลกของงานอาชีพ ไปใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพ หรือใช้ในการดำเนินชีวิต จำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ สถานภาพการสมรส และอาชีพของนักศึกษาหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น วิธีเรียนทางไกล ในกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็น และข้อเสนอแนะของนักศึกษาผู้ใหญ่เกี่ยวกับเนื้อหา การเรียนการสอน ในหมวดวิชาอาชีพบังคับ ในเนื้อหาเรื่องโลกของงานอาชีพ

รูปแบบการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถามเพื่อตรวจสอบความคิดเห็นของ นักศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น วิธีเรียนทางไกล ในเขตกรุงเทพมหานคร

เนื้อหาของการศึกษาครั้งนี้

เนื้อหาที่ใช้เป็นกรอบของการวิจัยครั้งนี้ ได้ยึดตามเนื้อหาในหลักสูตรหมวดวิชาอาชีพ บัณฑิต (โลกของงานอาชีพ) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยแบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอาชีพ ช่องทางการประกอบอาชีพ ลักษณะและองค์ประกอบในการดำเนินงานอาชีพ เกษตรกรรม ลักษณะและองค์ประกอบในการดำเนินการอาชีพอุตสาหกรรม และลักษณะและองค์ประกอบในการดำเนินงานอาชีพพาณิชยกรรม

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรเป้าหมายของการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาผู้ใหญ่นายสาวมัธยม ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น วิธีเรียนทางไกล ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2537 ซึ่งมี 27 ศูนย์การเรียนและมีนักศึกษา 130 กลุ่ม จำนวนนักศึกษาทั้งสิ้น 7,080 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ใช้การสุ่มอย่างมีระบบ ได้กลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 400 คน คิดเป็นร้อยละ 6 ของจำนวนประชากร

ตัวแปรสำหรับการวิจัย

1. ตัวแปรอิสระ ตัวแปรอิสระที่นำมาตรวจสอบสำหรับงานวิจัยนี้มี 4 ตัวแปร ดังนี้
 - 1) เพศ แยกเป็น 2 เพศ คือ เพศชาย และเพศหญิง
 - 2) อายุ แยกเป็น 3 ช่วงอายุ คือ 15 - 20 ปี, 21 - 25 ปี และ 25 ปีขึ้นไป
 - 3) สถานภาพการสมรส แยกเป็น 2 กลุ่ม คือ โสด และมีครอบครัว
 - 4) อาชีพ แยกเป็น 6 กลุ่มอาชีพ คืออาชีพอุตสาหกรรม อาชีพเกษตรกรรม อาชีพพาณิชยกรรม อาชีพเกษตรกรรม อาชีพศิลปกรรม และยังไม่ได้ประกอบอาชีพ
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับการนำเนื้อหาความรู้ในหลักสูตรหมวดวิชาอาชีพบัณฑิต (โลกของงานอาชีพ) ไปใช้โดยแบ่งเนื้อหาเป็น 5 ด้าน คือ
 - 1) ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอาชีพ
 - 2) ช่องทางการประกอบอาชีพ
 - 3) ลักษณะและองค์ประกอบในการดำเนินงานอาชีพเกษตรกรรม

- 4) ลักษณะและองค์ประกอบในการดำเนินงานอาชีพอุตสาหกรรม
- 5) ลักษณะและองค์ประกอบในการดำเนินงานอาชีพพาณิชยกรรม

สมมติฐานการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งตรวจสอบสมมติฐานที่ว่า เมื่อนักศึกษาเรียนเนื้อหาในหลักสูตรหมวดวิชาอาชีพแล้ว สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพ หรือใช้ในการดำเนินชีวิตได้ในระดับใดขึ้นอยู่กับความแตกต่างในด้าน เพศ อายุ สถานภาพการสมรส และอาชีพของนักศึกษาหรือไม่อย่างไร

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการนำเนื้อหาในหลักสูตรหมวดวิชาอาชีพ (โลกของงานอาชีพ) ไปใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพหรือใช้ในการดำเนินชีวิตของนักศึกษาหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น วิธีเรียนทางไกล ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ (1) ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา เป็นแบบเลือกตอบมี 4 ข้อ (2) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำเนื้อหาในหลักสูตรหมวดวิชาอาชีพทั้งฉบับ (โลกของงานอาชีพ) ไปใช้ประโยชน์เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า แบ่งเป็น 5 ด้าน มีข้อความรวม 40 ข้อ และ (3) ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เป็นคำถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการเก็บข้อมูล ด้วยตนเอง โดยนำแบบสอบถามไปให้กลุ่มตัวอย่างทำการตอบโดยตรง ด้วยความร่วมมือกับกองทัพน่านพนาเวชหรือโรงเรียนที่จัดการสอนการศึกษาทางไกล และครูประจำกลุ่มนักศึกษาแต่ละคน ใช้เวลาตอบแบบสอบถามประมาณ 50 นาที ได้แบบสอบถามคืนมา 382 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.5 ของแบบสอบถามทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ทำการวิเคราะห์โดยคำนวณค่าสถิติพื้นฐาน คือ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มโดยใช้ t-test และ Γ - test แล้วแปลกรณี

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

จากกลุ่มตัวอย่าง 382 คน จำแนกได้ดังนี้ คือ ร้อยละ 47.9 เป็นเพศชายและร้อยละ 52.1 เป็นเพศหญิง ด้านกลุ่มอายุเรียงตามลำดับ ดังนี้ อายุ 15 - 20 ปี มีร้อยละ 54.5 อายุ 21 - 25 ปี มีร้อยละ 27.0 และสูงกว่า 25 ปี มีร้อยละ 18.6 ด้านสถานการณ์สมรส ร้อยละ 72.3 เป็นโสด และร้อยละ 27.7 มีครอบครัว เกี่ยวกับกลุ่มอาชีพของนักศึกษาเรียงตามลำดับ ดังนี้ คือร้อยละ 22.3 เป็นกลุ่มอาชีพอุตสาหกรรม ร้อยละ 14.7 เป็นกลุ่มพาณิชย์กรรม ร้อยละ 8.6 เป็นกลุ่มเกษตรกรรม ร้อยละ 8.4 เป็นกลุ่มคหกรรมร้อยละ 7.1 เป็นกลุ่มศิลปกรรม และที่เหลือร้อยละ 39.0 เป็นกลุ่มผู้ที่ยังไม่ได้ประกอบอาชีพ

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำเนื้อหาหลักสูตร ไปใช้

2.1 เมื่อพิจารณาโดยรวมและรายด้าน ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างโดยรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยของการนำเนื้อหาไปใช้เท่ากับ 3.38 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านก็พบว่า ค่าเฉลี่ยของการนำเนื้อหาไปใช้อยู่ในระดับปานกลางทั้ง 5 ด้าน ซึ่งเมื่อนำมาเรียงตามลำดับจะได้ดังนี้

- 1) ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอาชีพ ($\bar{x} = 3.55$)
- 2) ช่องทางการประกอบอาชีพ ($\bar{x} = 3.46$)
- 3) ลักษณะและองค์ประกอบในการดำเนินงานอาชีพพาณิชย์กรรม ($\bar{x} = 3.40$)
- 4) ลักษณะและองค์ประกอบในการดำเนินงานอาชีพอุตสาหกรรม ($\bar{x} = 3.37$)

5) ลักษณะและองค์ประกอบในการดำเนินการอาชีพเกษตรกรรม

($\bar{X} = 3.09$)

2.2 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยของการนำไปใช้ที่อยู่ในระดับต้น ๆ ได้แก่ ประเพณีของอาชีพ คุณสมบัติของผู้รับจ้างแรงงานที่นายจ้างต้องการ แนวทางการเลือกประกอบอาชีพที่เหมาะสม ทรัพยากรที่สำคัญในประเทศ แนวโน้มในการใช้ทรัพยากร ลักษณะประเพณีและขอบข่ายของอาชีพอุตสาหกรรม อาชีพที่สำคัญต่อระบบเศรษฐกิจในประเทศและต่างประเทศ คุณธรรม องค์ประกอบของการประกอบอาชีพอุตสาหกรรม องค์ประกอบของการประกอบอาชีพพาณิชยกรรม และความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพ

ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยของการนำไปใช้น้อยที่สุด 10 อันดับ คือ แหล่งวิทยาการ อาชีวอนามัยในอาชีพเกษตรกรรม การนำสิ่งเหลือใช้จากการเกษตรมาใช้ให้เป็นประโยชน์ ปัจจัยของการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ลักษณะและขอบข่ายอาชีพเกษตรกรรม ความรู้ด้านการประเมินผลและการปรับปรุงอาชีพ ความรู้ด้านคุณธรรม ความรู้ด้านการควบคุมคุณภาพการผลิต ตลาดแรงงานอาชีพในประเทศและต่างประเทศ และความรู้เกี่ยวกับการอาชีวอนามัยในอาชีพอุตสาหกรรม

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างกลุ่ม สรุปได้ดังนี้

3.1 เมื่อพิจารณาความแตกต่างระหว่างเพศ พบว่า นักศึกษาหญิงมีค่าเฉลี่ยของการนำเนื้อหาในหลักสูตรด้านช่องทางการประกอบอาชีพ ไปใช้ในระดับที่สูงกว่าค่าเฉลี่ยของนักศึกษาชาย ส่วนความรู้เกี่ยวกับลักษณะและองค์ประกอบในการดำเนินงานอาชีพอุตสาหกรรม พบว่า นักศึกษาชายมีค่าเฉลี่ยของการนำไปใช้ในระดับที่สูงกว่านักศึกษาหญิง และที่เหลืออีก 3 ด้าน คือ ด้านความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอาชีพ ลักษณะและองค์ประกอบในการดำเนินงานอาชีพเกษตรกรรม และด้านลักษณะและองค์ประกอบในการดำเนินงานอาชีพพาณิชยกรรมนั้น ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2 เมื่อพิจารณาความแตกต่างด้านสถานภาพการสมรส พบว่า นักศึกษาที่เป็นโสดมีค่าเฉลี่ยของการนำเนื้อหาในหลักสูตรด้านความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอาชีพไปใช้ในระดับที่สูงกว่า ค่าเฉลี่ยของนักศึกษาที่มีครอบครัวแล้ว ส่วนด้านช่องทางการประกอบอาชีพ พบว่า นักศึกษาที่ยัง โสด มีค่าเฉลี่ยของการนำไปใช้สูงกว่าค่าเฉลี่ยของนักศึกษาที่มีครอบครัวแล้วและ

รวมทุกด้าน พบว่า นักศึกษาที่เป็นโสดมีค่าเฉลี่ยของการนำไปใช้สูงกว่าค่าเฉลี่ยของนักศึกษาที่มีครอบครัวแล้ว

3.3 เมื่อพิจารณาความแตกต่างด้านอายุ ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงสรุปได้ว่า ระดับอายุของนักศึกษา ไม่ได้ทำให้เกิดความแตกต่างด้านการนำไปใช้

3.4 เมื่อพิจารณาความแตกต่างด้านอาชีพ พบว่า นักศึกษาที่ประกอบอาชีพอุตสาหกรรม คหกรรม พาณิชยกรรม เกษตรกรรม ศิลปกรรม และผู้ที่ัง ไม่ได้ประกอบอาชีพ ได้มีการนำเนื้อหาไปใช้แตกต่างกันคือ กลุ่มอาชีพคหกรรมนำความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอาชีพไปใช้มากกว่ากลุ่มอื่น ๆ กลุ่มอาชีพเกษตรกรรมนำความรู้เกี่ยวกับลักษณะและองค์ประกอบในการดำเนินงานอาชีพเกษตรกรรมไปใช้มากกว่ากลุ่มอื่น ๆ กลุ่มอาชีพอุตสาหกรรมนำความรู้เกี่ยวกับลักษณะและองค์ประกอบในการดำเนินงานอาชีพอุตสาหกรรมไปใช้มากกว่ากลุ่มอื่น และในทำนองเดียวกัน กลุ่มอาชีพพาณิชยกรรมนำความรู้เกี่ยวกับลักษณะและองค์ประกอบในการดำเนินงานอาชีพพาณิชยกรรมไปใช้มากกว่ากลุ่มอื่น ๆ

4. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะทั่วไป

4.1 ความคิดเห็นต่อการนำไปใช้โดยทั่วไป นักศึกษาส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่า สามารถนำความรู้ที่ได้จากการเรียนไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน และใช้ในการประกอบอาชีพได้ในระดับปานกลาง คือช่วยให้มีความรู้ความเข้าใจในการนำไปประกอบอาชีพได้ตามสมควร ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี ช่วยให้ทำงานในอาชีพได้ผลดีขึ้น ใช้เนื้อหาในหลักสูตรเพื่อการประกอบอาชีพได้มากขึ้น นำวิชาความรู้ไปใช้แก้ปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน ใช้ในการตัดสินใจประกอบอาชีพ นำความรู้ที่ได้รับมาประยุกต์ใช้ให้เข้ากับสภาพการณ์ต่าง ๆ นำไปพัฒนาอาชีพที่กำลังกระทำอยู่ ให้หลักวิชาในการประกอบอาชีพอย่างเหมาะสม ช่วยให้ทำงานในอาชีพได้ดีขึ้น

4.2 ข้อเสนอแนะจากนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ควรเน้นวิชาที่พื้ให้มากขึ้น ควรมีภาคปฏิบัติด้วย เนื้อหาในแต่ละวิชาควรมีรายละเอียดมากกว่านี้ เป็นความรู้เพียงขั้นต้นเท่านั้น ยังไม่เพียงพอสำหรับการประกอบอาชีพ เป็นเพียงแนวทางในการประกอบอาชีพ ให้มีความรู้ขั้นพื้นฐานเท่านั้น ควรเน้นเนื้อหาด้านการเกษตรแบบผสมผสาน ควรเพิ่มความรู้

ด้านการปรับปรุงคุณภาพดินและปุ๋ยให้เหมาะสมกับการเกษตร ควรเพิ่มขั้นตอนและตัวอย่างในการทำไร่นาสวนผสม ควรเพิ่มเนื้อหาความรู้เกี่ยวกับแหล่งวิทยาการในทุกสาขาและอาชีพ รัฐควรให้ทุนสนับสนุนอาชีพเกษตรกรรมให้มากขึ้น ควรปรับระยะเวลาให้เหมาะสมกับหลักสูตร ระยะเวลาที่เรียนอยู่สั้นเกินไปจึงไม่สามารถจะรับเอาความรู้ได้ทั้งหมด ควรเพิ่มเวลาเรียนให้สอดคล้องกับการฝึกภาคปฏิบัติและกิจกรรมต่าง ๆ ครู - อาจารย์ควรมีความรู้มากพอที่จะสามารถอธิบายเนื้อหาให้เข้าใจได้ ควรเลือกสรรผู้ที่มีความสามารถในการสอนวิชาชีพจริง ๆ ครูบางท่านถ่ายทอดไม่ตรงกับหลักสูตร ครูควรนำเสนอในสิ่งที่ทันสมัยให้เหมาะสมกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ ครูบางท่านขาดการเตรียมตัวที่ดี ครูควรมีประสิทธิภาพทุกคน ครูควรเป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขา ครูควรมีเทคนิคการพูดที่เร้าความสนใจ ครูควรทำงานเป็นทีมและเป็นระบบ ครูควรปรับปรุงเทคนิคการสอนบ่อย ๆ ครูไม่ควรหาประโยชน์ส่วนตัวมากเกินไป ครูควรมีคุณลักษณะคุณธรรม และคุณภาพ ควรจะมีความจริงใจที่จะถ่ายทอดอย่างเต็มที่ ควรเน้นการศึกษาและดูงานนอกสถานที่ เพื่อเพิ่มประสบการณ์การศึกษา ดูงานนอกสถานที่ควรจัดให้เหมาะสมกับอาชีพของนักศึกษา ควรปรับปรุงความจำเป็นหรือความสำคัญของวิชาที่จะเรียน เนื้อหาหลักสูตรควรปรับให้ทันสมัย เนื้อหารายละเอียดปลีกย่อยของหลักสูตรควรชัดเจน ควรปรับปรุงในด้านเชิงปฏิบัติการ ควรสร้างบทบาทสมมติให้เห็นจริง เพื่อการปฏิบัติที่ถูกต้อง ให้ลงปฏิบัติจริง โดยมีเกณฑ์วัดผลที่แน่นอน เพิ่มการฝึกปฏิบัติทางด้านพฤติกรรมศาสตร์โดยลดเนื้อหาทางด้านทฤษฎี ควรแจกเอกสารในการบรรยายทุกครั้งเพื่อกันลืม

อภิปรายผล

ผลการวิจัยครั้งนี้ มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปราย ดังนี้

1. การนำเนื้อหาในหลักสูตร โลกของงานอาชีพไปใช้ในการประกอบอาชีพและใช้ใน
ชีวิตประจำวัน

1.1 การนำเนื้อหาในหลักสูตรวิชา โลกของงานอาชีพไปใช้ในการประกอบอาชีพ
และในชีวิตประจำวันเป็นรายด้านวิชา พบว่า มีค่าเฉลี่ยของการนำไปให้อยู่ในระดับปานกลาง ทั้ง 5 ด้าน คือ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอาชีพ ช่องทางการประกอบอาชีพ ลักษณะและองค์ประกอบในการดำเนินงานอาชีพเกษตรกรรม ลักษณะและองค์ประกอบในการดำเนินงานอาชีพอุตสาหกรรม และลักษณะและองค์ประกอบในการดำเนินงานอาชีพพาณิชยกรรม

ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ และเอนทูล กรีแสง (2522 : 42 - 43) ได้กล่าวว่า การนำไปใช้ คือความสามารถที่จะนำเอาวิชาการ ทฤษฎี กฎเกณฑ์ และแนวคิดต่าง ๆ ไปใช้ในการแก้ปัญหาในสถานการณ์จริง หรือสถานการณ์จำลอง ได้อย่างถูกต้องโดยตนเอง และสอดคล้องกับ ยัง พิทยานิม (2523 : 162) พบว่า การที่นักเรียนสามารถนำความรู้ความเข้าใจที่ได้เรียนไปแล้ว ไปใช้ในสถานการณ์จริงหรือสถานการณ์จำลองที่คล้ายคลึงกัน หรือเมื่อเรียนรู้เรื่องใดไปแล้ว จะสามารถนำทฤษฎี กฎเกณฑ์ และวิธีดำเนินงานต่าง ๆ ของเรื่องนั้นไปใช้แก้ปัญหาในตนเองเดียวกันได้ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ อุทุมพร ทองอุไทย (2523 : 43) กล่าวว่า การนำไปใช้ คือความสามารถในการนำความรู้ความเข้าใจที่มีอยู่เดิมไปใช้อย่างเหมาะสมถูกต้องในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ในสถานการณ์ใหม่ ๆ

1.2 การนำเนื้อหาในหลักสูตรวิชาโลกของงานอาชีพไปใช้ในการประกอบอาชีพ และใช้ในชีวิตประจำวันเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยของการนำไปใช้ในระดั้มาก คือ ประเทของอาชีพ คุณสมบัติของผู้รับจ้างแรงงานที่นายจ้างต้องการ และแนวทางการเลือกประกอบอาชีพที่เหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ มานพ ภาพิติวิไลวรรณ (2525 : 113 - 114) กล่าวว่า ผู้เข้ารับการอบรมตามโครงการต่าง ๆ สามารถเพิ่มประสิทธิภาพในด้านต่าง ๆ ทั้งความรู้และการนำไปปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับ อุดม แสงจันทร์ (2526) ได้ศึกษาผลการฝึกอบรมการเลี้ยงสุกรที่จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมยอมรับในความรู้ที่ได้รับและได้นำไปปฏิบัติ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการเลี้ยงสุกรมาก

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างกลุ่ม

2.1 เปรียบเทียบโดยพิจารณาความแตกต่างระหว่างเพศ

นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีการนำเนื้อหาในหลักสูตรจากการเรียนไปใช้ พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญเพียง 2 ด้าน คือ ความรู้เกี่ยวกับช่องทางการประกอบอาชีพ และความรู้เกี่ยวกับลักษณะและองค์ประกอบในการดำเนินการอาชีพอุตสาหกรรม และที่เหลืออีก 3 ด้าน ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ย พบว่า นักศึกษาหญิงนำความรู้ด้านช่องทางการประกอบอาชีพไปใช้ในระดับที่มากกว่านักศึกษาชาย ส่วนความรู้เกี่ยวกับลักษณะและองค์ประกอบในการดำเนินงานอาชีพอุตสาหกรรม นักศึกษาชายนำความรู้ไปใช้ในระดับที่มากกว่านักศึกษาหญิง ซึ่งสอดคล้องกับ ขวัญใจ เลอจันทร์ (2524 : 71)

ได้ศึกษาการเลื่อนฐานะทางสังคมของประชากรไทยในชนบท พบว่า ปัจจัยที่สำคัญที่สุดเกี่ยวกับการเลื่อนฐานะทางสังคม คือการศึกษา ความแตกต่างระหว่างอาชีพปัจจุบันของหัวหน้าครัวเรือนชาย ปรากฏว่าผู้ที่มีการศึกษาระดับสูง มีโอกาสที่จะเคลื่อนที่ทางสังคม โดยมีอาชีพที่จัดระดับสูงกว่าอาชีพบิดา ได้มากกว่าผู้ที่มีการศึกษต่ำ

ซึ่งอาจเป็นเพราะว่านักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงมีวิถีภาวะแตกต่างกัน ประกอบกับอาชีพและสภาวะแวดล้อมต่างกัน จึงทำให้การนำเนื้อหาในหลักสูตรไปใช้ได้แตกต่างกันในบางข้อและที่ไม่พบความแตกต่างอาจเป็นเพราะ ได้รับการเรียนในระยะเวลายาวเดียวกัน ครูผู้ให้การอบรมก็คนเดียวกัน จึงอาจทำให้การนำผลหรือความรู้จากการเรียนไปใช้ไม่แตกต่างกัน

2.2 เปรียบเทียบโดยพิจารณาความแตกต่างด้านสถานภาพการสมรส

นักศึกษาที่มีสถานภาพการสมรสต่างกัน มีการนำเนื้อหาในหลักสูตรโลกของงานอาชีพไปใช้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ 2 ด้าน และรวมทุกด้าน กล่าวคือ ผู้ที่เป็นโสด อาจจะไม่มีการรับผิดชอบจึงสามารถคิดสร้างสรรค์หรือพัฒนาอาชีพของตนได้ดี ส่วนผู้ที่มีการครอบครัวยังคงมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์หรือพัฒนาอาชีพได้ไม่แพ้ผู้ที่ยังโสด การเปรียบเทียบในจุดนี้จึงยังสรุปไม่ได้แน่ชัด

2.3 การเปรียบเทียบโดยพิจารณาความแตกต่างด้านอายุ

นักศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีการนำเนื้อหาในหลักสูตรโลกของงานอาชีพไปใช้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นฤมล เกตุพมา (2536 : 64) พบว่า การเรียนรู้ระหว่างฝึกอบรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพ หลักสูตรเตรียมเข้างานในสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน พบว่า ผู้เข้ารับการอบรมส่วนใหญ่มีปัญหาการเรียนรู้มาก สิ่งที่เกิดปัญหาการเรียนรู้มากที่สุด คือ เครื่องมือและอุปกรณ์ รองลงมาได้แก่ ครูผู้ให้การฝึกสอน สภาพห้องฝึกอบรม หลักสูตรการฝึกอบรมตามลำดับ และยังพบว่า ปัญหาการเรียนรู้ระหว่างฝึกอบรมมีความสัมพันธ์กับอายุของผู้เข้ารับการอบรม และสาขาวิชาที่ฝึกอบรม กล่าวคือ ผู้มีอายุช่วง 16 - 19 ปี จะมีปัญหาการเรียนรู้มากกว่าผู้มีอายุในช่วง 20 - 25 ปี และนักศึกษาในสาขาวิชาชีพแต่ละสาขามีปัญหาการเรียนรู้ในด้านต่าง ๆ แตกต่างกัน

2.4 การเปรียบเทียบโดยพิจารณาความแตกต่างด้านอาชีพ

นักศึกษาที่มีอาชีพต่างกันมีการนำเนื้อหาในหลักสูตรวิชาโลกของงานอาชีพไปใช้แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ นักศึกษาที่มีอาชีพต่างกันอย่างชัดเจนหรือสนใจที่จะเรียนรู้ในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับอาชีพของตน ซึ่งอาชีพแต่ละอาชีพย่อมมีความแตกต่างกันทั้งในด้านเนื้อหา และการปฏิบัติ ดังนั้น เมื่อเข้ามาเรียนในวิชาเดียวกัน เนื้อหาเดียวกันก็ย่อมจะมีความสนใจในเนื้อหาที่แตกต่างกัน ฉะนั้นเมื่อนำไปใช้จึงแตกต่างกันไปตามอาชีพของตน

3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

3.1 ความคิดเห็นต่อการเรียนเนื้อหาในหลักสูตรโลกของงานอาชีพโดยทั่วไป

นักศึกษาส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่า ช่วยให้มีความรู้ความเข้าใจในการประกอบอาชีพถูกต้องยิ่งขึ้น ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น ช่วยให้งานในหน้าที่ได้ดี ใช้หลักวิชามาประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพมากขึ้น นำไปแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับการประกอบอาชีพได้ นำไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน ใช้ในการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพที่ตนเองได้คิดดีแล้ว มีความรู้มาประยุกต์ใช้ให้เข้ากับการประกอบอาชีพและกับสภาพการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างดี นำไปพัฒนาทีมงานและผู้เกี่ยวข้อง หากตนเป็นแบบอย่างให้กับผู้ประกอบอาชีพเดียวกันได้เป็นอย่างดี มีหลักการดำเนินการวิชาชีพ มีทัศนคติที่มองเหตุการณ์ได้กว้างไกล มีความรู้ด้านเทคนิคการผลิตดี มีเทคนิคการขายทั้งทางตรงและทางอ้อม สามารถนำเสนอสิ่งใหม่มาดัดแปลงทำประโยชน์ได้อีกมาก รู้จักระมัดระวังเกี่ยวกับอาชีพอนามัย มีเทคนิคการโฆษณา การขาย การประชาสัมพันธ์ และการตกแต่งสินค้าให้น่าบริโภค รู้จักใช้บุญและสารเคมีในการเกษตรได้เป็นอย่างดี มีการปรับปรุงอาชีพของตนเองให้พัฒนาขึ้น รู้จักประยุกต์ใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและเกิดความมั่นใจในการประกอบอาชีพ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ตอบแบบสอบถามมีความมั่นใจในการเรียนวิชาโลกของงานอาชีพจากสถาบันที่ตนได้เลือกเข้ามาศึกษาแล้วว่า สามารถสร้างและพัฒนาให้ผู้เรียนที่ผ่านกระบวนการต่าง ๆ จากสถาบัน เป็นผู้มีความประพฤติดี สามารถประกอบอาชีพได้ และเป็นที่ยอมรับจากสังคมโดยทั่วไป

3.2 ข้อเสนอแนะจากนักศึกษา ผู้ตอบส่วนใหญ่ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปรับปรุงเนื้อหาหลักสูตรโลกของงานอาชีพ ว่าควรเพิ่มเนื้อหาให้มีรายละเอียดมากขึ้น เลือกสรร

ครูอาจารย์ที่มีคุณภาพ เชี่ยวชาญเฉพาะเรื่องและรู้จริงมาฝึกสอน ให้มีการเรียนในภาคปฏิบัติ เพิ่มขึ้น ควรมีการออกไปศึกษาดูงานในสถานที่จริงและได้ทดลองปฏิบัติงานจริง ครูควรมีบทบาท เป็นผู้แนะนำและให้คำปรึกษาด้วยความจริงใจ ควรเน้นการปฏิบัติจริงเพิ่มการฝึกปฏิบัติทาง พฤติกรรมศาสตร์โดยลดเนื้อหาทางทฤษฎี เอกสารที่แจกให้ควรกระชับและควรเน้นเฉพาะเรื่อง ควรเน้นเนื้อหาด้านการเกษตรแบบผสมผสาน เพิ่มความรู้ด้านการปรับปรุงคุณภาพดินและปุ๋ยให้ เหมาะสมกับการเกษตร เพิ่มขึ้นตอนและตัวอย่างในการทำไร่นาสวนผสม เพิ่มเนื้อหาเกี่ยวกับ แหล่งความรู้ในทุกสาขาอาชีพ ครูควรมีความรู้มากพอในการอธิบายเนื้อหาให้เข้าใจ ควรเพิ่ม เวลาการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับการฝึกปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ จะก่อให้เกิดแนวความคิด ครูควรจะนำเสนอในสิ่งที่ทันสมัยให้เหมาะสมและทันกับเทคโนโลยีใหม่ ๆ ครูควรปรับปรุงเทคนิคการสอน บ่อย ๆ ควรสร้างบทบาทสมมติให้เห็นจริงเพื่อการปฏิบัติที่ถูกต้อง

ข้อเสนอแนะเหล่านี้ จัดว่าเป็นเสียงสะท้อนอย่างหนึ่งจากผู้ตอบ เพื่อให้เป็นข้อมูล สำหรับการสอน และการจัดหลักสูตร เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องนำไปพิจารณาต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติ

1.1 จากการวิจัย พบว่า การนำเนื้อหาในหลักสูตร ไปใช้ในการประกอบอาชีพ ของนักศึกษา คือด้านลักษณะและองค์ประกอบในการดำเนินการอาชีพเกษตรกรรม ด้านลักษณะ และองค์ประกอบในการดำเนินงานอาชีพอุตสาหกรรม และด้านลักษณะและองค์ประกอบในการ ดำเนินงานอาชีพพาณิชยกรรมนั้น เห็นได้ว่าสถาบันการศึกษานอกโรงเรียนที่เปิดสอนวิชาอาชีพ (โลกของงานอาชีพ) ควรให้ความสนใจต่อเนื้อหาหลักสูตรการเรียนการสอน ตลอดทั้งครู - อาจารย์ ที่ให้การแนะนำ อบรม ให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพ และให้ ในชีวิตประจำวันหรือให้สอดคล้องและสามารถประยุกต์ใช้กับการประกอบอาชีพมากที่สุด ซึ่งการ ปรับปรุงเปลี่ยนแปลง เนื้อหาหลักสูตรจะต้องพัฒนาให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา อย่างน้อยควรกระทำ ทุก ๆ 2 ปี หรือ 3 ปี หรือทุก ๆ ระยะ 5 ปี ซึ่งการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงดังกล่าว จะต้อง เป็นไปเพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนเรียนไปเพื่อเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ คุณธรรม ประสิทธิภาพ และเอื้อต่อ การนำไปประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.2 สถานศึกษาที่เปิดสอนการศึกษานอกระบบโรงเรียน หรือในสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ควรจะจัดหลักสูตรการเรียนการสอนโดยเน้นการปฏิบัติในสถานที่จริง เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพที่แน่นอน ควรเน้นภาคปฏิบัติควบคู่กับภาคทฤษฎีอย่างจริงจัง ควรเลือกสรรครู - อาจารย์ ที่เป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน และเป็นผู้ผ่านประสบการณ์ตรง มีความจริงใจที่จะถ่ายทอดเทคนิคและวิชาความรู้อย่างจริงจัง ควรได้ปรับปรุงเทคนิคการเรียนการสอนโดยนำเทคโนโลยีทางการศึกษาใหม่ ๆ มาใช้ประกอบการเรียนการสอนให้มาก ควรปรับปรุงกระบวนการและกิจกรรมต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ควรจัดการฝึกภาคปฏิบัติ ในสถานที่จริงอย่างต่อเนื่อง โดยจัดเป็นระยะ ๆ ตามความเหมาะสม พร้อมทั้งจัดระบบการประเมินผลและติดตามผลให้มีประสิทธิภาพ ควรจัดสัมมนาเพื่อปรับปรุงเนื้อหาวิชาในหลักสูตร ควรให้มีการปฏิบัติจริงในทุกวิชา โดยเฉพาะเนื้อหาวิชาในส่วนที่เป็นทักษะด้านงานอาชีพ เฉพาะอย่าง ซึ่งนับเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการเรียนรู้ในการประกอบอาชีพจริง และเพื่อเพิ่มประสิทธิผลต่อการประกอบอาชีพในอนาคต

1.3 จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า เนื้อหาในหลักสูตรวิชาโลกของงานอาชีพมีปัญหา ดังนั้นสถาบันการศึกษานอกโรงเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องในการสร้างหลักสูตร ควรปรับปรุงเปลี่ยนแปลง แก้ไขหลักสูตรทั้งในด้านเนื้อหาวิชา ด้านครู - อาจารย์ ด้านเทคนิคการสอน กระบวนการและกิจกรรมต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ไม่สามารถตอบคำถามได้ทั้งหมด ยังมีแง่มุมอื่นที่น่าสนใจอีกดังนี้

2.1 ด้านเรื่องของการวิจัย

เนื่องจากการวิจัยเกี่ยวกับการนำเนื้อหาในหลักสูตรเรื่อง โลกของงานอาชีพไปใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพและใช้ในวิถีชีวิตประจำวัน : การนำเนื้อหาในหลักสูตรไปใช้ มีเพียงเล่มนี้เล่มเดียว จึงมีข้อเสนอแนะว่า ควรจะได้มีการศึกษาวิจัยในลักษณะนี้ซ้ำอีก เนื่องจากเวลาและสถานการณ์เปลี่ยนแปลงไป อาจมีตัวแปรเกิดขึ้นใหม่ จำเป็นต้องมีการตรวจสอบ แก้ไข ปรับปรุง เพื่อให้มีความทันสมัยอยู่เสมอ ควรมีการศึกษาวิจัยโดยทดลองใช้ เครื่องมืออย่างอื่น หรือเทคนิคอื่น ๆ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของการวิจัย การวิจัยครั้งต่อไป ควรจะศึกษาเปรียบเทียบ การนำความรู้จากการเรียนรายวิชาโลกของงานอาชีพไปใช้

ของนักศึกษาหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญระดับมัธยมศึกษาตอนต้น วิธีเรียนด้วยตนเอง ในกรุงเทพมหานคร

2.2 ด้านวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ให้แบบสอบถาม ซึ่งไม่สามารถตรวจสอบได้ลึกซึ้ง หากได้มีการสังเกตและสัมภาษณ์ จะทำให้ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กนกพรรณ สุวรรณพิทักษ์. สมรรถภาพที่พึงปรารถนาของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน
สายสามัญศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโดยวิธีเรียนทางไกลตามทัศนะของผู้ดำเนิน
งานครูประจำกลุ่ม และนักศึกษาในจังหวัดอุบล. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2532. อัดสำเนา.
- การศึกษานอกโรงเรียน, กรม กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือการดำเนินงานการจัดการศึกษา
นอกโรงเรียน สายสามัญศึกษา พ.ศ. 2530. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา,
2530ข.
- _____. คู่มือนักศึกษาศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2530ค.
- _____. เอกสารประกอบการประชุมชี้แจงหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน พุทธศักราช
2530. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2530.
- _____. หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์การศาสนา, 2532.
- _____. คู่มือการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญศึกษา การเรียนทางไกล.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2533.
- _____. คู่มือดำเนินงานตามหลักสูตรผู้ใหญ่สายอาชีพ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา,
2526.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน กองวิจัยการศึกษา สำนักนายกรัฐมนตรี.
รายงานการวิจัย การติดตามผลผู้จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. ตุลาคม
2534.
- การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร, ศูนย์. คู่มือนักศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
การศาสนา, 2526.
- บรรพหงษ์ วาสนา. การประเมินผล การฝึกอบรมอาชีพเกษตรกรรมเคลื่อนที่ของทหารผ่านศึก
ครอบครัวและทหารนอกประจำการที่จัดโดยองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก ใน
บรมราชูปถัมภ์. วิทยานิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์,
2537. อัดสำเนา.

- จรรยา มะลาดวง. การศึกษานอกโรงเรียนเพื่อการพัฒนาอาชีพสตรีในชนบท : การศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา.
- ชัยทวี แสนวงศ์. การฝึกอาชีพผู้ต้องขังในเรือนจำคลองเปรมกรุงเทพฯ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521. อัดสำเนา.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. "ระบบการสอนทางไกลกับการศึกษาระบบเปิด," วารสารการศึกษา นอกโรงเรียน. 21 : 19 - 20 ; มิถุนายน - กรกฎาคม 2527.
- ชาติรี อายุวัฒน์. การศึกษาองค์ประกอบที่เป็นเหตุให้นักศึกษาผู้ใหญ่เลือกเรียนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นในโรงเรียนสาธิตข้าง เขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2519. อัดสำเนา.
- ชาณุวิทย์ เทียมบุญประเสริฐ. เอกสารคำสอนวิชาสถิติ 511 วิธีการทางสถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.
- ศิริเอก ฤกษ์ทราย. "การพัฒนาแบบสำรวจ จปฐ," เอกสารรายงานการประชุมสัมมนา ครั้งที่ 27. มูลฐานภาคเหนือ นครสวรรค์, 2528.
- ทรงวุฒิ วัฒนเขจร. องค์ประกอบที่จูงใจในการมาเรียนของนักศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญศึกษา ประเภทวีธีเรียนด้วยตนเองในกรุงเทพฯ. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.
- นวลเสน่ห์ วงศ์เชิดธรรม. ปัญหาและความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญใน กรุงเทพฯ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527. อัดสำเนา.
- นฤมล เกตุปมา. ปัญหาการเรียนระหว่างการศึกษาของผู้เข้ารับการศึกษาหลักสูตรเตรียมเข้าทำงานในสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน กรมแรงงาน. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2526. อัดสำเนา.
- นิพนธ์ คันธเสวี. "คุณภาพชีวิตสำหรับสังคมไทย," เอกสารประกอบการประชุมสัมมนาระดับชาติเรื่องภาวะสังคมไทย. ณ โรงแรมสยามเมเซอรั รีซอร์ทพัทยา ทลบุรี, 2525.

- บรรจง ชูสกุลชาติ. "ทิศทางของการศึกษาไทย," บทความทางวิชาการ พ.ศ. 2530 - 2533. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก, 2533.
- บำรุง สุขพรรค. รายงานการวิจัยการศึกษาปัญหาและสภาพความต้องการของกลุ่มเป้าหมายเกี่ยวกับประชากรนอกโรงเรียน. ม.ป.ท., 2524.
- พิชญ์ สมพอง. บทบาทเชิงเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของกลุ่มหนุ่มสาวในอำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2519. อัดสำเนา.
- ไพศาล หวังพานิช. การวัดผลการศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2526.
- มณฑา ทั่นประดับ. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเข้าเรียน และไม่เข้าเรียนการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ประเภททางไกลของผู้ที่จบการศึกษาภาคบังคับ จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.
- มหาวิทยาลัย, ทบวง. รายงานการประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่องระบบการศึกษาทางไกล. กรุงเทพฯ : สำนักงานปลัดทบวง, 2523.
- ยัง พิชานิกม. การวัดผลการศึกษา. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์, 2523.
- รัชนิกร เศรษฐโร และคนอื่น ๆ. รายงานการวิจัยเรื่องสภาพและปัญหาทางสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมของเยาวชนชนบทในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. กันยายน 2523. อัดสำเนา.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. สถิติวิทยาทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2524.
- วิจิตร ศรีสอ้าน. การศึกษาทางไกล. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2529.
- วินัย สายหงษ์. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาชีพระยะสั้นของครูผู้สอนและผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2528. อัดสำเนา.
- สามัญศึกษา, กรม กระทรวงศึกษาธิการ. โครงการศึกษาทางวิทยุและไปรษณีย์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2521.

- สุภาพ พิมพาทอง. ความคิดเห็นของแม่บ้านที่มีต่อโครงการส่งเสริมกิจกรรมแม่บ้านสมาชิกสหกรณ์ ศึกษาเฉพาะหมู่บ้านศรีฐาน อำเภอปากฉะ จังหวัดยโสธร. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2525. อัดสำเนา.
- สุรีย์ นาคนิยม. ปัญหาและความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ หลักสูตรระยะสั้นของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดฉะเชิงเทราในเขตการศึกษา 2. ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528. อัดสำเนา.
- สุวีย์ วรรณง. ปัญหาอุปสรรคในการฝึกอบรมวิชาชีพแก่หญิงโสเภณี. วิทยานิพนธ์ สส.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2525. อัดสำเนา.
- สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. จิตวิทยาการเรียนรู้ผู้ใหญ่. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533.
- เสาวนีย์ เสวีย์. การพัฒนาหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษานอกระบบโรงเรียน. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536.
- เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ และเอนกกุล กริแสง. หลักเบื้องต้นของการวัดผลการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ทิพเนศ, 2522.
- อรรถพร จินะวัฒน์. ความคิดเห็นของผู้ใช้แรงงาน นายจ้างและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนในโรงงานอุตสาหกรรม เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529. อัดสำเนา.
- อรรถพร เข็มรถาวร. การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นจากโรงเรียนสารพัดช่างธนบุรี รุ่นที่ 16 และ 17 ปีการศึกษา 2508. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2510. อัดสำเนา.
- อุทุมพร ทองอุไทย. สารบบจำแนกจุดมุ่งหมายทางการศึกษา คู่มือเล่ม 1 พุทธิปริเบต. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.
- อุคม แสงจันทร์. การติดตามผลการศึกษาอบรม การเลี้ยงสุกรที่จังหวัดศรีสะเกษ. วิทยานิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2526. อัดสำเนา.

- Coombs, Phillip H. Attacking Poverty ; How Nonformal Education Can Help. Battimore : The John Hopkins University Press, 1974.
- Houle, Cyril O. The Inquiring Mind. Madison : University of Wisconsin Press, 1961.
- Holmberg, B. Status and Trends of Distance Education. New York : Nichols Publishing company, 1981.
- Jenkins, J. Materials for learning : How to Teach Adults at a Distance. London : Routledge and Kegan Paul, 1981.
- Karr and Keneth Joseph. "Muting the Changing Need of Adults Trough Educational Programs and Servinces," Dissertation Abstracts International. 36(10) : 6426-A ; April, 1976.
- Kaye, A. and G. Rumble. Distance Teaching for Higher and Adult Education. London : The open University Press, 1981.
- Kidd, J.R. How Adults Learn. New York : Association Press, 1972.
- Ross and Norma Jennie. "Varialeles Influenceing The Dicision to Enter Adult Education Graduate Programg," Dissertation Abstracts International. 39(5) : 2697 - A ; November, 1976.
- Scottish Education Department. Distance No Object Examples of Open Learning in Scotland. Edinburgh : Her Majesty's Stationery Office, 1982.
- Takahashi, Yoshiaki. "Quality of Life in Thailand : A Socioe Conomic Analysis," A Thesis for The degree of Engineer Asian Instittute Technology. 1979.
- Yamane, Taro. Stutistics : An Intreductory Analysis. 2nd ed. New York : Harper & row Inc., 1969.

การคำนวณ

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

9 เมษายน 2537

เรื่อง ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

เรียน ท่านผู้ตอบแบบสอบถาม

เนื่องด้วยดิฉัน นางสาวศศันท์ กฤตตะวนิช อาจารย์ 2 ระดับ 6 โรงเรียน
เจ้าพระยาวิทยาคม เขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร และเป็นนิสิตปริญญาโท สาขาการศึกษา
ผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กำลังทำวิจัยเรื่อง การนำความรู้จาก
การเรียนรายวิชาโลกของงานอาชีพไปใช้ของนักศึกษาหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นวิธีเรียนทางไกลในกรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการนำ
เนื้อหาในหลักสูตรหมวดวิชาอาชีพบังคับโลกของงานอาชีพไปใช้ว่าเนื้อหาใดสามารถนำไปใช้
ประโยชน์ในการประกอบอาชีพและใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้มากน้อยเพียงใด โดยใช้
แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผลของการวิจัยครั้งนี้ จะเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรหมวดวิชาอาชีพบังคับโลก
ของงานอาชีพ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป ซึ่งผลของคำตอบของท่านจะ ไม่มีผลกระทบต่อท่าน
แต่อย่างใด จึงใคร่ขอความกรุณาให้ท่านตอบแบบสอบถามที่แนบมาพร้อมนี้ และขอขอบพระคุณ
เป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวศศันท์ กฤตตะวนิช)

นิสิตปริญญาโท สาขาการศึกษาผู้ใหญ่

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ที่ ทม 1007/0877

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

31 มกราคม 2538

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน.....

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นางสาวศศันท์ กฤษณะวนิช เป็นนิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำ วิทยานิพนธ์ เรื่อง การนำความรู้จากการเรียนรายวิชาโลกของงานอาชีพไปใช้ของนักศึกษา หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น วิธีเรียนทางไกลในกรุงเทพมหานคร

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

รศ.ดร.ปฐม

นิคมานนท์

ประธาน

ดร.ไพฑูรย์

ไพธัสาร

กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใคร่ขอความอนุเคราะห์ คือขอให้นักศึกษาหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น วิธีเรียนทางไกล ตอบแบบสอบถามในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม 2538 เพื่อเป็นข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามการวิจัย

แบบสอบถาม

เรื่อง

การนำความรู้จากการเรียนรายวิชาโลกของงานอาชีพไปใช้ของนักศึกษาหลักสูตร

การศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น วิธีเรียนทางไกล

ในกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ต้องการถามความเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น วิธีเรียนทางไกล เกี่ยวกับการนำเนื้อหาการเรียนหมวดวิชาอาชีพ (โลกของงานอาชีพ) ไปใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพของนักศึกษาเอง ผลการวิจัยจะได้ใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนา เนื้อหาบทเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. แบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา
 - ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็น เกี่ยวกับการนำเนื้อหาในหมวดวิชาอาชีพ (โลกของงานอาชีพ) ไปใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพ
 - ตอนที่ 3 สอบถามความคิดเห็น และข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับการนำเนื้อหาในหมวดวิชาอาชีพ (โลกของงานอาชีพ) ไปใช้ประโยชน์และการปรับปรุงเนื้อหาในหมวดวิชาอาชีพ (โลกของงานอาชีพ)
3. จึงขอความกรุณาจากท่าน โปรดตอบคำถามทุกข้อตามความเป็นจริง และตามที่ท่านคิดว่าเป็นเช่นนั้น

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงใน () หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

() ชาย

() หญิง

2. อายุ

() 15 - 20 ปี

() 21 - 25 ปี

() 25 ปีขึ้นไป

3. สถานภาพการสมรส

() โสด

() มีครอบครัว

4. อาชีพ

() อุตสาหกรรม

() คหกรรม

() พาณิชยกรรม

() เกษตรกรรม

() ศิลปกรรม

() อื่น ๆ

ตอนที่ 2 การนำเนื้อหาในหลักสูตรหมวดวิชาชีพ (โลกของงานอาชีพ) ไปใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพ

คำชี้แจง ขอให้ท่านพิจารณาว่า จากเนื้อหาในหลักสูตรหมวดวิชาชีพ (โลกของงานอาชีพ) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีความสอดคล้อง สัมพันธ์หรือเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในการประกอบอาชีพของท่าน ในระดับใด โดยเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องระดับการนำไปใช้ทางขวามือ ตามความคิดเห็นของท่าน

ข้อที่	เนื้อหาในแบบเรียนวิชา โลกของงานอาชีพ	ระดับการนำไปใช้				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	<u>ด้านที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอาชีพ</u>					
1	ประเภทของอาชีพ.....					
2	อาชีพที่สำคัญต่อระบบเศรษฐกิจในประเทศ และต่างประเทศ.....					
3	ทรัพยากรที่สำคัญในประเทศ.....					
4	แนวโน้มในการใช้ทรัพยากร.....					
5	ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพ.....					
6	สภาพและอุปสรรคในการประกอบอาชีพ.....					
7	สภาวะและแนวโน้มของตลาด.....					
8	แหล่งวิทยาการและตลาดแรงงาน.....					
9	คุณสมบัติของการเป็นผู้ผลิตที่ดี.....					
	<u>ด้านที่ 2 ช่องทางการประกอบอาชีพ</u>					
10	แนวทางการเลือกประกอบอาชีพที่เหมาะสม (การวิเคราะห์) และเปรียบเทียบอาชีพ เชิงเศรษฐกิจ ทรัพยากรและขีดความ ความสามารถของตน)					

ข้อที่	เนื้อหาในแบบเรียนวิชาโลกของงานอาชีพ	ระดับการนำไปใช้				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
11	ช่องทางการสร้างอาชีพใหม่ในท้องถิ่น (ช่องว่างระหว่างอาชีพและผลพลอยได้ ของอาชีพ การพัฒนาอาชีพ การประยุกต์ ใช้ทรัพยากร การหาแหล่งตลาด การประเมินความต้องการของตลาด).....					
12	การรวมกลุ่มประกอบอาชีพ.....					
13	การพัฒนาตนเองเพื่องานอาชีพ.....					
14	ลักษณะและขอบข่ายอาชีพรับจ้างแรงงาน....					
15	คุณสมบัติของผู้รับจ้างแรงงานที่นายจ้าง ต้องการ (ทักษะความรู้ ความสามารถ ความซื่อตรง ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ต่อหน้าที่ มนุษยสัมพันธ์).....					
16	ตลาดแรงงานอาชีพ ในประเทศและ ต่างประเทศ.....					
17	การหาแหล่งงานอาชีพ.....					
18	การปรับปรุงตนเอง.....					
<u>ด้านที่ 3 ลักษณะและองค์ประกอบใน</u> <u>การดำเนินงานอาชีพเกษตรกร</u>						
19	ลักษณะและขอบข่ายอาชีพเกษตรกรรม.....					
20	ปัจจัยของการประกอบอาชีพเกษตรกรรม....					

ข้อที่	เนื้อหาในแบบเรียนวิชาโลกของงานอาชีพ	ระดับการนำไปใช้				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
21	การนำสิ่งเหลือใช้จากการเกษตรมาให้ ให้เป็นประโยชน์.....					
22	อาชีพอนามัยในอาชีพเกษตรกรรม.....					
23	แหล่งวิทยาการ.....					
24	ความรู้ด้านคุณธรรม (ด้านความเข้าใจตนเอง สังคม ความรับผิดชอบ ความซื่อตรง ความซื่อสัตย์).....					
25	ความรู้ด้านการประเมินผลและการปรับปรุง อาชีพ.....					
	<u>ด้านที่ 4 ลักษณะและองค์ประกอบในการ ดำเนินการอาชีพอุตสาหกรรม</u>					
26	ลักษณะ ประเภท และขอบข่ายของอาชีพ อุตสาหกรรม.....					
27	องค์ประกอบของการประกอบอาชีพอุตสาหกรรม (ทุน ที่ดิน สิ่งก่อสร้าง เครื่องจักร เครื่องทุ่นแรง วัตถุดิบ แรงงาน เทคโนโลยี กระบวนการผลิต ตลาด การบรรจุหีบห่อ การขนส่ง การประชาสัมพันธ์ การจัดการ การตกแต่งสินค้า).....					

ข้อที่	เนื้อหาในแบบเรียนวิชาโลกของงานอาชีพ	ระดับการนำไปใช้				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
28	ความรู้ด้านเทคนิคการผลิต.....					
29	ความรู้ด้านการควบคุมคุณภาพการผลิต.....					
30	การนำสิ่งเหลือใช้ในการอุตสาหกรรมมาใช้ให้เป็นประโยชน์.....					
31	แหล่งวิทยาการและการสนับสนุนการประกอบอาชีพอุตสาหกรรม.....					
32	คุณธรรม (ความเข้าใจตนเอง สังคม ความรับผิดชอบ ความซื่อตรง ความซื่อสัตย์).....					
33	ความรู้ด้านการประเมินผลและการปรับปรุงอาชีพ.....					
34	ความรู้เกี่ยวกับการอาชีวนามัยในอาชีพอุตสาหกรรม.....					
<u>ด้านที่ 5 ลักษณะและองค์ประกอบในการดำเนินการอาชีพพาณิชยกรรม</u>						
35	ความรู้เกี่ยวกับลักษณะและบทบาทของอาชีพพาณิชยกรรม.....					

ข้อที่	เนื้อหาในแบบเรียนวิชาโลกของงานอาชีพ	ระดับการนำไปใช้				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
36	องค์ประกอบของการประกอบอาชีพการพาณิชย์กรรม (ทุน ทาเลตลาด เทคนิคการจัดการ การโฆษณา การประชาสัมพันธ์ การขนส่ง การตกแต่งสินค้า การเก็บรักษา การบรรจุหีบห่อ เทคนิคการขาย).....					
37	ความรู้เกี่ยวกับแหล่งวิทยาการ.....					
38	คุณธรรม (ด้านความเข้าใจตนเอง สังคม ความรับผิดชอบ ความซื่อตรง ความซื่อสัตย์).....					
39	ความรู้เกี่ยวกับอาชีพอนามัยในการพาณิชย์กรรม.....					
40	ความรู้เกี่ยวกับการประเมินผลและการปรับปรุงอาชีพ.....					

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับการนำเนื้อหาในหมวดวิชาอาชีพ
(โลกของงานอาชีพ) ไปใช้ประโยชน์ และการปรับปรุงเนื้อหาในหมวดวิชาอาชีพ
คำชี้แจง จากการเรียนเนื้อหาในหลักสูตรวิชาอาชีพ (โลกของงานอาชีพ) ของท่านที่ผ่านมา
ท่านคิดว่ามีปัญหา ความคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะอะไร โปรดเขียนตอบโดยย่อ ๆ

1. **ด้านที่ 1** ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอาชีพ

1.1
.....

1.2
.....

2. **ด้านที่ 2** ช่องทางการประกอบอาชีพ

2.1
.....

2.2
.....

3. **ด้านที่ 3** ลักษณะและองค์ประกอบในการดำเนินงานอาชีพเกษตรกรรม

3.1
.....

3.2
.....

4. **ด้านที่ 4** ลักษณะและองค์ประกอบในการดำเนินการอาชีพอุตสาหกรรม

4.1
.....

4.2
.....

5. ด้านที่ 5 ลักษณะและองค์ประกอบในการดำเนินการอาชีพพาณิชยกรรม

5.1

.....

5.2

.....

ขอขอบคุณ

ศสนันท์ กฤษณะวานิช

ผู้วิจัย

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นางสาวศศันท์ กฤษณะวนิช

3903/13 ซอยราษฎร์อุทิศ 2 ถนนพระราม 3 แขวงบางโคล่

เขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร 10120

สถานที่ทำงานปัจจุบัน โรงเรียนเจ้าพระยาวิทยาคมน เขตยานนาวา กรุงเทพฯ

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2513 ระดับประถมศึกษา โรงเรียนเทศบาลวัดดอกไม้

เขตยานนาวา กรุงเทพฯ

พ.ศ. 2516 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเจ้าพระยาวิทยาคมน

เขตยานนาวา กรุงเทพฯ

พ.ศ. 2519 ระดับ ปวช. วิทยาเขตพระนครใต้ เขตบางรัก กรุงเทพฯ

พ.ศ. 2521 ระดับ ปวส. วิทยาเขตพระนครใต้ เขตบางรัก กรุงเทพฯ

พ.ศ. 2527 ระดับ ดบ. วิทยาลัยครูสกลนคร จังหวัดสกลนคร

พ.ศ. 2539 ระดับ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

กรุงเทพฯ

การนำความรู้จากการเรียนรายวิชาโลกของงานอาชีพไปใช้ ของนักศึกษาหลักสูตร
การศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
วิธีเรียนทางไกล ในกรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ
ของ
ศศินทร์ กฤษณะวณิช

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่

พฤษภาคม 2539

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาว่า หลังจากเรียนเนื้อหาในหลักสูตรวิชาอาชีพบังคับ (โลกของงานอาชีพ) แล้ว นักศึกษามีการนำเนื้อหาความรู้จากการเรียนไปใช้ในการประกอบอาชีพ และใช้ในชีวิตประจำวันได้มากน้อยเพียงใด

กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยได้แก่ นักศึกษาหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญระดับมัธยมศึกษาตอนต้น วิธีเรียนทางไกล จำนวน 382 คน สุ่มมาจากนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในหลักสูตรเดียวกัน ในกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีทั้งหมด 7,080 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า ภาวะความคิดเห็นในการนำเนื้อหาในหลักสูตรไปใช้ โดยแบ่งคำถามเป็น 5 ด้าน ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอาชีพ ช่องทางการประกอบอาชีพ ลักษณะและองค์ประกอบในการดำเนินงานอาชีพเกษตรกรรม ลักษณะและองค์ประกอบในการดำเนินงานอาชีพอุตสาหกรรม และลักษณะและองค์ประกอบในการดำเนินงานอาชีพพาณิชยกรรม

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การคำนวณค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มด้วย t-test และ F-test

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำเนื้อหาในหลักสูตรไปใช้ พบว่า ค่าเฉลี่ยของการนำเนื้อหาไปใช้โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.38$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านก็พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้คือ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอาชีพ ($\bar{X} = 3.55$) ช่องทางการประกอบอาชีพ ($\bar{X} = 3.46$) ลักษณะและองค์ประกอบในการดำเนินงานอาชีพพาณิชยกรรม ($\bar{X} = 3.40$) ลักษณะและองค์ประกอบในการดำเนินงานอาชีพอุตสาหกรรม ($\bar{X} = 3.37$) และลักษณะและองค์ประกอบในการดำเนินงานอาชีพเกษตรกรรม ($\bar{X} = 3.09$)

2. เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยของการนำไปใช้สูงกว่าข้ออื่น ๆ ได้แก่ ประเพณีของงานอาชีพ คุณสมบัติของผู้รับจ้างแรงงานที่นายจ้างต้องการ แนวทางการเลือกประกอบอาชีพที่เหมาะสม ทรัพยากรที่สำคัญในประเทศ แนวโน้มในการใช้ทรัพยากร ลักษณะประเภทและขอบข่ายของอาชีพอุตสาหกรรม อาชีพที่สำคัญต่อระบบเศรษฐกิจทั้งในประเทศและต่างประเทศ คุณธรรมในการประกอบอาชีพ องค์ประกอบของการประกอบอาชีพอุตสาหกรรม องค์ประกอบของการประกอบอาชีพพาณิชยกรรม และความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพ

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างกลุ่ม พบว่า ตัวแปรด้านเพศ สถานภาพการสมรส และกลุ่มอาชีพส่งผลต่อการนำเนื้อหาไปใช้แตกต่างกัน ส่วนตัวแปรด้านอายุ ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ

4. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนักศึกษา ได้แก่ ควรให้รายละเอียดในแต่ละสาขาอาชีพมากขึ้น ควรขยายระยะเวลาในการเรียนออกไป ควรปรับปรุงเนื้อหาในหลักสูตรให้ทันสมัย ควรเลือกสรรครูที่มีคุณภาพ ควรมีการศึกษาดูงานนอกสถานที่ และควรปรับปรุงเอกสารประกอบการบรรยายให้เหมาะสม

AN APPLICATION OF CONTENT MATTER IN LEARNING OCCUPATIONAL SUBJECTS
OF THE LOWER SECONDARY ADULT EDUCATION STUDENTS,
CORRESPONDENT PROGRAM, IN BANGKOK METROPOLIS

AN ABSTRACT

BY

S.SNUNT KITSANAVANIT

Presented in partial fulfillment of the requirements of the Master
of Education degree in Adult Education degree in Adult Education
at Srinakherinwirot University

May 1996

This research was to investigate students' opinion on an application of knowledge after completing compulsory course of Vocational career (World of occupations). The research question was how much they can apply each individual content matter into their career and everyday life activities.

The research samples were 382 students of nonformal education class at secondary education level, randomly selected from the total number of 7,080 students taking same programme in Bangkok Metropolis.

The research instrument for collecting the data was a set of rating-scale questionnaire asking levels of knowledge application, divided into 5 aspects : basic concept of vocational career, how to choose the career, agricultural work, industrial work and business work.

Statistics applied for data analysis were arithmetic means ($\bar{X}$), standard deviation (S.D) and testing of means different with t-test and F-test.

The research results were:

1. The application of knowledge. The application of knowledge as a whole was in moderate level ($\bar{X} = 3.38$). The application of each aspect of content matter were also in moderate level. The arithmetic means of each aspect were : basic concept of vocational career ($\bar{X} = 3.55$), how to choose the career ($\bar{X} = 3.46$), business work ($\bar{X} = 3.40$), industrial work ($\bar{X} = 3.37$) and agricultural work ($\bar{X} = 3.09$)

2. Application of individual content matter. Items which highest means were : types of occupation, characteristics of working man, choosing the career, natural resources, trends of using natural

resources, types of industrial work, main occupations of the country and international, work ethics, components of industrial work, components of business work and relationships of occupation.

3. Comparison among groups. Significant differences were found in relation to sex, marital status and location group. In contrary, no significant was found in relation to age group

4. Students general opinion. Students' opinion were : providing more detail of each career, expanding of learning time, adjusting content matter, selecting of qualified instructor, arranging study tour, and improving of learning materials.